

TĖVIŠKES ŽIBURIAI

Nr. 16 (173)

TORONTO, Ontario, 1953 m. Balandžio (April) mėn. 23 d.

Kaina 10¢

**The Lights of
Homeland**
Lithuanian Weekly
Published by the
Lithuanian R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class Mail
Post Office Department Ottawa
★
SAYAITRASTIS
Leidžia
Kanados Lietuvių Katalikų
Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Kanados lietuvių bendruomenė nėra jau taip maža, tačiau didesnio masto pasirodymų bei susitikimų dar nebuvo suruošusi nei karto. Žymesnieji koncertai ir pirmosios metų gegužinės tėra sukaupę po kokią 1500 ar kiek daugiau žmonių. Bet tai vis lojalinio pobūdžio susitikimai. Šiandienos visos Kanados arba bent jos žymios dalies mastu ligšiol dar nebuvo. O tokio saskrydžio suorganizavimą reikalsas jau yra pribrendęs. Mūsų įveikla jau iškerėjo, užėmė plačius barus ir pagyvejo. Kad ji išliktų neatslūgusi, bet dar plėstis, reikalinga naujų impulsų, reikalinga gyvensnio kontakto tarp atskirų kolonijų. Susirašinėjimo bei spaudos ryšių tam nepakanka, reikia gyvo asmeniško ryšio, susitikimo ne tik atstovų suvažiavimuose, bet ir plačiųjų masių. Del to prieš Velykas įvykusiame KLB apylinkių pirmininkų suvažiavime hamiltoniečių iškeltas Lietuvių Dienos organizavimo reikalas neturėtų būti paliktas veini jų rupeščių. Apylinkių pirmininkai, tiesa, nutarė sumanyti remti, tačiau nei LD pobūdžio, nei kaip pasireikš kitų apylinkių parama hamiltoniečiams, neapėmė. Apie tą reikalą po to daugiau ir nebeįgirdėti. O sumanymas vertas plataus pasvarstymo ir didelių pasirodymų.

Hamiltono judrioji kolonija šitai dideliu įvykiu, gal būt, ruošiasi, gal tariasi. Užbėgti už akių nesinorėtų, bet mums atrodo, kad Lietuvių Dienos paruošimo ir pravedimo sekmingumą priklauso pirmiausia nuo sumanymo išgarsinimo bei nuo lietuviškosios visuomenės susidomėjimo juo. Del to ir siūlytume padiskutuoti jį plačiau, o šia proga noretume pareikšti kai kurių samprotavimų.

Platesnio masto lietuvių susitikimai tėvyneje buvo jau įprastas dalykas. Kadaise jie vyko rajonais, kermiošiu metu, o nepriklausomo gyvenimo laikais dainų švenčių arba organizacijų kongresų forma. Daug kas atsimenam — budavo daug vargo, bet kiek įspūdžių, kiek malonumų! Kaip užviravo visas organizacinis gyvenimas! Cia platesnio masto saskrydį suruošti, žinoma, sunkiau, nes žmonėms sunku gauti ilgesnį liuoslaikio tarpą, tačiau tiksliai parinktas laikas ir vieta gali užtikrinti gražius vaisius.

Kokio pobūdžio Lietuvių Dieną turi galvoje hamiltoniečiai, mums nėra žinoma. Manytume, kad tik jau ne vietinio pobūdžio iškylą su skambiu vardu. Mums atrodo, kad jos turėtų būti du pagrindiniai uždaviniai — kuo daugiau ir iš kuo didesnio skaičiaus kolonijų sutraukti savo tautiečių ir išgarsinti tai visų kanadiečių tarpe.

Kad pirmasis uždavinys būtų pasiektas, pirmiausia reikia tą LD išgarsinti, išpopuliarinti, iš anksto, bent prieš 2-3 mėnesius,

pranešti tikslią datą ir veitą, kad kitos kolonijos galėtų savo veiklą atitinkamai pėrtvarkyti ir iš anksto pasiruošti ilgesnei kellonei kuo didesniu būriu. Iš iniciatorių bei vykdytojų jau tuojau pat lauktina paskelbiant nors schematinę, o netrukus ir detalizuotą, imonuojančią programą, kuri patrauktų ne tik Kanados, bet ir JAV lietuvių, kurių būriai pasipila po Kanadą nuo liepos mėn. pradžios (išsidėmėta tai parenkant datą).

Antrajam tikslui — Lietuvos ir lietuvių vardui visų kanadiečių tarpe iškelti — reikia taip pat didelio pasiruošimo. Laikotarpis šios vasaros tam yra labai palankus, nes rudenio numatomi rinkimai, tad ir didžiulius politikus prisišaukti nebūtų sunku. O šitkimo ne tik atstovų suvažiavimuose, bet ir plačiųjų masių. Jeigu jiems — kvietimais kalbėtojams bei spaudos atstovams iš anksto būtų parūpinta atitinkamos informacinės medžiagos, jei dar užimponuota programa ir lietuviškosios publikos laikysemas, atgarsių spaudoje būtų pakankamai. Bet tam, žinoma, reikia kruopštaus pasirėngimo — laiku pakviesti žmones, parūpinti literatūros, vietovės papuošimų, plakaty, numatyti visą tvarką ir tt.

O reikia vieną kartą tokio gražiaus, gražiaus ir didingo kermiošiaus!

Suruošti ką didingo reikia ir laiko. Tad, mūsų galva, skubintis nereikėtų. Tegul tas įvykis vasarai besibaigiant, bet tik didingiau.

Viena iš parankiausių datų liuoslaikio atžvilgiu gal galėtų būti liepos pradžioje, kai švenčiama Dominijos diena Kanadoje ir nepriklausomybės šventė JAV. Bet čia būtų ir vienas minusas — minusas ir be tos dienos artumo. Dominijos dieną jau netiktų išeiti su grynai lietuviškais šūkais. Kaikas tai galėtų suprasti, kad lietuvių dar neįsigyvenę į naujojo krašto dvasią. Nebent tai būtų vykdoma lojalumo Kanadai bei jos atstovaujantiems laisvės ir demokratijos principams dvasioje. Be jokio šūko juk neapsieisi. Mes turime žinoti, ko ten renkames.

Siuo ir kitais, net techniškais LD organizavimo klausimais būtų labai lauktina platesnių pasiskymų, o dėl pagrindinio šūko mes dar grįšime kitą kartą. Čia dar norėdami nors trumpai priminti, kad tai visų Kanados lietuvių reikalas. Visi į hamiltoniečių organizuojamą LD nesuvažiuosim. Čia susitikus gal tik pietų Ontario lietuvių su retesniais svečiais iš tolimesnių vietovių bei iš JAV. Užtat eikime prie organizavimo rajoninių Lietuvių Dienų prie bent kiek didesnių centrų. Kai įprasim saskrydžiau-ti rajonais, po poros metų gal ir iš visos Kanados pajėgsime suskristi. Tai yra judėjimas. O judėjimas yra mūsų lietuviškojo gyvenimo laidas.

Stalinizmas jau su dėmėmis

Kaip greit praeina tironų garbė! Stalino vardas iš liaupsinamųjų tarpo, atrodo, jau išslysta. Jau anksčiau buvo pastebėta, kad Malenkovas savo kalboje A. Soviete buvusį dievaitį vos vieną kartą teprisiminė. Balandžio 16 d. pasaulį nustebinę "Pravda", išspausdinusi straipsnį prieš vieno asmens vadovybę partijoje. Ešą, koks bebūtų vadas, vis tiek kokią bagažą žinių turėtų ir kokio talento būtų, jis vistiek negalys atstoti viso kolektyvo. Kur kolektyvo valios nebojama, vada pradeda elgtis kaip autokratai. Jie laikais taip, lyg jie vieni viską žina, kad jie vieni turi ką pasakyti kiekvienam klausimui, o kitų reikalsas tik juos paremti. Tai sudarą sąlygas beprincipiškumui, nemoralizmui, pataikūniskumui bei servilumui. Iškirčių gi vieno asmens sprendimai visada esą vienąsiai. Sprendimai turį būti paremti daugelio patirtimi, turį būti kolektyvinių pastangų išvada. Sauksmas, kad vada turi nusilenkti kolektyvo valiai, beabe-

jo yra pasmerkimas visos stalininės sistemos. Pasmerkimas vos spėjus jam numirti. Kartu gal tai yra ženklas partijos viduje vykstančios kovos prieš kurio nors vieno asmens, greičiausia Malenkovo, pastangas pasiimti visą staliniską valdžią. Ne be reikalo gal jis ir partijos generallinio sekretoriaus vietą užleido. Kaip toli eis ši kova, šiandien dar niekas nežino, nes Kremlius katalas kunkuliuoja tebepridengtas. Tačiau dar galima laukti ir sensacingų naujovių. Tik kažin kaip funkcijonus diktatoriškas aparatas "kolektyvinėje vadovybėje". Ar kokia spyruoklė neišsvies kurio ratelio?

— Maskva. — Prof. A. V. Rusakov, vienas iš 9 gydytojų, pasirašiusių pranešimą apie Stalino mirtį, staiga mirė.

— Buenos Aires. — Kai netoli Perono sprogė bomba, jo šalininkai mieste sukėlė riaušes, socialistų būstinių pogromus. 6 asmenys užmušti.

Egzilai atominiam išlaisvinime

Siekdamas pasaulį užvaldyti, Kremlius jau seniai rūpinosi savo kadru visom tautybėm organizavimu. Šiandieną jam nėra galvosūkio sukelti Indokinijoje Laos "pažangiuosius", ar Combodijoje paskatinti nacionalizmą, pasiūsti Mau Mau, Kenijoje, vādikus, kurie būdami "tautinio išsivadavimo" didvyriais, tebtų sovietinių kolonizatorių iškamšomis. Kremliui nebuvo lengva paruošti savo tautų budelius ir maurus — iš šimtų vos vienas kitas praėjo.

Laisvam pasauliui šiandieną Apvaizda vadovauti lėmė tautų mišinį JAV. Gal visai prasmingai ir JT Niujorke įsikūrė. Ten dabar buriasi laisvos tautos ir pavergtųjų SOS šaukliai — politiniai pabėgėliai. Deklaravusi Atlanto Chartą su mažųjų pasitikėjimu ir meile, Amerika tapo pasaulio galybe. Egzilai iš anapus Geležinės Uždangos neegzistavo Jaltos, Teherano ir Potsdamo laikais. Juos vadino, Roosevelt noru, "išvietintais asmenimis". 1949 kėnnanizmo žydėjimo metais Niujorke, gal knygos "The Coming Defeat of Communism" įtakoję, buvo įsteigtas Europos Laisvės Komitetas (be Pabaltijo "patariamųjų Grupių"). Per tokių keistų nesupratimų atsiradęs, "privatių asmenų" finansuojamas, subūrė apie save šalia gabiųjų egzilų politikų, žurnalistų, ekonomistų ir rašytojų, ir įvairiaspalvių perėjimų. Juos "instruktuoti bei įspūti" buvo pavesta tik ką kolegijas baigusiems gerų norų jaunikaiciams. Šiandieną jau nesivaržoma "Free Europe Komitetu" vadinti "egzilų šikšnesi komitetu", o kaikiurie piktos jį vadina tiesiai — "egzilų balaganas". Parūpo jis ir JAV laikraštiniams, dėl tų milžiniškų

Niujorko bendradarbio
ALMAUS

sumų, bet ne darbų. Retkarčiais išgirstamas Europos Laisvės radijas, kaikas gauna žurnalą, kuris tačiau mažai ką turi bendro su egzilais ir savo pavadinimu "News from the Behind the Iron Curtain". Sios nesekmės priežastys ieškomos: "amerikiečių nesugebėjime ar nenore išpildyti savo kaip laisvojo pasaulio vadų vaidmenį" ir "neturėjime nuoseklios užsienio politikos linijos Vašingtone". Žinoma, "globojami" egzilai, atstovaujį daugybę politinių partijų, sambūrių bei organizacijų, o kiti tik savo globejus, greit būdavo sutramdomi aiški: "kieno duona valgai, to ir giesmės giedok".

"Išlaisvinimo politika" egzilų buvo pasitiki su nuosirdžiu entuziazmu. Tarė jų laikas atėjo. Prakus ir smogikus išsidulkino, lakierkas nusipirkė, kiti subrugusius paltus pakėitė naujais. Centriniam komitete pasikeitė direktoriai — biznieriiai, o vienas iš anksčiau buvusių, C. D. Jackson, didžiausiam visų džiaugsmui patapo net pačio Prezidento patarėjas psichologines karybos klausimais. Tuoj po inauguracijos egzilai, buvę žymūs valstybininkai ir politikai, užsiprasė audiencijos pas Prezidentą — išlaisvinioja. 60 dienų praėjus Prezidentas priėmė pirmąją vienos Amerikos tautų "anapus" delegaciją — "egzilų lietuvių Tarybą". Egzilai tada vėl išsippūtė — dabar jau jų eilė. Pavertęsioms tautos šis audienčia jaus labai padrasinanti ir paneigianti komunistų pajauką. Bet koks Prezidento pareikšimas šioms egzilams būtų lygus Atlanto chartai arba Jaltai. Bet 90 dienų po inauguracijos prasidėjo

toks nepatogus "šaltosios taikos" periodas, dar dalinamas ir "ofenzivinę ir defenzivinę" taikas. Pora dienų po prezidento kalbos Amerikos laikraščių redaktoriams, jiems kalbėjo John F. Du lles: "Mr. Prezidentas atidare sovietams duris i taikos rūmus. Šis pakvietimas ne tuščia retorika, nei tuščias atsitiktinumas. Tai buvo numatyta prezidento Eisenhowerio užsienio politikos evoliucijoje. (rūpestingai išvengta "išlaisvinimo politikos" evoliucijoje. A.). Šis pakvietimas, teisybę sakant, buvo jau numatytas tik Prezidentui perėmus pareigas".

Niujorke stebėtasi ar, buvo tada taip pat numatyta, kad kaip tik šiuo momentu, bus "užmirštas" Jaltą smerkiančios rezoliucijos? Kad vietoj "sovietų pavergtųjų tautų" bus minimi tik "satelitai"?

Nemaža amerikiečių norėtų, jog egzilams iš anapus atominiam išlaisvinime būtų suteiktas kur kas svarbesnis vaidmuo, nei iki šiol. Bet jie baiminosi "neapčiuopiamos" tarp egzilų "balkanizacijos" ne tik tautiniais, bet ir savitarpio klausimais. Jie citavo tris "Egzilinės Lenkijos vyriausybės Londone vadus: August Zaleski, Kazim Sosnowski ir gen. W. Andersą". Net ir JAV, bese egzilus lenkus atstovauja kelios grupės, labai nesutariančios. Mikolaičiko grupė, neseniai savo biuleteny pasididžioja, jog leidinio išvada nukentėjusi dėl to, kad grupė pasirinkusi velti "nepriklausomumą, nei Europos Laisvės Komiteto paslaipą". Mikolaičikas, pasikvietęs dar dvi "partijas", įkūrė net "neprigulmingą Lenkų Tautinį Demokratinį Komitetą". Nors lenkų egzilų santykiai su kairiuriais kaimynais pakenciami, juos skiria seni gincai su slovakais, čekais, ukrainiečiais, gudais, lietuviiais, jei nekaltėti apie vokiečius. (Niujorko lietuviuose buvo galvojava, jog jau esąs pribrendęs reikalas, nelaukiant kol įstertų koks "komitetas", bandyti sudaryti privačią lietuvių-lenkų komisiją Vilniaus klausimui geriausiam sprendimui rekomenduoti, kad išlaisvinimas neatneštų naujų "želigovskiadų", juo labiau, jog šiuo kartu, lietuviiai už savęs turės pasaulio opinią). Amerikiečius dar labiau rūpina didrusi aspiracijos ir gincai su Rusijos paverttomis tautomis: ukrainiečiais, kaukazečiais, mongolais, kurie nei vieni nežada nusileisti remdamiesi savaisiais svariais argumentais. Tikriausiai, suinteresuotiems amerikiečiams yra žinoma ir "lietuvių" plonai dengta vienybė.

Be kaip bebūtų: "egzilų parapijškumas", "siaurakaktiškumas" ir "nesugebėjimas eiti su atominium amžiumi", lygiai kaip Vašingtono klaidos yra priežastys, kad vienas iš pavojingiausių Sovietiniam Imperializmui ginklų — politiniai pabėgėliai — nėra pilnai išnaudojami.

"Vidurio Europos Tautų Išlaisvinimo Komitetas", remiamas "privatių asmenų" specialiai tam sukurtos draugijos ir patariamais specialios "išlaisvinimo" programos agentūros, o susidedas iš rinkinių visų 10 tautų egzilų, turėtų pakeisti dabartinį "Europos Laisvės Komitetą", buvo manoma Niujorko įvairiausių publicistų tarpe. "Tiesa" pavertame Vilniuje kaltina lietuvius "buržuaziniais nacionalistais — tautininkais, krikščionis demokratams, kaip Amerikos imperialistų agentus", o Čikagoje WF JL radio komentatorius dr. Ri-pa (lenkas) pareiškė: "Ne egzilai, kaip asmenys, bet jų darbas, išlaisvinimo akcija, gali būti remiami".

Niujorko egziluose nekantriai buvo laukiama Williamo Jacksono Prezidentinės Komisijos studijų rezultatu, tikint, jog ji neabejotinai palietė ir egzilų "pagalbos laisvajam pasauliui" problemą, kad ji prie kokio nors Departamento įsteigtai "Išlaisvinimo Agentūra", kuri, aty-džiai sekdama pavergtųjų kraščių (Nukelta i 2 ps.)

Savaitės įvykiai

Maskvos taikos ofenziva pėreitą savaitę naujų balandėlių nebe-paleido, jei neskaityti Rytų Vokietijos parlamento oficialaus pasiūlymo Britų parlamentui pradėti 4 didžiųjų derybas dėl Vokietijos suvienijimo. Matyt, Maskva nori pradėti skambinti šia styga. Tuo tarpu V. Vokietijos kancleris Adenaueris Vašingtone ir Otavoj aiškinoš ūkinų santykių išplėtimo galimybes, Otavoj — dar ir pabėgėlių iš rytų Vokietijos imigraciją i Kanadą. Tuo pat metu S. Atlanto Sąj. vyriausiojo vado pavaduotojas Britų maršalas Montgomery Vašingtone ir Otavoj aiškinoš karinius reikalus, o JAV, Britų ir Prancūzų štabų viršininkai Paryžiuje paruošė Europos ginklavimosi planą, kuris, pa-tvirtintas visų 14 sąjungos narių kariškų atstovų, bus pateiktas šią savaitę susirenkančiai užsienio r. ministerių konferencijai. Planas laikomas paslaptį, tačiau žinoma, kad numatoma šių metų gale turėti 60 divizijų ir 5000 spausminių lėktuvų, o 1954 m. gale — 70 divizijų ir 5.500-6000 lėktuvų. Dabar esą turima 45 div. (nuo Norvegijos iki Turkijos) ir 3000 lėktuvų, neįskaitant 1000-1500 lėktuvų, skirtų Prancūzijai, bei D. Britanijai ginti. Per sekacius 2 metus lėktuvų gamybai esą numatyta išleisti 400-000.000 dol., iš kurių \$225.000-000 padengs JAV.

Sovietiniam taikungumui būdingas yra Čekoslovakijos premjero Siroky pareiškimas: viską galima išspręsti taikiu būdu, bet Čekoslovakija ugdyt savo armiją bendrai su didžiąja Sovietų armia. D. Britanijos izdo kancleris pateikė parlamentui biudžetą, pirmą kartą po karo ne tik nepakeičiant mokesčių, bet kaikiuriuos net sumažinant. Iš to spėjama ar tik nemano Churchillis paskelbti rinkimų.

Korėjoje šį pirmadienį pagaliau pradėtas pasikeitimas ne-sveikais belaisviais. Komunistai visą laiką reikė nepasitenkinti-mą, kodėl nepriimamas jų siūlymas atnaujinti dar rudenį nutrukusias derybas dėl paliaubų Pannunjome. Viškins dėl to priekaištavo ir JT posėdžiuose. Pėreitą šėštadienį ryšininkai pagaliau sutarė tas derybas atnaujinti nuo šio šėštadienio. JT karinė vadovybė siūlo pirmiausia susitarti dėl pasikeitimo belaisviais, neutraliuoju kraštu, kuris perimtų belaisvių globą, parenkant Svecariją. Belaisvių likimą siūlo išspręsti per 60 dienų. Iš komunistų pusės tuo reikalu ofi-cialaus atsakymo dar nėra, bet S.

Korėiia viešai jau pasisakė prieš Svecarijos pakvietimą. Kovos ore ir žemėje tebevyksta. JT karinės žvalgybos žinio-mis, pasinaudodami belaisvių gražinimo sukeltu judėjimu, komunistai traukia i frontą naujas pajėgas ir karines medžiagas.

Irane padėtis tebėra įstempusi dėl Mossadegho užsimojimo atimti iš šacho karuomenės val-dymą. Savaitės pradžioje Tehe-rane po nakties pasirodė lapelių grašinanti Mossadegha jėga pa-šalinti, jei jis savo užmačių neat-sisakys. Sekančią dieną miestą sukrėtė komunistų demonstracija, kurią sklaidant i užmuštas ir 3 sunkiai sužeisti. Gatvėje, kur yra šacho ir Mossadegh rūmai, buvo pastatyti tankai. Kalbamo-jų įstatymo likimas dar neaiškus, nes jam svarstyti sausuktas parla-mento posėdis neturėjo kvorumo ir negalėjo spręsti.

Naftos byloje Iranas Britų nusi-statymą bando laužyti parduodamas naftą japonams. Britai iš-vežimo nesutrukde, bet pareiškė pirkešiams išleisti, vėl Japonųjos teisme.

Indokinijoje komunistai viet-minhiečiai visai netikėtai pradė-jų didelį puolimą ir, palauej prancūzų linijas, žygiuoja i Laos sostinę. Tuo tarpu Burma iškėlė JT bylą Formozai, kuri remianti, vadovaujanti ir apginkluojanti amerikoniškais ginklais naciona-listus kinus, susimetuos Bur-mos teritorijoje. Tuo tarpu For-mozos vyriausybė aiškina, kad ten susimetę kinai nacionalistai partizanai, kurių ji nekontro-liuojanti.

P. Afrikoj rinkimus laimėjo Malano vadovaujami nacionalis-tai, o tai reiškia, kad šis kraš-tas dar labiau nutols nuo D. Bri-tanijos arba net virs respublika, kaip Indija. Rasių atskyrimo po-litika taip pat bus tęsiama.

"Raudonųjų priešai puola"

Sitokiomis ir panašiomis ant-raštimis Čikagos dienraščiai iš-garsino balandžio 12 d. triukšmą Peoples Auditorium, kur Sovietų bičiulių draugija surengė F. D. Roosevelt 8 m. ir Stalino mir-ties paminėjimą, o Antibolševiki-nė Tautų Santarvė nusprendė šią demonstraciją sutrukdyti.

Nes jos tikslas buvo skatinti JAV ir Sovietų Rusijos suartėjimą pavergtųjų tautų sąsakai.

Kai antibolševikiniai demon-strantai įėjo salėn, raudonieji juos pasitiko kėdėmis ir kitais kietais "pabūklais". Salėje iška-binta sovietinė vėliava, demon-strantas uždegė, nors vadovybės buvo nuspręsta jėgos nevaruoti, ir jie atsilgino puolėjams tuo pačiu. Rezultate — sulaužytos 8 kėdės ir išdauzyti salės langai.

Nusižudė estų išdavikas

Estai praneša, jog Estijoje ne-seniai nusižudė Alexander Joear su žmona, kurie labai uoliai bu-vo prisidėję prie Estijos sovieti-nimo 1940 metais.

— Otava. — Kanados vyriausybė yra nutarusi visiems kana-diečiams, kurie karo metu buvo kankinami vokiečių ar japonų kėlėjimuose ar stovyklose, išmo-kėti po \$1 už kiekvieną ten pra-būtą dieną. Karo Belaisvių Tary-ba, remdamasi tuo nutarimu bu-vo pareikalavusi išmokėti tokias kompensacijas visiems buvu-siems karo belaisviams. Vyriausybė prašymą atmetė. Ešą, ne vi-suosie lageriuose buvo kankinami kaliniai, o kompensacijos skirtos esą tik kankintiems, kurių svei-kata nukentėjo.

— Vašingtonas. — Pragyveni-mo indeksui kritus, JAV gelež-nėlių atlyginimai sumažinti 3 centais valandai.

G. G.

Tėviškės Žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
S.A.V.I.T.R.A.S.T.I.S.
Redaguoja kolektyvas. Redaktorius dr. A. Sapoka
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusmečiui \$2.50
Kitur: metams \$4.50, pusmečiui \$2.50
Išmokėti nemokamai \$10 laikomai garbės prenumeratojais
Adreso pakeitimas 25c — smulkiais pošto ženklais
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada Telef.: EM. 3-4265

IR VĖL PAVASARIS

Jaunos dienos neprotingos,
paklydimais gan turtingos...
Maironis.

Ir vėl pavasaris. Gležni daigeliai žaliuoja, kuklūs, per daug pavasariškai kuklūs, žiedeliai kelia galvutes saulei išbūčiuoti. Daug mano pavasarių nubangavo Nemunu, keletą jų ilgėsiu nusėdęs Reinas... Nei nepajutau, kad galva sidabru dengiasi. Jau dienų polėkiai liko ten toli prie Nemuno. Ir širdį pavasario burtai mažiau bekutėja.

O prisimenu vaikystės pavasarius. Vos tik saulutė skaisčiau ir šilčiau nusisypodavo, niekas namuose neišlaikys. Basas, nors kojos nuo šalčio žemės degdavo, išbraižydavo pelkes, krūmus. Nei antys, nei pėmpės nuo mūsų vaikų neturėdavo savo lizduose ramybės. Retai grįždavom net pietų. Užtekdavo duonos plutos užantytę. O jaunystės dienos! Jų stebuklingas kerėjimas pavasariu. Ne viena žibutė jos akimis žydėdavo. Meilė. Meilė. Ir visada ją alkanas. Visada statai burtų pilis, skrendi į pasakų šalis. Kiek pergyvenimų, nusivylimų, skausmų, bet kiek džiaugsmo, svajonių, vilčių. Dabar atrodo, buvo kvailes išdaigos, bereikalingas laiko eikvojimas. Bet... ne kartą tas kvailys, saldžius atsiminimus, praleidę be atšaus prokuroro žodžio. "Ei, jaunystė. Jai viskas leidžiama..." Stebėdamas jaunimą žygiuojanti mūsų pramintais takais, ne kartą jam tarsi kartoką žodį, pamokai ir primygtinai pastebi, kad mano lai-

kų jaunimas rimtesnis buvo. Gal? Jaunystės nusizengimai mūsų pergyvenimi kažkodėl prie širdies, bet ne dabar kitų kartojami. Gal tai pavydas? O gal patirtų išgyvenimų praktiškas balansas? Tik vieną turime prisiminti, kad mums nereikia pasenusios jaunystės. Ne laiku susegę jaunikaits yra gyvenimi miros. O aš kaip mėgstu save i tikinėti (ne draugus!), kad sensu, bet troškimai jaunystę pulsuoja. Ir norisi su K. Binkiu sukūti: "Gulbės kelia, gervės kelia. Vieškeliu — pačiu didžiuoju, aš važiuoju"... (laisvas citavimas). O kaip nesmagu, kada koks "žalias" jaunikaits prabyla: "Ei, tėve"... Ot, kažkodėl nesinori nukirti saitų su jaunystę. Bet palengva junti, kad praraja didėja, jaunimas tosta, janti, kad jie turi jau paslapčių nuo tavęs. O taip norėtusi dar vieną pavasarį jaunui pabūti!

Kad galima būtų gyvenimo laikrodį bent dvidešimt pavasarių atgal atsukti! Ant plikos uolės, rodos, pastatytum tvirtiausią pilį! Praktiškas protas, partiti išgyvenimai ir jaunystės ugnis, skurautį senatvei ne mažą krautį (tik ne dolerini). Būtų išvengta daug klaidų, daug nemalonių, nes kelionės tikslas būtų aiškus ir koncentruotas.

Taip. Žydek, pavasari, puošk jaunystę ir man nepagaliek savo burtų, kad nors kartą ir aš galėčiau tau nusisypoti, nerūpestingai, jaunuliškai.

R. Medelis.

Straipsnis diskusinis

Lithuanian Agriculture, Inc.

St. Steponaitis.

Mūsų šalis — "Lietuviška ūkininkavimo b-vė", kuri turėtų suformuoti, parodydami daugiau dėmesio žemės ūkiui, kad ir čia Kanadoje. Bet — kodėl ir kaip?

Prieš tai, nesileidžiant ir pernelyg plačiai praktikuojama tuščiažodžiavimą, galėtume tik pabrėžti didesnio dėmesio ekonominiuose reikaluose būtinumą, bendrai imant, bei mūsų sudėtingumą (o ne blaškymą), pastangom siekiant gerbūvio bazės, bei saugesnės ateities lietuviams po Kanados stogu įsikūrusiems, kur toli gražu nevisiškai užtikrinta ateitis šypsoi. Visi galėtumėm daugiau rasti bendros kalbos, užmiršdami neretai įgrisusias politines intrigas ar pernelyg išplūstas asmenines ambicijas, kurios kaip piktžolės dygsta iš tuščios bendros dirvos, kurioje niekas nieko ligi šiol neįsėjo — nespėjo. Tačiau naujoji, mus visus vienijanti, KLB organizacija eina stipriais žingsniais į priekį, tai ir atrodo, kad čia ji gaus dar vieną darbą (kurį siauriai apibrėšime žemiau) ir kuriam pavyks, daug tautiečių turėtų būti dėkingi už našų apsaugojimą jų sutaupytų vėdinjančių infliacijos perspektyvę, o gal nemaziau ir už "perkirimą kaspino" ir naujus darbo bei uždario laukus? Šalia miesto dūmų bei dulkių.

Reikia neužmiršti, norint išvengti visuomenės pasitikėjimą, naujam reikalui, kiek ji giliai ir nebe šiandien nusivylusi labai neapibrėžtiems, per dūmų paviršutiniškus tremties laikraštį turinčių, tarp kurio ir realaus gyvenimo plysės eina vis platin, pvz. kaimurie iš jų kune visko centran deda senstiančių būv. (operos) žvaigždžių bei visokių parengimų-pobūvių aprašinėjimą, neužmiršdami suminėti net kuria kolia tolimam Montrealy tas ar anas užlipo į sceną, lyg tai būtų labai svarbu čia tremty, kur

visi kietai dirbame sunkų fizikinį darbą: "kaktos prakaitas sau kasdieninę duoną pelnydamiesi".

Daugiau ekonominių straipsnių, o tai kaip tik atitiktų realaus gyvenimo ir momento reikalus! Iš esmės, mes žemdirbių tauta, bet čia, tremty, pasidarėm, tikriausiai išvartom ir pernelyg didelių miescionis. Kažin ar neapnaujam, kad nors "ryšio su gamta" nutraukimo. Susilaukymas nuo farmų kol kas su prantamas, nes žemės ūky mažai uždariai (išskyrus tabako, vištų ir kit. spec. kultūrų) ir ilgos darbo valandos. Tai tiesa. Tačiau, yra ir antras kelias: ir farmas, kur neturime užmiršti, būtent, ne beteisio darbininko-berno, o savininko, ar kompaniono-partnerio.

Seną dainą sulaikysime apie "sudarymą lietuviško kaimo užuomazgos" kur nors telimuose Vakarose, už tūkstančių mylių, kur niekas iš tautiečių nenorės listi (nebet kraut. atveju), apsidairykime gerai, ar negalima to padaryti ir visai arti didžiųjų miestų — Montreale, Toronto, Hamiltono?

Nors sunku spręsti, tikrų skaičių po ranka neturint, atrodo, kad tokių šansų yra ir tai nemažai, o gal net daugiau, tik, deja, niekas nesirūpina, neužveda minties, o paskiri tautiečiai bei Ryt. Europos kaimynai, kaip patys neretai matome, kone iš niekų ar iš mažų sutaupų įsikuria ir dasigvena iki modernių, rentabilų ūkių, tu did. centrų kone priemiesčiuose, sujungdami kaimo laukų laisvės ir didmiesčio patogumų plusius. Eikiant prie to, kažin ar vien kieto darbo užtenka, reikia planų, reikia smegenų ir daugiau koordinuoto darbo. Ar negali mūsų ekonomistai Toronte, ar kur kitur, išdirbti kokius projektus?

Iš anksto sustartume, kad ne-propaguosime visiems ir iškart mėsistis ir farmas masiniai sukiant ten visas sutaupas, bet kodėl mes negalėtume šeraiš, pvz. po \$100, idėti į šitą reikala, — akc. b-vės būdu? Sakysim, projektan dedame Lithuanian Agriculture, Incorp. — po \$100 1000 šerų, o tiek, reikala išaiškinus, ne tik visi Kanados lietuviai kartų, o net Toronto, ar Montreale atskirai, pabėgtų sumesti sumą, už kurią galima ir 10 farmų užpirti ir tai ne užkampuose (kur kainos ne taip jau žemos, kaip kažkas klaidingai sau įsikalba, dėl didesnių trobesių statybos išlaidų), o kone priemiesčiuose, ar 1 val. nuotoly nuo centrų, vasarą norintems savaitgalį praleisti, pabėgti nuo miesto dulkių. Žinotina, kad provincijų vyriausybės duoda paskolas ilgam išimokėjimui, net ligi 20 metų ir tai ligi 60% farmos kainos (taigi perkant farmą už 10 tūkstančių dolerių, užtektų savų turėti tik \$4.000). Tiesa, palūkanos gana augstos, net 5% metams, bet organizuotai imant, gal pasisektų, kaip tautiniam vienietui, gauti federalinės valdžios Otavoje paskolą, per federalinę žemės ūkio ministeriją (ne per provincinę), kur tektų mokėti apie 2% metams, labai lengvomis sąlygom. Kodėl nepabandyti?

Iš viso, manau ne vienas sutiks, kad farmos pirkimas šioje priešdepresinėje eroje, turintiems kiek sutaupų, yra viena iš geresnių pinigų investavimo priemonių, neturint baimės net ABC (atominio, bakterinio, cheminio) karo perspektyvoms, nei vienu atžvilgiu. Visu pirma dolerio vertė smunka. Taigi po 20 metų tu, sakysime, \$10.000 vertė, kuriuos įmokėjime, bus smarkiai sumažėjusi, o dėl imigracijos smarkiai didėjant Kanados gyventojų skaičiui, farmų kainos irgi turės pakilti. Žinoma, tos, kur arčiau miestų — ypatingai, nekalbant apie farmų pirkimą provincijų užkampuose, kur norint kada nors parduoti bus sunku surasti pirkėją, o tai — didesni

lis minusas (jo nėra priemiesčių ūkiams).

Išnuomoti, bene ir būtų geriausia išeitis, numatant sekantį galimumus:

a) vienas iš akcininkų, b) nebūtinai akcininkui, net nebūtinai tautiečiui, o bet kam ir tai varžytynių keliu (auščiausia nuoma pasiūlysim), c) kraštutiniu galeistaisime kada nors "ryšio su gamta" nutraukimo. Susilaukymas nuo farmų kol kas su prantamas, nes žemės ūky mažai uždariai (išskyrus tabako, vištų ir kit. spec. kultūrų) ir ilgos darbo valandos. Tai tiesa. Tačiau, yra ir antras kelias: ir farmas, kur neturime užmiršti, būtent, ne beteisio darbininko-berno, o savininko, ar kompaniono-partnerio.

Paskutiniui atveju gerai būtų palikti atskirus sklypelius ir patalpas akcininkams (pagal jų pageidavimą) daržovėms, medukams ar dekoratyvinei sodininkystei bei vaistžolių kultūroms specializuoti, žinoma, pagal norą ir išgales. Jūs atleisite, kad kas augščiau dėstyta, tebuvo grubus projektas, tikriausiai jo metmenys. Bet kodėl mes negalime pridėti savo smegenų kiekvienas ir išdirbti detales. Ar tai mažiaus svarbu nuo genocido išskildusiai tautos skveidrai čia, tremty, bei jos egzistencijai ir ateiti, negu amžinai aprašinėti "visuomet nusisėkusius" šokių vakarus, pobūvius, posėdžius, su "dideliais" tautos veikėjais bei plunksnagraužom, tris metus griausmingai kalbėjusiems ir vis dar neprisirusiųjų kūr nors apčiuomiant pradėti, tuo tarpu labai mokantiems kitus sekti ir daug iš jų norėti, net vos bepradedant darbą.

KLB centrai, kuriam, be abejo, teks iniciatyva ir dėl "Lith. Agriculture, Inc.", užsimojant jei ir ne 100 x 1000, tai bent 100 dol. x 100, kooptuojant iniciatorių, reikėtų labai apsisaugoti nuo viršpaprastų "ilgų kalbų entuzistų", kurie reikalauja ir nepagadina, tai labai ištesia, vien ieškodami progų pasižymėti savo gražbylystėm.

Siaip jau, iš visko atrodo, reikalingas labai konkretus, priėmamas ir visai galimas. Tereikia organizacijos ir stiprių pagrindu. Nei leisti, nei mėgėjų — netrukus, nes tokių, pasikalbėjus, atsiranda net čia pas mus Didž. Ežerų užkampų, norinčių ir labai sutinkantių, "be mokslinių diskusijų", prisidėti savo šimtinėm, kurių vertė bankuose labai tirpsta, o taip eis ir toliau Trečiojo karo įkaršio dėka.

Baigdamas norėčiau pareikšti savo sugestijas, kad, deja, dėl kooperatyvams neperdidžiausio palankumo šioje stambaus kapitalo žemėje, populiariau, bene, būtų steigti akc. b-vės (à la Lietuvių Namų — miestuose), tuo ligi 60% farmos kainos (taigi perkant farmą už 10 tūkstančių dolerių, užtektų savų turėti tik \$4.000). Tiesa, palūkanos gana augstos, net 5% metams, bet organizuotai imant, gal pasisektų, kaip tautiniam vienietui, gauti federalinės valdžios Otavoje paskolą, per federalinę žemės ūkio ministeriją (ne per provincinę), kur tektų mokėti apie 2% metams, labai lengvomis sąlygom. Kodėl nepabandyti?

Iš viso, manau ne vienas sutiks, kad farmos pirkimas šioje priešdepresinėje eroje, turintiems kiek sutaupų, yra viena iš geresnių pinigų investavimo priemonių, neturint baimės net ABC (atominio, bakterinio, cheminio) karo perspektyvoms, nei vienu atžvilgiu. Visu pirma dolerio vertė smunka. Taigi po 20 metų tu, sakysime, \$10.000 vertė, kuriuos įmokėjime, bus smarkiai sumažėjusi, o dėl imigracijos smarkiai didėjant Kanados gyventojų skaičiui, farmų kainos irgi turės pakilti. Žinoma, tos, kur arčiau miestų — ypatingai, nekalbant apie farmų pirkimą provincijų užkampuose, kur norint kada nors parduoti bus sunku surasti pirkėją, o tai — didesni

Egzilai atominiam išlaisvinime

(Atkelta iš 1 pusl.)

tų nuotakas ir įvykius, žinodama amerikoniškus faktorius ir bendradarbiaudama su vieninteliu ekspluatacine "išlaisvinimo" politika realizuoti. "Saltiesis taikos" periodas galįs greitai pasibaigti su dar didesniu nusivylimu, galinčiu išaukti dar greičiau III Atominį Kara, buvo perspėjama. Šitokia "Agentūra" atstatyti vis labiau pažilungiančią "išlaisvinimo politikos" reputaciją ir užtikrintų geriausią Amerikos sąjungininkų pavergtųjų tautų talką.

"Šaltoji Taika"

Kaip laukta, "šaltoji taika" pakeitė "šaltąjį karą". Vašingtone buvo tikima, jog amerikiečiai turį "iniciatyvą" — "jų puolamoji taika" — "o Maskvos tik apsiginamoji". "US News & World Report" šaipėsi. Girdi, priešingai. Malenkovo "puolamoji taika Baltuosius Rūmus tiek išmūšė iš pusiausvyros, jog ten pradžioje buvo skelbiama, jog "išlaisvinimo politika" privertė Malenkovą šaudyti lėktuvus, kad satelitus ir save "padrasintų". Tikruomoje, Malenkovas norėjęs savąjį taikos ofenzivą stipresnį efektą suteikti. Šio žurnalo vedėjas Lawrence rašė: "Mes privalome įsitaistyti kompasą. Tai būtų — principas. Juk negalime su kiekviena nauja problema keisti savo kursą... Nė Malenkovo "taikos", neturėtų mūsų nukreipti nuo mūsų principinio kurso..." Nuo Franklino laikų "Saturday Evening Post", savaitė prieš Eisenhowerio kalbą, kvietė Prezidentą padaryti tikrai pozityvų pareiškimą. Siūlė j Malenkovo medum sulaužytus "taikos" žodžius ne atskirti: "Yeah! Neapgausi manęs daugiau, gangsteri!", bet kuo švelniausiai pasakyti: "JAV vyriausybė... tikisi, jog Sovietų vyriausybė tokiu atveju nedelsdama praves laisvus rinkimus Lenkijoje, kaip kad buvo susitarta Jaltoje".

NYTimes James Reston, visada už "išlaisvinimą", rašė iš Vašingtone keistai. Prezidento kalba liudijusi, kad Eisenhoweris nesivaikęs jokių partinių platformų, bet sprendžias Amerikos politiką atsižvelgdamas į šio kontinento geografiją, filosofiją, istoriją ir psichologiją. Dilema esanti, jog tie patys keturi faktoriai apsprendžia ir Sovietųėjimus, ne koks Stalinas, ar Malenkovas. Todėl "labai išmintingi ir labai gudrūs" žmonės netiki "šaltąja taika". Nors Valstybės Departamente buvo tikima, kad Sovietijoje "smarkiai brąška bei pleišėja", Prezidento kalboje visas dėmesys buvęs sukauptas pataikyti kiniečiams komunistams į taktą — dėlto ir apie "išlaisvinimą" vengta užsiminti.

JAV pasiuntinys Maskvoje Bohlen jau kelis kartus matėsi su Molotovu. Britas Gascoigne neatsiliko. Bet užtat vargšai Pabaltijo pasiuntiniai Londone tai aiškiai nepritapo su savo notomis gasdindami sovietų klasta, o eventualaus "sustatimo" atveju, mėsdamai neužmiršti Pabaltijo valstybių. Londono spauda ypač entuziastiškai laukė "keturių didžiųjų" nepuolimo pakto ir Vokietijos neutralizavimo. Bet šiuo kartą "šaltoji taika" nei kiek neatsiliepia į sąjungininkų ginklavimąsi. NATO ponai tęsė savo darbą planuodami "popierines divizijas", o šaltai galvojanti Kanada, kad ir po keturių dienų durbatų, nedvejodama priėmė 2 milijardų karinį biudžetą.

Egzilai Niujorke, gal iš amerikiečių spaudos, pritarė nuomonei, jog Baltuosiuose Rūmuose per daug grynakraujų biznierių, politinių rąstų ir galvotojų. Lenkai ir lietuviai jau senokai vylys, jog ten būsiąs pakviestas James Burnham "Containment or Liberation" autorius. Kaikuriuos neramino, jog Prezidentas telabaiko vadovaujančias generalis asmenis, kurie esą "atsakomingi" už praėjusių metų nesekmes ir per daug apsiapratę "containment" politikos direktivose. Neigiamai vertinama, kad Niujorko gubernatorius Dewey stiprėjas Baltuosiuose Rūmuose. Priešingai — senatūrius Taftas, senas kongresmanas, padėdą Eisenhoweriui išsiskirti iš administracinių būdų.

Adenaueris Amerikai patiko

Lankąs Amerikos muziejus, Vokietijos kancleris "golfininkus" piešiančiam Prezidentui atvežęs dovanų klasikinių dailininkų paveikslų. Taktiškas ir išmintingas Adenaueris patraukė net Amerikos žydų simpatijas, kurie j Niujorke vizitavo. Jei prancūzai grįžė iš Vašingtone sakė, ot, imsią ir nesiginuosią, tai Lietuvos kaimyninės galybės kancleris garantavo, kad Rapallo sutartis tikrai nepasikartosianti. Latvijos atstovui Feldmanui priėmimo Vašingtone metu dr. Adenaueris pareiškė, jog ir jo "troškimas esąs, kad latviai, kaip tik bus galima, prie Vokietijos vyriausybės pasiųstų savo atstovą. Mr. Feldmanis stebėjėsis, kaip gerai Vokietijos kancleris orientavėsi Pabaltijo klausimuose. (Vok. Užsienų reik. Ministerija steigianti net specialų departamentą, Rytų ir Vidurio Europos problemoms studijuoti). NYTimes, gi kancleriui sugrįžus, stebėjosi, kaip ryžtingai Vokietija siekianti savo tikslą. Joks "taikos" ofenzyvų jų nekaršina. Esą, amerikiečiai ir britai dabar lenktyniauja, dėl vokiečių karininkijos palankumo. Ame-

rikiečiai vokiečiams lakūnams, garsiosios "Richthofeno" eskadrės nariais, kurios vadu buvo maršalas Goeringas, suruošė specialią parodą, o būvę Wehrmachto karininkai laikėsi britų poligonuose, kur jie domėjosi "Centurion" tankais, kuriais jie norėtų apginkluoti savąsias šarvuotųjų divizijas. Vokiečių karininkai "vaidina svarbų vaidmenį" generalinio štabo karininkų kursuose? kuriuos lanko kitų Europos tautų karininkai. Nors krašto apsaugos Ministerijos ir nėra, plačiai kalbama, jog iš 12 Wehrmachto divizijų 4 busiančios "Panzer Divisionen", o 2 "Panzer Grenadiere". Pusė Vokietijos armijos būsiąti puolamojo pobūdžio, kai tuo tarpu JV V-bės šiuo metu turinčios vos 1 šarvuotųjų diviziją. Kas žino, kokiomis sferomis dabar buvo dalinamasi?

Vaiduokliai ir lavonai Kremliuje

"Rusų gyvenimo būdo" tragedija vyksta už dantuotų Kremliaus kuočių. Neaiškiai ją jaučia pavergtį Lietuvoj ir laisvajame pasaulyje. Komunistai — gruzinai, didrusis, ukrainietis, žydai, armenai ir kiti kaunasi dėl būvio, kaip tai vyko nuo 1917 metų (žiūr. Life, NKVD gen. Orlovo atsiminimus). Tarp jų trynėsis, Tito sako Chruščiov reikia daboti. Jis pasinaudosias kitų rungtynėmis. Apie Beriją šneka daugiausiai. Tapęs visagaliu MVD-MGB bosu, jis atsiskaitęs su žmonėmis, kurie drįsė jį kaltinti "neapsaugojus liaudies nu gydytojų-žudikų" ir privertė jį Gruzijoje pašalinti nuo valdžios žmones, kuriuos jis pats buvo paskyręs. Dabar jis "netybysė" atitaisęs. "Pravda" praėjusią savaitę "protestavo" dėl vieno žmogaus bandymo primesti kitiems savo valią. Amerikiečių spaudoje, manė jog tai Stalinui prikiša, bet atrodo, jog ar nedaugiau čia Chruščiov ar Malenkovo taikė Beriją, kurio policija gal į partijos spaudą dar nepraėjo. O Malenkovo nesigirdi jau beveik 1.5 mėnesio. Sakoma, jog jis, laimiant Stalinui, užvedęs kampaniją prieš žydus. Esą charakteringa, kad Malenkovo nutilimo laikas sutampa su daktarų paleidimu iš kalėjimo. Praėjusią savaitę "mirė" vienas Stalina numarinusių gydytojų prof. A. Ruskov. Gal jis per daug žinojo? Londono radijas pasakojo, jog girdi "taika" maskoliams reikalinga, nes jie dabar uoliai kovoja su Stalino šmėklomis. Londonas daug dėmesio skyrė Gromyko paskyrimui Molotovo pirmuoju viceministeriu. Sunku susigaudyti rusiškose galvosūkiuose. Galit tikėti, galit ir netikėti egzilo ruso Boris Nikolaevski laisvum, kuriuom jis neigė NYTimes

sovietinio eksperto išvedžiojimus. Girdi, drg. Ignatjev, buv. MGB bosas, nesąs Malenkovo žmogus ir bylą prieš žydus užvedęs paties Stalino liepiamas. Ignatjev buvęs Stalino sekretoriaus Poskrebyševovo "protege", kuris buvęs ir esąs Malenkovo didžiausias priešas ir dingęs iš scenos kai tik Stalinas mirė. Nikolaevski mano, jog šiuo metu nei Chruščiov, nei Berija su Malenkovu nesipyksta. Jie vieniniai kovoja su Stalino vaiduokliais ir poskrebyševistais, gerai žinodami, jog jų susipiovimo perdaug geidžia laisvasis pasaulis ir pavergtosios tautos. Gal praeis dar daug dienų iki iškilis sensacijos. Bet dalykai klostosi greit.

Jaltos rezoliucijų atgarsiai
Rezoliucijų atšaukimo reikalas (Nukeita 10 ps.)

ELTOS žinios

...Dėl senosios karalienės Marijos mirties D. Britanijos karalienė Elzbieta II-jai VLIKas pasisuntė užuojautos telegramą. —Dėl asmeninių sumetimų karo attache Paryžiuje pulk. J. Lanskoronskis toliau eiti VLIKo kariškojo patarėjo funkcijas atsisakė.

—Kovo 30 d. Stuttgarte Pietų Vokietijos radiofono patalpose buvo suruošta Oswaldas Kostbraskalickio paskaita: "Rytų ir Vidurinės Europos vienijimas". Po paskaitos buvo gyvos diskusijos, kuriose dalyvavo Pabaltijo kraštų, čekų, bulgarų, rumunų ir vokiečių visuomenės bei valdžios įstaių atstovai. Diskusijų pradžioje buvo pranešta apie "Europa Union" Speyerje įvykusį interesantų suskrydį. I j dalyviai buvo sukviešti privačiai. Iš lietuvių pusės į paskaitą ir diskusijas buvo nuvykę K. Zalkauskas, Gelzinis, Banaitis ir Simkaitė.

—VLİK pilnates posėdis šaukiamas balandžio 10-11 d.

—JAV-se Jungtinių Tautų Klubu būste buvo sukvietas Vašingtono veikiančių diplomatinų misijų atstovų kultūriniam reikalams pasikalbėjimas. I j atsilankė daugiausia kultūros attache ir kultūros reikalais rūpintis skirti dipl. misijų valdininkai. Iš lietuvių dalyvavo Liekuvenės pasiuntinys Vašingtone patarėjas J. Kajeckas, latvių — Dinbergs ir kt. Posėdžiui pirmininkavo suomė, pranešėju buvo paviestas dr. Kenneth Holland, anksčiau dirbęs Valst. Departamente ir UNESCO, dabar International Education Institute Niujorke pirmininkas. Jis papsakojė apie jo vadovaujamo instituto istoriją, finansavimą, darbą, kūrė, keitimasi studentais ir tyrinėtojais. Pabaltiečiai studentai, pasirodo, laikomi visai skirtingos rūšies studentais ir gauti stipendijų nukreipiami į tokias organizacijas kaip, pvz. Friends ir kt. Per pasikalbėjimą Lietuva daugiausia domėjosi Egipto, Irako, Ceilono atstovais.

—Prof. K. Pakštas, vėl išrinktas Vidurio Europos Federacijos Klubu pirmininku, lankėsi Vašingtone ir Valst. Departamente matėsi su kairuriais jo pareigūnais, kur šnekėjosi Vidurio Europos federacijos klausimais. Vidurio Europos federaciniai klubai veikia Pittsburge ir Čikagoje. Jie nori, kad Vid. Europos federacija, pradėdama nuo Ne-

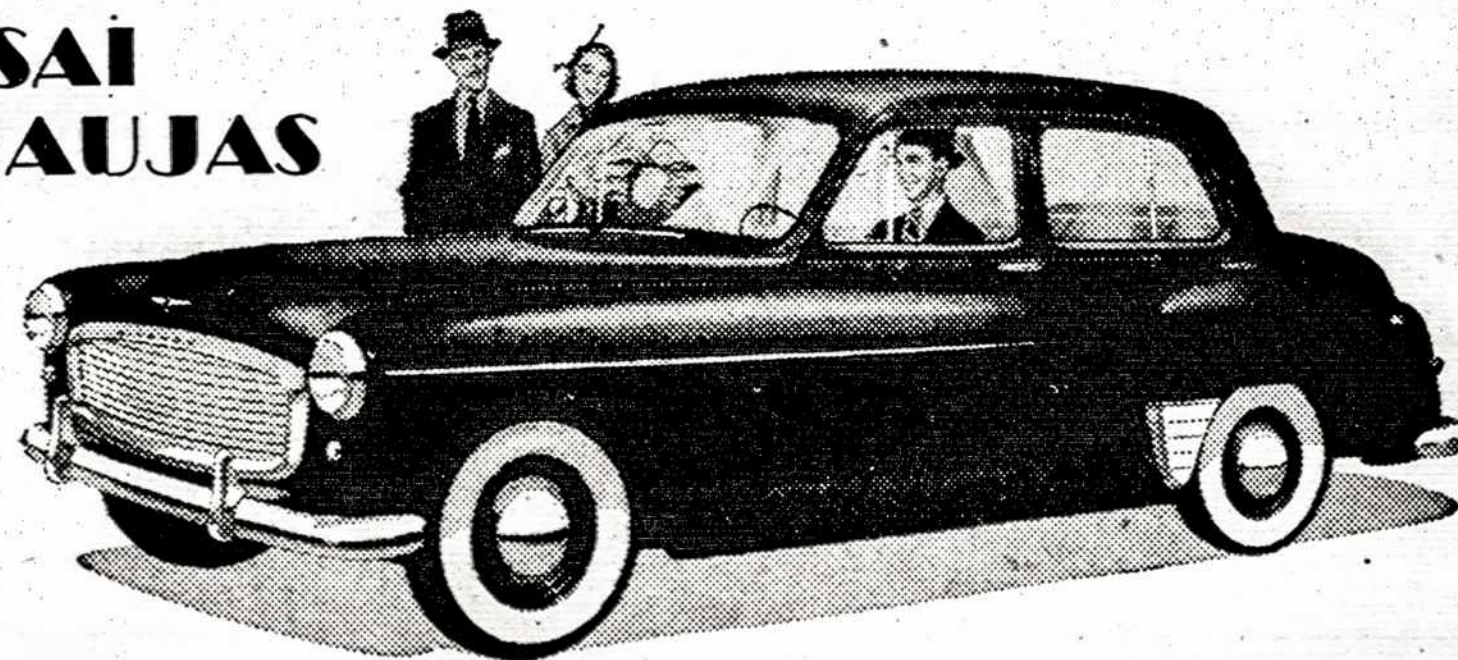
jungti į vieną centrą bendradarbiavimų reikaluose ir provincines ar j Otavos valdžią, o taip pat informacijų bei patyrimo persidavimui, kas išeitų tik į gerą mums patiemis. Jei kas mano, kad tai reikals labai smulkus, užmiršta, kiek tautiečių būtų pajėgūs (ir norėtų!) patys, kiek veliau, pirmųjų įspūdių padrasinti, pavieniu ar bent 2-3 susidėjus, kibi ir nuosavas farmas, panaudodami tą 60% valdžios paskolą, o tos centr. b-vės darbai duotų daugiau davinų ne vien ryžtingumui, bet ir patyrimui, žodžiu, neįkainojamos medžiagos Kanados sąlygomis.

—Visi tikisi, kad galės grįžti į laisvą tėvynę. Per pobūvį buvo užmegzta eilė naujų pažinčių, taip pat baigti kairurie nesuipratimai. E. Simonaitis sutiko įsą eilę pažįstamų iš senesnių laikų, tarp jų M. Naujoką iš Smeltės, su kuriuo yra išbuves Klaipėdoje gestapo kalėjime 2 savaites vienoje celėje.

Kovo 22 d. aplankė Neustadtą, kur yra taip pat nemaža tautiečių iš Klaipėdos krašto. Čia ypač savo veikla pasižymi Pareigis. Spackenberge sutiko daug senų gerų draugų iš Plikių, Šilutės ir Rūsnės, taip pat kelis stambesnius prekybininkus vokiečius iš Lietuvos.

V. Berlyne šiuo metu yra apie 30 lietuvių. Ten buvo nuvykęs Vok. LB Kr. Valdybos pirm. p. Zundė, kuris matėsi su lietuviais ir tarėsi su radiofonu dėl panaudojimo transliacijoms lietuvišką medžiagą, ypač per birželio deportacijų minėjimą.

VISAI NAUJAS

DAILIŲ LINIJŲ GRAKŠTUS DIDELIS AUTOMOBILIS — EKONOMIŠKAS IR LENGVAI VALDOMAS!

Apžiūrėkite naują 1953 metų Hillman Minx — tai iš tikrųjų naujas automobilis. Ne mažiau kaip 33 nauji pakeitimai vien tik rėmuose. Lengvas pastatyti (nereikalinga automatinio vairavimo įrengimo). Stebuklingai lengvai važiuoja... Vaziuoja, kaip prikabęs prie žemės (dėl tobulo išbalansavimo). Be to, jis yra labai ekonomiškas — Minx pasižymi tuo, kad galima nuvažiuoti iki 35 mylių su vienu galio... Be to, iškeičiant už jį gaunama geresnė suma

Nepamirškite, kad septyni šio fabriko skyriai ir virš 700 pardavimo agentų Š. Amerikoje užtikrina jums gerą patarnavimą ir dalių pakeitimą, kur tik važiuotumėt.

Ar važiuojate užsienin? Pasitarkite su agentu dėl ekonomiško mašinos aptarnavimo užsieniuose.

Daugiau mylių už dolerį!

* Daugiau nuperkama už dolerį.
* Daugiau nuvažiuojama už dolerį.

The New 21st ANNIVERSARY

HILLMAN MINX

A PRODUCT OF THE ROOTS GROUP
ROOTS MOTORS (CANADA) LIMITED
Convincing for
VANCOUVER • TORONTO • MONTREAL • KALIFAX

JURNALISTAI PASISAKO:

Dėl Geopolitikos, Pabaltijo ir Europos unijos. II.

Vokiškasis latvių išdidumas neleidžia žiūrėti į „leisį“ kaip į savo tautos brolį (mus išskyrę skirtingas politines likimas; jis perskyrė ir kalbas; jei tu meti būtų atkirtę mums žemaičius arba jei šiandien pradėtume „Aušros“ laikus, apie Zemaitiją ir Lietuvą (Augstaitiją) turėtume kalbėti, kaip apie dvi politines sąvokas, kurias skirtų net ir kalbos). Latviai jau apie 1936 m. parodė noro susiprasti. Jų kalbininkai, valdymai savo kalbą nuo germanizmo ir slavizmo, pasuko prie lietuvių kalbos. Naujoji latvių moksline terminologija buvo kuriama lietuvių kalbos pavirzdžiais, kartais pasigaunant ir lietuvišką žodį. Jei tu meti būtų buvusios suderintos mūsų mokyklos, įvesta lietuvių-lietuvių kalba būtų buvusi abipusė nauda (čia ir patys kalbininkai galėtų rasti vienos kalbos kompromisą, nes lietuvių-lietuvių kalbos iš esmės juk niekuo nesiskiria, tik viena yra išlaikiusi didesnę senovę — lietuvių, o kita fonetiškai toliau pažengusi). Į abi kalbas pažūrėjus kaip į dvi tarms, išiešioti lengvai surandama, tik, deja, lietuvių kalbos nauda. Čia latvių didybė gali užsigauti. Lygiai kaip ir su istorija. Latviai verčiasi tik proistorę ir legendiniais „lacišiais“ bei keliais vokiškais baronais. Suvedus vieną istoriją, latviai įsisavintų tikrą istoriją, nes Lietuva visą laiką latvių žemes laikė savomis, tik prieš pasisavintomis. Vytauto pasisavintomas „ir prūsai yra mano tėviškė, o kur ordino?“ tinka ir latviai. Pagaliau ir 1919 m. mes jiems padėjome atgauti iš bolševikų tam tikros teritorijos dalį prie Daugpilio, kai jie mus užpuolė ties Eglaine. Žodžiu, iš mūsų istorijos latviai daugiau laimėtų, ne mes iš jų. Jie savaime taptų istorine tauta. Tuo keliu XIX a. ir buvo iš dalies eita, nes pragarėjus lietuvių dainomis, savo leidiniais latviai netruko pasiskolinti tą vardą, kad galėtų išeiti su ja į pasaulį. Kadangi jie neturėjo spaudos uždraudimo ir buvo mokytesni, jie nustelbė mus ir kai kas net emė suprasti, kad lietuvių yra latvių tautos dalis ir tarmė. Tik senoji lietuvių tautos istorija išgelbėti lietuvių nuo „sulatinimo“ tarptautinėje erdvėje.

„I lietuvių-lietuvių vienybės draugiją“ žiūriu kaip į tolimą prosvaitę, kada šios tautos, ne išvengiamai grąšomos priešų, susijungs. Konkrečiai svarstant Lietuvos-Lietuvos vienavalybiškumą, tuojau iškyla keli pagrindiniai klausimai, deja, labai sunkiai sprendžiami.

a) Valstybinė kalba ar kalbos. Jau esu išsitaręs, jog iš abiejų kalbų galima sudaryti vieną. Ji pradžioje atrodytų gana keista ir savotiška kerėpla. Tačiau po 20-30 m. pasidarytų sava, bendrinė. Toks kama gyvas pavyzdys yra šiandieninė mūsų bendrinė kalba. Ji daugelį tikras gremėzdas, nes tik suvalkiečių ji tėra sava. Dauguma šios kerėpos mokėmės mokykloje, ir tik su dideliu vargu ją šiaip taip pramokstume raštu, bet kalbame pusiau tarmiškai (plg. kiekvieną žemaitį). Būtų galima abi kalbas laikyti valstybinėmis, tik mokinti per mokyklas. Po ilgesnio laiko jos abi savaime pradės susigventi ir pasidarys viena, nes abi per daug artimos, kad neveiktų viena kitos ir „lygiai šalia viena kitos gyventų“.

VOKIEČIAI IR KLAIPĖDOS KRAŠTAS

Vokiečių vyriausybė Klaipėdos krašto klausimu iki šiol niekur nekeliama. Taip pat ir Vakarų Vokietijos vokiečiai jau mažai ir nevienodai pasireiškia. Žemėlapiuose kaip Klaipėdos kraštas priskiriamas prie Vokietijos, kaip prie Lietuvos. Tačiau pabėgėlių spaudoje, šventėse, susirinkimuose ir minėjimuose klausimas pastatomas visai kitaip. Ten griežtai ir besąlyginai Klaipėdos kraštas skelbiamas vokiečių žeme ir Vokietijos dalimi. Daugelyje Vokietijos miestų atsieleragatvių pavadintų „Memelandstrasse“ arba „Memellandstrasse“. Mannheimio miesto tarybos administracinis skyrius 1953 m. kovo 10 d. posėdyje vienu balsu sutiko būti Klaipėdos miesto ir Klaipėdiečių kūno (Patenstadt). Ten atiteityje vyks Klaipėdiečių vokiečių sąskrydžiai, bus kompektuojamas Klaipėdos archyvas, steigiamas Klaipėdiečių vaikų našlų namas, ten numatomas spaudos ir leidėjų centras.

Klaipėdiečių, kaip ir kitų vokiečių pabėgėlių, vokiečių pietietybė, kuri iki šiol nie visų įstaigų buvo vienodai tvarkoma, atiteityje įgaus tvirtą statusą. Kovo viduryje Vakarų Vokietijos ministerijai kabinetas perdavė parlamentui naują pilietybės įstatymo projektą, kuriame pasa-

Almaus anketos atsakymų septintas tęsinys

b) Sostinė. Sunkiau spręstis negu kalbos klausimas. Latviai turi labai seną Rygą, o lietuviai — Vilnių. Vienus iš Rygos valdė visokie ateiviai, kiti iš Vilniaus valdė daugelį tautų, išskyrus paskutinį priešpauos laikotarpį ir želigovskiadą. Istorikai žiūrint, Vilnius turėtų būti bendrosios valstybės sostinė, nes tai giliai suaugusi net su Latvija (Vilniuje būdavo spausdinamos ir latviams katalikams knygos, deja, tik katalikams; iš Vilniaus buvo valdoma vienu metu ir Latvija, tačiau valdė „leisius“, kas latviečiai bus sunkiai suvokiama...). Galima būtų tokia sostinė pasirinkti ir Rygą, nes tai langas į Vakarus (diduostis). Tačiau čia geriausia ieškoti visai naujos išeities, pasekti amerikiečių pavyzdžiu. Jie savo valstybių sostines išvijo iš didmiesčių į miestelius. Mums reiktų susirasti abiemis priimtina miestelį prie sienos (geografiškai nei Ryga nei Vilnius nėra dėlto patogios) ir jį pavadinti „sostine“. Tokių miestelių, kurie rįsai su vienu ar kitu praeitimi galima būtų surasti. Čia gali būti pvz. Biržai (jie net tautiškai mišrus). Kiti vargiai gali apsispręsti kokios tautos jie žmonės. Vienas vaikas lietuvis, kitas laiko save latviu... Galima būtų, sakykim, sukurti ir visai naują Saulės miestą. Saulės kautynių vietos mes nors dar ir neįstengiamė lokalizuoti. O toji istorinė vietovė miela abiem tautoms. „Lokalizuo kime“ ir įsteikime, paversdami „sostine“ kokį pasienio kaimelį tarp Joniškio ir Lielvircavos...

c) Fed. valdžios ir savivaldos klausimai. Čia prasideda pati didžiausioji mašatis. Latvis nenorės leisti valdžios, o lietuvis — lietuvių. Bus sunku surasti abiemis patenkinamą sprendimą. Reikės „prezidento“, ministerijų, Seimo ir Senato. Čia susidurs ne tik tautinės, bet ir religinės, net partinės aritmetikos. Prisimenu, kad ir 1943 m. (kai buvo leidžiama „Baltija“ ir tariamasi su latviais daugeliu klausimų) ne tik latviai, bet ir mes patys nebuvo vieningi. Mūsų kairieji socialdemokratai norėjo tokios bendros valstybės, nes jautėsi „sustiprėję“. Kitos srovės ožiavosi, nes jautė praradimą būsimosios valdžios „mace“. Jei latviai katalikai žiūrėjo labai palankiai, tai latviai protestantai — baidėsi, nes bijojo tapti „mažuma“ ir prarasti teises, kuriomis tvarkė latvių katalikus. Ir jie tada kėlė būdus, kaip sustiprinti Lietuvoje protestantų prieauglį. Būdas buvo surastas — Rytprūsiai.

Man atrodo, rašo brooklyniešis kolega, kad nesudarius vienos Lietuvos-Lietuvos valstybės, t. y. nesudarant bendro sprendimo, reiktų jau dabar pradėti žygių panaikinti kairiųjų varžtus... Laisvoti Latviją ir Lietuvą gali atsisakyti buvusios „sienos“, t. y. lietuvių gali laisvai apsigyventi Latvijoje ir priešingai, su savo mums visuomenės parazitams, išnaudotojams, kurie naudoja tik darbu. Bet pats principas „kiekvienam pagal jo darbą“ rodo, kad net ir tie, kurie dirba, negauna vienodo atlyginimo ir, kad kapitalistinė „laidos ir bado disciplina“, prieš kurią kadaise

Reiktų priėti ir prie bendros baudžiamosios teisės, gal prie tokio pat lygio valiutos, kuri kursuosis savaime per abu kraštus, jei nebus pasų ir muitų sienos. Mokyklose būtų įvestos abi kalbos.

Savo laiku ir dabar yra keliamas Pabaltijo valstybės klausimas, kur be dviejų seserų būtų dar Estija. Man atrodo, kad šiandien tokia trilypė valstybė tėra fikcija. Mes negalime susitarti dėl vienos valstybės su latviais, o trims susijungti dar sunkiau. Iškilis bendros valstybinės kalbos klausimas, bus trys sostinės, na ir dėl vyriausybės bus tada dar sunkiau susitarti. Geografiškai Estija, Latvija, Lietuva ir Rytprūsiai, net ir Gudija turėtų sudaryti vieną federalinę valstybę, jei jos nori išlikti šimtmečiams. Bet kaip? Sveicarija su savo kantonine sistema vargiai pakartojama kitur. Šiaip, mano nuomone, turėtų Estiją susijungti su Suomija. Gimines jos buvo ir tebėra, todėl joms kalbos klausimas kaip ir ne problema. Tik tada reiktų iš latvių globos išimti likusius libius ir juos atiduoti estams. Čia turėtų įvykti dalinis žemės pasikeitimas ir repatriacija.

Patikimesnė federacija gali su-

sidaryti iš Latvijos - Lietuvos - Prūsijos ir Gudijos. Su viena jungia giminybę, su kitais bendra istorija.

Si federacija turėtų sudaryti dar savotišką ryšį su Skandinavijos kraštais paverčiant Baltijos jūrą savuoju ežeru. (Danija, Skandinavija, Suomija - Estija, Balto-Gudija). Kaip išspręsti didžiosios federacijos klausimus, apie kuriuos dabar svajoja Europos Vidurio Federacijos žmonės, nežinau. Čia susiduria tokie piktybiniai klausimai, kaip čekų lenkų, gudų lenkų, ukrainiečių lenkų, lietuvių lenkų... Iš viršaus prievarta galima daug kas suderinti, bet tik paviršiumi (TS RS). Panaikinti tautines individualybes (sena lenkų svajonė) ir jų mišiniui savąją šerti, galbūt, galima kolonijų kraštuose ir Amerikos katile. Tačiau Europoje — ne. Per daug mes visi esame seni ir turime per daug istorijos ir savitos kultūros. Pirmia reikia nuasmeninti žmones ir tautas, tada visus „federuoti“. Galima tik ūkinę federaciją, bet ne kultūrinę. Tačiau visi tie „federantai“ galvoja mažiesiems primesti ne tik ūkinę, bet ir kultūrinę diktatūrą. Kol joje norės diriguoti lenkas, iš jos nieko nebus. Jei nebūtų piktybinio lenkų unaro ir valdžios troškimo tai si federacija savaime susidarytų. Čekai nebijo lietuvių, su jais mes randame daug ir istorinių šnekų. (Baus daugiau).

J.E. Vysk. V. Brizgys su palydovais Sudburio lietuvių tarpe (žiūrėk korespondenciją 4 puslapy)

Proletariato diktatūros valdovai

Socialinės nelygybės

Įstatymai

Pagrįbes į savo rankas valdžią „darbo klasės avangardas“ paliko darbininkams teisę ir pareigą dirbti. 12-sis SSSR konstitucijos straipsnis sako: „Darbas SSSR yra pareigos ir garbės dalykas kiekvienam tinkamam dirbti piliečio — principu „kas nedirba, tas nevalgo“. SSSR vyksta socializmo principas: „nuo kiekvieno pagal jo gabumus, kiekvienam pagal jo darbą“. Ar galima rasti didesnę priešingybę kaip dviejų sąvokų suderinimą: darbas — garbės pareiga ir darbas principu „kas nedirba — nevalgo“. Tiesa, sovietų propaganda stengiasi paskutinią principą išaiškinti tuo, kad jis būk tai tautomis visuomenės parazitams, išnaudotojams, kurie naudoja tik darbu. Bet pats principas „kiekvienam pagal jo darbą“ rodo, kad net ir tie, kurie dirba, negauna vienodo atlyginimo ir, kad kapitalistinė „laidos ir bado disciplina“, prieš kurią kadaise

DARBININKŲ PADETIS SSSR (Tęsinys iš pr. numerio)

Saukė Marksas, nemažesniu masu naudojama „laimejusio socializmo krašte“. Čia mes užtikiname sovietinės diktatūros Achilo kulnį. Pagal oficialų sovietų mokslą, socializmas paremtas principu: „nuo kiekvieno pagal jo gabumus, kiekvienam pagal jo darbą“, komunizme, kuris kažkada bus įgyvendintas, veiks principas: „nuo kiekvieno pagal jo gabumus, kiekvienam pagal jo reikalavimus“. Bet Stalinas paneigė to principo įgyvendinimą, pareikšdamas, kad „sulyginimas neturi nieko bendro su komunizmu. Marksizmas išsina iš principo, kad žmonių skonis ir reikalavimai nebūna ir negali būti vienodi ir lygūs kokybės ir kiekybės, kaip socializmo taip ir komunizmo perijoje“ (Stalin, „Leninizmo klausimai“ II leid. 470 psl.).

Dar autoritetiškiau ir aiškiau tuo reikalauja Stalinas pasisakęs pasikalbėjime su rašytoju Emil Liudvig: „Sulyginimo kilmė yra kilusi iš kaimiečių galvojimo būdo, visų valstybių dalybų ir lygių dalybų psichologija, primityvus kaimiečio komunizmo psichologija, sulyginimas — neturi nieko bendro su socializmu“ (Stalin, „Pasikalbėjimas su E. Liudvigu“). Maskva, 1938).

Didžioji Sovietų Enciklopedija 1947 laidoje nedviprasmiškai pareiškia, kad propagandiniai baltiniai apie absoliutių, ne tik politinę, bet ir ekonominę lygybę komunistinėje visuomenėje yra blefas. Ten rašoma: „Markas ir Engelsas tvirtino, kad socializme yra tik formali lygybė: už tą patį darbą toks pat atlyginimas. Toji formali lygybė yra iš pagrindų nelygybė, nes čia vienodas mastas taikomas įvairiems žmonėms, žmonėms su įvairiais gabumais, įvairiu mokėjimu dirbti ir su įvairiais reikalavimais. Gaudami atlyginimą už darbą, dirbantįjį gali labai įvairiai ir nevienodai patenkinti savo reikalavimus. Tokiu būdu lygybės teisė savo pagrindu tampa nelygybės teise“ (Didž. Sov. Enciklopedija) 1113 psl.). Sovietų svastika labai rūpestingai slepia visus davinius apie tai kaip toli ta ekonominė nelygybė siekia SSSR, bet daviniai, kuriuos kartais galima sugauti sovietų leidiniuose, rodo, kad toji nelygybė yra labai didelė. Pve.

Pabaltijo Katynai

Balandžio 11 d., ketvirtadienį, pirmos programos metu „Amerikos Balsas“ perdavė ANTANO AUKŠTAICIO pastabas apie Pabaltijo Katynus (arba — apie sovietinį terorą Pabaltijy).

Štai tos pastabos (ištraukos), kaip jas pavyko užrašyti (išklausti) programos metu:

Diena iš dienos laisvasis pasaulis atverčia vis naujus, krauju išrašytus sovietinio teroro lapus.

Štai speciali Amerikos Kongreso Komisija baigė Katyno žudynių tyrinėjimą. Komisija priėjo išvados, jog kaltė už tūkstančių lenkų karių išžudymą Katyno girioje krenta sovietams.

Prieš pora savaitių šios Komisijos pirmininkas Ray Madden kalbėjo Niujorke. Jis pažymėjo, kad atieties istorija patvirtinta, jog paskutiniųjų dvidešimties metų laikotarpįje tironas Stalinas su savo emvidistais nužudė, nukankino, ištrėmė ar į kalėjimus sugrūdė daugiau žmonių, negu visi pasaulio istorijoj ankščiau žinomi despotai: sudėjus į krūvą.

Dėl Katyno žudynių Kongreso narys Maddenas šiu metų vasario 24 d. pasiuntė tuolaikiniams sovietų užsienio reikalų ministeriui Višinskiui netoli pustrčio tūkstančio puslapių turintį šios bylos egzempliorių. Jame yra liudininkų parodymai ir kita kaltės įrodymoji medžiaga, ku-

ria remiantis Komisija padarė savo sprendimą.

Prie bylos Komisijos pirmininkas Maddenas prijungė lydrasčių, kur Višinskiui pateikiami septyni klausimai, septyni „kodėl jūs melavote?“ Šie „kodėl“ esmėje yra kaltinamasis aktas sovietams.

Į Višinskis, ir Molotovas, ir Berija ir Stalinas — visi tylėjo. Ir ką gi žudikai galėjo pasakyti? Toliau: Katyno žudynių tyrinėjimo Komisijos pirmininkas pabrėžė, jog šalia šito didžiulio Katyno dar esama daugybės kitų Katynų. Nužudytųjų skaičiumi, tiesa, gal ir mažesniu, bet brutalumo priemonėmis ne kiek nemokesniu.

Čia Kongreso narys Maddenas prisiminė ir Pabaltijo Katynus. Estijoje rusai paliko apie du tūkstančius nužudytų. Didžiausi masiniai kapai užtikti centriname Tartu kalėjime, kur buvo užtikta du šimtai nekaltai nukankintų estų. Tas pats Viljandis, tas pats Kose vietovėse. Apie sovietų terorą byloja ir Estijos Petseri, kur Kremliaus žudikai sušaudė 110 estų karių.

Panašiai dėjos ir Latvijoje. 1941 m. liepos 2 dieną Rygos centrinio kalėjimo kieme buvo užtikti 98 sušaudytųjų lavonai. Liepos pabaigoje prie Baltezers (netoli Rygos) — 113 sušaudytųjų. Tokių masinių kapų buvo užtikta ir kitur.

Pažvelkime į Lietuvą. Štai 1941 m. birželio 24 d. Rūnių mokyklėje (netoli Telšių) buvo nukankinti 76 lietuviai. Po kelių dienų, rusams atsitraukus, tie lavonai buvo lietuvių partizanų atkasti ir atpažinti.

Kitoje skerdynių vietoje — Praveniškėse vėl buvo surasta 412 bolševikų nužudytų lietuvių

lavonų. Pradedėjus karui dalis suimtųjų buvo išvežta iš Lietuvos į Rusiją, bet pakelyje buvo sušaudyti. Viena iš tokių šurpių žudynių vyko prie Cervenės, netoli Minsko. Rusams besitraukiant, Lietuvoje buvo nukankinta — sušaudyta virš 3000 žmonių.

Tai tik dalis faktų apie sovietinį terorą Lietuvoje, kuris aiškiausiai byloja, kokią „taiką“ maskoliniai nešė pirmosios okupacijos metais.

New York Times dienraštyje Laisvosios Lietuvos, Latvijos ir Estijos komitetai šiomis dienomis iškėlė pasiūlymą sudaryti Jungtinių Tautų priežiūroje tarptautinę komisiją ir jai pavesti ištirti visas masines žudynes, kurias maskoliniai pravedė pavergtose valstybėse. Tarptautinis sovietų teroro tyrinėjimas, apklaušinant gyvus liudininkus (kaikurie gyvi išlikę mirtininkai yra Amerikoje) dar aiškiau parodytų bolševikines „taikos“ veidas.

Neseniai Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija, lydima Kongreso nario Kersten, lankėsi pas prezidentą Eisenhowerį. Ji pasiskė prašysianti Amerikos Kongresą ištirti visas Lietuvos pavergimo aplinkybes. Viso to tikslas — demaskuoti sovietų melą, esą lietuvių tauta pati laisvai išreiškusi norą prisijungti.

Šiandien lietuvių okupuotame krašte negali nei protestuoti, nei pagalbos šauktis, o žmonių naikinimas Pabaltijy tęsiasi — tęsiasi be jokio pasigalėjimo, nežiūrint sovietų „taikos“ propagandos.

Klysta, tačiau Kremlius, jeigu jis mano, kad sovietinės tironijos aukų balsas laisvojo pasaulio nepasieks, o nekaltųjų kraujas pro geležinę uždangą neperisunks.

Lietuvos draugai Amerikoje deda pastangas, kad Lietuvai padarytoji skriauda būtų galimai greičiau atitaisyta.

“AMERIKOS BALSO” PROGRAMA

Mūsų spauda dažnai pilna tik neigiamybių. Kandame viens kitą, kur tik randame kokį klaidą, o džiaugsmo, padėkos mus priglaudusiam kraštui, įvertinimo savo žmonių darbų bei patikatinimo naujais, didesniais darbais, taip mažai.

Imkime kad ir „Amerikos Balsą“, duodamą 8 kartus į dieną Lietuvon, trimis skirtingomis programomis iš Niujorko ir Europos. Ar daug kas mūsų paršėme apie jo dirbamą jau trečius metus darbą? Kaip valdiška Amerikos įstaiga, „Am. Balsas“ negali pats apie save rašyti ar vertinti. Jo sąskaiton gi nevienas korespondentas perrašo Amerikos spaudoj užtiktas visas blogybes, pastebėtas apie kitus „Voice of America“ 50 kalbų skyrius, nenurodant, jog tos neigiamybės dažniausiai lietuviško skyriaus neličia.

Išklausykime ne vieną programą ir kritikuodami („A. Balsas“ neretai kviečia klausytojus pasiskyktyti) priminkime visuomenei ir gerąsias puses, geruosius išgirstus dalykus.

Klausausi „Amerikos Balso“ jau greit bus du su puse metų, dažniausia tik šeštadieniais ir sekmadieniais, pagaudamas tik Niujorko transliacijas 4 val. pp. ir 11 val. rytą, kartais 11 val. 15 min. naktinį pakartojimą iš Tanzyro, Afrikos.

Imkime pavyzdžių Velykų ir Atvelykio savaitgalio transliacijų. Kiek daug dvasios, vilties, meilės tėvų žemei, kiek daug pasaulyje išlaikytųjų lietuvių darbų Lietuvai atpasakota, perduota. Vieną kitą programą esu užsirašęs į juosta išstai.

Velykų didžiąją savaitę Lietuvos kancija buvo vykusiai susijungta su Kristaus kancija ir prisikėlimu. Aktoriaus H. Kačinskis ir kiti buvo žavūs, įspūdingi, o vėlykinės giesmės iš Amerikos lietuvių bažnyčių spaudė ašaras. Vyskupo Brizgo žodis iš Čikagos

jokio minimumo uždarbio. RSF 51 str. kodekse apie darbą pažymima, kad „jeigu atstinkna, kad darbininkas neįspildo nustatytų normų, jam mokama už kiekį ir rūši išdirbtos gamybos, nenustatant kokio nors minimalaus uždarbio“. Uždarbiui nustatyti bazė yra normos, nustatomos kiekvienais metais valstybės. Tos normos kasmet keičiasi „prisitaikant prie naujų technikos pagerinimų“. „Be techniško normų“ — rašė Stalinas „Leninizmo klausimuose“, — negalimas planingas ūkis. Techniškos normos, be to, reikalingos dėl to, kad pritraukti atsiliekant masės prie pirmųjų“ (502 psl.). Stachanovo judėjimas nukreiptas normų perversinimui ta po eiliniu botaga darbininkams. (Nukelta į 9 psl.)

gos, atpasakojimai vizito keturių srovių Amerikos Liet. Tarybos atstovų pas prezidentą Eisenhowerį Baltuosiuose Rūmuose, Lietuvos min. Žadeikio notos Amerikai dėl Malenkovo sukotos kalbos — visa buvo lyg tikros vėlykinės dovanos Lietuvai.

Štai pasižymėjau svarbesnius dalykus ir Atvelykio savaitgalio trijų transliacijų.

Urugvajų grįžtantis Tėvas Bruzikas, perduodamas Pietų Amerikos lietuvių linkėjimus Lietuvai pažymėjo, kad ir Lietuvos prisikėlimo jokie antkapiai nei antspaudos nesulaikys. Išsamiojo pasaulio įvykių apžvalgą Kostas Jurgėla papasakojo daug dalykų retai užtiknamų net daug laikraščių skaitančiam.

Atvelykio sekmadienį minint 90 metų Lietuvos 1863 m. sukilimo sukaktį iškelti vieno sukilimo vadų Sierakausko pergyvenimai retai kam mūsų žinomi. Jie, kaip ir advokato Antano Olio, kandidato į Čikagos burmistrus, žodis apie Lietuvos valstybės 700 metų suakties prasmę klausytojui suteikė daug patiprinimo ir paraginimo mylėti ir pasauliui iškelti Lietuvos didingą praeitį.

Panašiai pastipriną buvo ir dail. Jonyno žodžiai apie Lietuvos dailininko daliai tremtyje, žinios apie lietuvių dailininkų parodas Kolumbijoje, Čikagoje, apie lietuvių veiklą Australijoje ir kitur, ištraukos iš visų srovių spaudos, pasikalbėjimai su adv. Briedžiu, Vincu Kivietum ir Inf. Centro vedėja Marijona Kizyte apie įspūdingą išlankomies Baltuosiuose Rūmuose.

Tai tik trumpai suglaustas pavyzdys, kad „Am. Balsas“ kalbėjo keliuose Velykų savaitgalio programose.

P. R.

Kesinasi į Pabaltijo pingus

Pora savaitžių prieš Velykas daug kas atkreipė dėmesį į tai, kad staiga pakilo Pabaltijo kraštuose investuotų kapitalų akcijos. Iš pirmos pažūros buvo spėjama, kad tai gal ryš su naujaisiais įvykiais Maskvoje bei Sovietų Sąjungoje, bet ištikrųjų būta paprastesnio reikalo.

Londone veikia užsienio investavusių finansininkų taryba. Ši taryba buvo pradėjusi derybas su D. Britanijos finansų ministerija, kad D. Britanijoje esą Pabaltijo kapitalai būtų panaudoti atlyginti tiems, kurie Pabaltijo kraštuose yra savo kapitalų investavę. Iš kėlus šitokias sugestijas minėtosios akcijos ir pakilo. Bet kai finansų ministerija pranešė, kad ji neturinti teisės Pabaltijo kapitalų panaudoti kompensacijom už investicijas, akcijos vėl puolė.

LIETUVIAI!

Vasario 16 gimnazija pradeda ketvirtuosius mokslo metus. Pasaulio lietuviai, kurių aukomis ji išlaikoma, gali diduotis. Reta tauta tremtyje pasirodė tokia sąmoninga, kad taip, kaip mes, glūbi įvertintu tautinio švietimo reikšmę, ir tokia solidari ir organizuota, kad pajėgtų pastoviai telkti lėšas gimnazijai išlaikyti.

Šiais metais Jūs mokslinate ir aprūpinatė Vasario 16 gimnazijoje 170 vaikų, kad su laiku tas jaunimas, tvirtas dvasia ir kūnu, stotų į darbą už Lietuvą, mūsų Tėvynę.

Aplinkybės dabar verčia susirūpinti gimnazijos pastogę.

Dabartinės patalpos karėivinėse, yra metų netaisytos, yra tokios prastos ir ankštos, kad būtų žala jos toliau vaikų laikyti. Netinkama gimnazijai ir pati vieta. Antra vertus, atsikuriant vokiečių armijai kiekvienam metu gali karėivinių pareikalauti sau ir gimnazijai visai netektų pastogės. Dėl pastarosios priežasties nebūtų tad prasmes dabartinis patalpų remontuoti, nes reikėtų išleisti daug pinigų, nežinant, kaip ilgai tektų tomis patalpomis naudotis.

Mūsų visos pastangos gauti iš vokiečių tinkamesnes gimnazijai patalpas buvo bergždžios. Kad trijų metų gimnazijos darbas ir Jūsų aukos nebūtų veltui, išeitė tebuvo arba patiemis gimnazijai statytis arba įsigyti jau gatavus namus. Jei ir būtų mūsų tarpe galvojančių, kad gimnazija su

laiku turės užsidaryti, toks pastatas visuomet būtų panaudotinas ir kitiems naudingiems reikalsams, pvz., lietuvių senelių ir invalidų prieglaudai, kaip kad turi įsirengę latviai, ar pan. Ir Lietuvos valstybei atsikūrus, tas turtas jai būtų naudingas.

Ilgai ieškojus, pagaliau pavyko rasti gimnazijai ir bendrabučiui tinkamus rūmus prie Mannheimo - Heidelbergo. Kadangi jie yra ne paties miesto ribose, tai ir eventualaus karo atveju mažiau pavojaus, kad jie nukentėtų. Namai kaštuoja 2000.000 markų ir apie 100.000 markių reikalinga jų remontui ir pertvarkymui. Tai, iš viso 300.000 markių arba 75.000 dolerių, kuriuos mums reikia metų begyje sumokėti. Namų pirkimo sutartis jau pasirašyta. Turint galvoje, kad naujos gimnazijos pastatymas kaštuotų per vieną milijoną markių, kaina, palyginti, nėra didelė.

TAUTIEČIAI! Mes kviečiame Jus į šią didelę talką. Mes prame visą lietuvišką organizaciją paramos. Vasarai 16 gimnazijai sukūrę, pasiryžę ją išlaikyti, nesutokime pusiauokelėje. Sutelkime reikalingas lėšas ir baikiame tą lietuviybės paminklą, kuris visam pasauliui liudys mūsų tvirtą tikėjimą į šviesią Lietuvos ateitį, kuriai mes dirbame ir rušiamės.

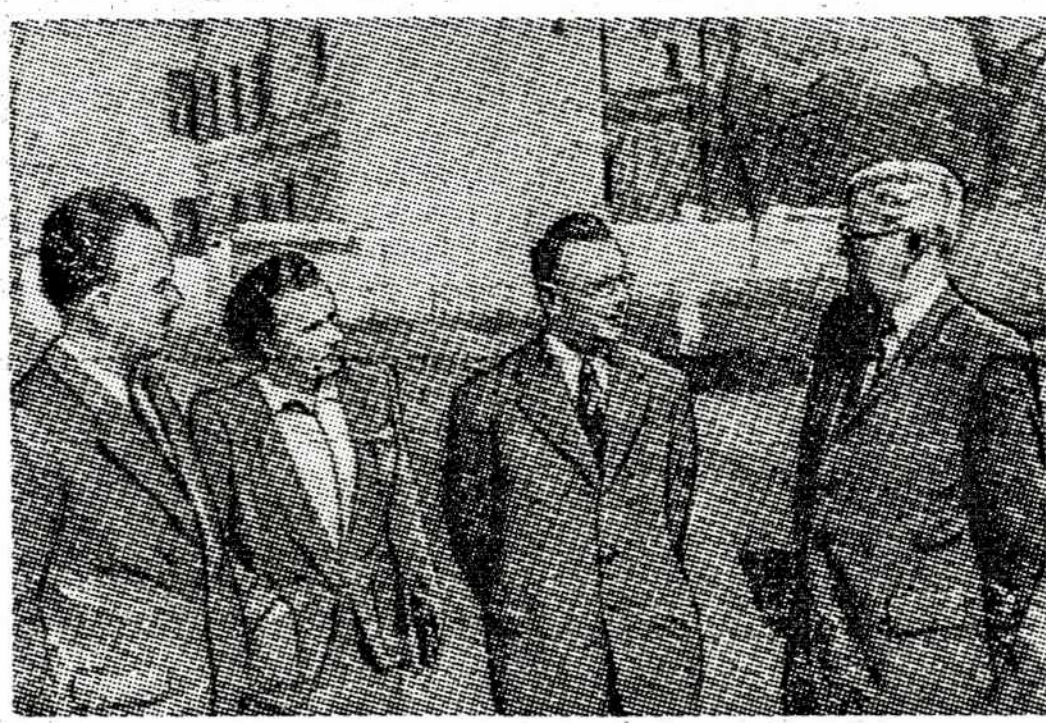
PLB Vokietijos Krašto Valdyba
Pr. Zundė, E. Simonaitis, J. Lučošius, A. Venclauskas, E. Žilius.

Liet. Enciklopedijos leidykla

praneša, kad skelbtas pirmojo tomo pasirodymas dar šį pavasarį nusidės. Dėl spaudoje kilusios polemikos daugelis uždelsė sau apsisprendimą ir nesiskubino Jūs užsiprenumeruoti. Dabar padėtis esanti jau paaiškėjusi, leidykla įsikūrusi Bostone, kur taip pat baigiama įrengti jos spaustuve.

"Bostone kuriasi ir Enciklopedijos redakcija. Vyr. red. prof. Vaclovas Biržiška jau prieš kelis savaites atvyko iš Vašingtono ir pradėjo dirbti. Čia pat gyvena LE redaktorius dr. J. Girnius ir sekretorius Dr. Santvaras. Bostone ir jo apylinkėse gyvena ir daugiau enciklopedijos bendradarbių, kurie taip pat jau įsijungė į darbą. Vyr. redaktorius ir leidykla tariausi su kitais redaktoriais, kurie artimiausiu laiku turėtų atsikelti į Bostoną. Redakcijos branduolys skubama sudaryti, kad redaktinis darbas galėtų būti dirbamas sklandžiai ir visu rimbimu. Reikia atžymėti ir tą faktą, kad Bostone gyvena nemažas būrys lietuvių intelektualų, kuriuos tikimasi po truputį įjungti į Liet. Enciklopedijos leidimo darbą. Žinoma, kviečiame ir kitur gyvenančius lietuvių mokslininkus Liet. Enciklopedijoje bendradarbiauti".

LE skyrių redaktoriai, bendradarbiai, platintojai ir visi tautiečiai, kurie LE turi vienokių ar kitokių reikalų, prašomi nuo šiol nerasyti laiškus į Brooklyną, o kreiptis šiuo pastoviu adresu: Lietuvių Enciklopedija, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Sitie dabar "bosauja" Lietuvos kultūriname gyvenime, nors ir jiems kartais klūna. Iš kairės į dešinę: T. Tilvytis, V. Valiūnienė, mums nepažįstamas ir A. Venclova. (Nuotrauka daryta 1952 m. rudenį Vilniuje).

— Aš sutinku, kad būtų jūrpaukštis, bet jeigu ir mamytė duos jam tokį vardą, — su šiais žodžiais, abu laukė mano nusprendimo. — Taip. Galėsime ją vadinti "Jūrpaukšte", bet tai būtų taip, kaip kad Algiukas kas vadintų "fricelū". Išitiko, kaip pirmą jaus sakiau: ji yra žuvėdra!

— Ne, Aš nenoriu, kad Algirdą kas vadintų "Fricu". Man būtų gėda, kad mano brolis būtų "Fricas"! Geriau ir paukštis tegu pasilieka žuvėdre... ar taip, mano balanduke? — užsikabinęs už kaklo prilipdė savo lūpoms prie mano veido Antanėlis.

— Taip, jau taip, — šypsodamasi patvirtinau. Ir susėdė visi lovcie rūpestingai aprišome plonu skurleliu žuvėdrai sužeistą kojelę.

Pasibeldęs įėjo Eugenijus. Jis atnešė švirių rankšluosčių ir apelsinų.

Eugenijus — mūsų patarnautojas. Jis prižiūri dešimt kajučių, kad visos būtų švarios ir tvarkingos.

— Kas čia?... — paklausė nustebe Eugenijus, pamatęs mus visus susivėlus į vieną lovą.

— Čia paukštelė! Žuvėdra! Atlekė, kad mes jai aprištume kojelę! — čiužbejo Algiukas pasviręs žemyn pro lovos kraštą.

— Madamė, ar tikrai žuvėdra? Ir kaip ji čia pateko? — pasilipdamas kopėčiomis klausinėjo Eugenijus.

— Taip, jos kojelė beveik nulūžus, — paaiškinau. — Gaila pilkosios. Ji taip daužėsi sparnais ir langą...

— Mūs mamytė myli paukšteliai! — džiūgavo Algirdėlis visą laiką neatitraukdamas akių nuo žuvėdros.

— O taip! Jūs mamytė ir aš myliu! — pajaukavo Eugenijus, krusteldamas Antanuką už smakro.

— Vargšė žuvėdra... — išklydo man žodžiai sugelti, mintis pakiso: "Gai ir jos kur nors paliktas vaikas?"

— Čia žūti tik vargšė išleidote, — tarė Eugenijus. — Žuvėdros kartais visą laivą apvynka klykdamos. Jų vienos sužeistos, kitos alkanos, klykia, šaukia, kai kam, sako, net šurpu. Betgi žuvėdros — ne žmonės. Kiek žmonėse skausmo, algio, įvairių kančių... kad ir jūs, argi veltui tokios liūdnos akys?

— Ko čia Eugenijus atėjo?! — pagalvoju. — Kam jis pajudina manąjį skausmą?! — suviriau apmaudą. O jis vistiek dar ant rankų rymodamas dėstė:

— Madamė, per daug tamstai rūpescio: išmeskite žuvėdrą pro langą ir baigta.

Antanėliui akys išsprogo, kaip mėlynos slyvos. Algirdėlio veidai nubalo ir lūpa pradėjo trūkioti, abu kaip susitarę įsmeigė į mane akis, laukė mano veiksmo.

— Tamstą, Eugenijau, manai motina daro ką ji nori, ar kas ją patinka? Jeigu aš išmesiu šį sužeistą padarėlį — nutraukis vieną gražią jauno giją savo vaikų sielose... Kas ją vėliau suris? Kas sugrąžins jiems gailestingumo jausmą?

Eugenijus nurado ir susigėdo. Vaikai nemaž nesuprato gilesnės žodžių prasmės, žuvėdra tyliu gumulėliu kiurksojo ant mažos pagalvėlės.

— Pasaukus gydytoją, — beveik su ironija pasakė Eugenijus ir išėjo. Vaikai susiglaudė į kupetėlę, gailesčio akelėmis glostė žuvėdrą.

Aš šokau nuo nary, apsisitaisiu, vaikų loveles sutvarkiau, bet taip svaigo galva, kad rodės visas laivas verčiasi ir jau, jau... nugarindėsi gilybėn, arba tavo visa krūtinė atsivers ir išpuls su siela iš širdžia.

Bolševikinis rusiškumo pamokslas Lietuvos kultūrininkams

(Tęsinys iš praeito nr.)

Taip reikšmingai aptaręs ideologines klausimus puses, A. Sniečkus palietė lietuviškąją inteligentiją. "TSRS KCK nuolat nurodo, kad reikia teikti visokeriopą pagalbą seniems specialistams, mokslininkams, kultūros ir meno darbuotojams; darbai įrodantiems savo siekimą prisidėti prie socialistinio ūkio, mokslo ir kultūros išvystymo. Čia galima pažymėti, kad atskirų draugų tarpe esama neteisingų pažiūrų ir senąja inteligentija..."

Sniečkus, tačiau randa, jog ruošiant tar-būnė inteligentiją yra daug trūkumų. Pagrindinis trūkumas dėstant visuomeninius mokslus yra dar ir žemas idejinis teorinis daugelio paskaitų ir seminarų lygis. Paskaitose dažnai silpnai parodomas buržuazinės ir proletarinės pasaulėžiūrų priešingumas rimtai nekritikuojamas šiuolaikinės idealistinės-realistinės teorijos, nepakankamai parodomas tarybinės visuomenės santvarkos pranašumas su kapitalistine, dėstymas nepakankamai rimas su socialistinės statybos uždaviniais ir praktika. Kalkuriuose paskaitose net pasitaiko rimtų ideologinių iškrypimų. Buvo dargi atsitikimų, kad atskiri profesorai ir dėstytojai tiesiog pratepavo mums svetimą priešišką ideologiją...

Augstųjų Mokyklų profesorius silpnai išvystyta kritika ir savikritika yra viena iš šio trūkumo priežasčių... Esą, 1952 m. buvo parašyta Vienuočio "Puodžiūnkiemis", keletas pjesių. Pastatyti filmai "Tarybų Lietuva" ir "Aušra prie Nemuno", kurios scenarijų parašė Balutis ir Gabrieličius. Kaikurie rašytojai nešą persiėmę supratimu, jog politinių uždavinių, kuriems įvykdyti partija mobilizuoja darbo žmones. "Dėr kaikuurių rašytojų ir menininkų nemokėjimo atskleisti tipiškus mūsų gyvenimo reikšinius, dėl paviršutiniško tarybinės tikrovės pa-

žinimo... jų sukurti tarybinių žmonių paveikslai išena skurdūs, neryškūs... Neįvertinimas temos apie darbininkų klasę yra rimtas idejinis Tarybų Lietuvos literatūros ir meno atsilikimas. Tai yra savotiška liekana buržuazinės nacionalistinės pažiūros, jog esą "lietuvių tauta esanti "grynai valstiečių" tauta, jog ji neturinti proletarijato, jog jai esančios svetimos darbininkų klasės idėjos".

Sniečkus toliau prikiša rašytojams, jog jie rašę apie kolūkių kūrmosi bėdas, kai tikrumoje jų nereikėtų kelti, nes jų "jau nebėra". Prikiša ir dailininkams temų neįvairumą. "Respublikos kompozitoriai neleistinai mažai sukuria naujų tarybinių lietuviškų dainų, šokių naujų melodijų". Teatrai nieko naujo neparodė. "Vienas iš stambiausių visų mūsų literatūros ir meno šakų darbuotojų trūkumas kaip tik ir yra tai, kad dar vis nekreipiama dėmesio į kovą prieš Amerikos imperializmą ir agentūrą — buržuazinį nacionalizmą". Idomniausia, kad pats Sniečkus stebisi, jog, girdi, dargi tada, kada Lietuvoje buržuazijos buvo idealizuojama Amerika, — Petras Cvirkas drasia ranka atskleidė buržuazinių melagių sukurta apgaulės uždangą ir parodė visą biuristų kapitalistinio Amerikos gyvenimo tikrovę. Tuo tarpu šiandieninėje mūsų respublikos literatūroje ir mene vis dar per mažai veikalų, kurie demaskuotų imperialistinę Ameriką, kaip žiaurius milijardierių diktatūros šali, kain rasiinės diskriminacijos šali, kaip pasaulinį žandara ir budelį, visur slopinantį pažangą, demokratinį judėjimą. Dar mažai yra veikalų, demaskuojančių Amerikos-Anglijos imperialistų pakalikus - lietuviškuosius... žydiškuosius buržuazinius - nacionalistus, klerikalizmus (Apie šį užsiuolimą rašė "The New York Times" išleisdes "klerikalizmas"). Neturime veikalų, nagrinėjančių jaunosios kartos komunistinio auklėjimo problemą. Kritikai literatūros ir meno srityje dar silpnai padeda išgyvendinti esamus trūkumus... jie privalo išgyvendinti ir reikalingai kovoti su chaltūra rašytojų ir dailininkų darbe, turi padėti nugalėti buržuazinių koncepcijų liekanas. Vieną iš buržuazinių nacionalistinių koncepcijų savo laiku demaskavo "Pravda" straipsnyje apie Sosiueros eilėraštį "Mylėk Ukrainą". Respublikos partinėje spaudoje jau buvo iškelta, kad ši koncepcija buvo propaguojama ir kaikuuriuose Tarybų Lietuvos rašytojų kūrinuose. Kova su šia žalinga koncepcija turi būti sistematingai vedama. Tarybinio patriotizmo, tautų draugystės idėjų propagavimas yra vienas iš pagrindinių tarybinės literatūros ir meno uždavinių.!) Pabrėždama idėjinę

menų reikšmę, partija reikalauja kovoti su literatūros vulgarizatoriais, kurie sako, kad, esą, tarybinei literatūrai svarbu tik teisinga idėjinė kryptis, o meninio meistriškumo klausimai — ant-raeilis dalykas. Partija nurodė, k-1 panašios pažiūros veda prie idėjinio ir meninio kūrinių lygio sumenkimo... Dar turime faktų, kad senosios kartos literatūros ir meno darbuotojų tarpe pasireškia neteisingos pažiūros ir jaunasis kultūrinis pajėgas. Reikia taip pat pasąlinti dar vienur-kitur pasireiškančias neveikas tendencijas priešpastatyti jaunąsias kūrybines pajėgas senesnės kartos rašytojams ir menininkams...

Vystant lietuvių tarybinę literatūrą, aktyviau turėtų pasireikšti lietuvių kalbos ir literatūros institutas, kuris iki šioliai dar nepakankamai nagrinėja lietuvių tarybinės literatūros vystymosi problemas. Institutas turi skirti daugiau dėmesio lietuvių literatūrinės kalbos vystymosi klausimams drg. Stalino kūrinių "Marksizmas ir kalbos mokslo klausimai" šviesoje...

Reikia ryžtingiau iškelti patriotizmo V. Kapsuko-Mickevičiaus, J. Janonio, J. Biliūno, P. Cvirkos, Salomėjos Neries, V. Montvilos ir kitų proletarinės ir demokratinės lietuvių literatūros atstovų, savo kūriniais padėjusių kelti lietuvių liaudies kovą prieš socialinę priespaudą, kurios panaikinimas tikslai ir galėjo užtikrinti visišką lietuvių tautos išsivadavimą. Ryškūs tautos dvasinio ir kultūrinio gyvenimo rodiklis yra meninė sąveikla".

Arkišvysk. J. Skvirevskas rugsėjo 18 d. minės savo 80 metų sukaktį. Arkišvyskupas gyvena Zamo vienuolyne prie Landeck, Austrijos Tirolyje.

Vysk. Antanas Urbšys, vienas iš trijų Latvijos vyskupų, šiuo metu gyvena Ispanijoje Monserato abatijoje, kur kovo 22 d. atšventė savo kunigystės 50 metų sukaktį.

Bernardas Brazdžionis Bostono vienoje amatų mokykloje baigė linotipininkų kursų.

Dail. Ant. Navickas suruošė savo darbų parodą Braganos mieste, iš kur ji perkelta į Jundiai miestą, o iš čia bus perkelta į Sao Paulo.

Dail. Eugen. Ginvill-Kulviečiui, dabar gyvenančiam Medeline, Kolumbijoje, balandžio 10 d. suėjo 70 metų.

Smauk. E. Kuprevičiūtė, po sėkmingų koncertų Londone ir Manchesteryje, per Peryžijų vyksla į Šveicariją, kur balandžio pabaigoje bus suruošti jos keli koncertai.

Philadelphijoje yra susibūręs nemažas skaičius mūsų kultūrininkų: universitetuose profesoriai V. Krėvė, A. Salys, A. Jurskis, Romeika, universiteto bibliotekoje dirba dr. V. Maciūnas, vienoje draudimo firmoje — dr. J. Puzinas, bibliotekoje dr. M. Krasauskaitė ir kt. Iš seno čia profesoriauja buvęs Vyt. D. universiteto profesorius A. Senas, daug padėjęs ir lietuviams į universitetus įeiti.

Kompoz. P. Sarpalius, pereitų metų pabaigoje sunkiai susižeidęs koją, jau stiprėja. Jam teko gulėti ligoninėje ir pakelti operaciją. Trejetą mėn. neišsėdams iš namų, komp. parašė eilę naujų muzikos kūrinių ir ištaisė daugelį ankstyvesnių.

Lenkų biblioteka Paryžiuje pradėjo leisti sutrumpintą enciklopediją, tikriau svetimųjų žodžių, geografinį ir biografinį žodyną. Ši kontinentą jau yra pasiekę du pirmieji sasiuviniai.

Redakcijai prisiūstas

Juozas Grušas. Pabučiavimas. Novelės. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y., 155 psl., kaina \$1.50.

Tai vienas geriausių J. Grušo novelių rinkinys. Autorius yra vienas stipriausių Lietuvos novelistų, gambiai iškilias žmogaus dvasinį pradą, gausus charakteriais, žodingas kalboje ir stiprus intrigioje.

F. J. Harrison, Lithuania's Fight for Freedom, Published by Lithuanian American Information Center, New York 1952, 96 pusl.

Tai nauja, jau ketvirtoji, papildyta laida šios gražios knygties, apžvelgiančios Lietuvos nepriklausomybės žuvimą ir laisvės kovas iki 1951 m. Autorius yra buvęs D. Britanijos konsulas Kaune ir Vilniuje, bolševikų okupacijos metu buvęs Lietuvoj.

VYT. KASTYTIS

SVAJOTOJAS

Visi gyventi skuba,
Visi į tolimas vis bėga
Ir skundžiasi, kad jiems dienų nedaug.
Tu visais palieki. Ranka sugrubusia
Ugnakuro nuodėgulus žarstai.

...Jau daug dienų, daug metų sudegė
Ir daug gražių idėjų virsto pelenais,
O tu vis lauki, kol diena praėjusi
Dar kartą pas tave ateis...

Ir bus tada didžiulė džiaugsmo šventė:
Išlebsi žiburus širdies seklyčioje,
Nuplausai melancholijos nuodus. Gal būt, tada,
Kaip žarija tamsiam vidurnakty sublykčiojusi,
Atgims troškimas kurti, juoktis ir gyvent...

TEVIŠKĖS ŽVAIGZDĖS

Aš pakeliu nuvargusias akis
Į tolimą ir augstą dangų
Ir ilgęsi giliam
Nušvitusias žvaigždes stebiu:

Tai mano tėviškos dangaus tos pačios žvaigždės
Juodoj nakti virš svetimų nuobodulių užklostytų kelių
Skaidraus sidabro žvilnį ir savo nuostabų mirgėjimą
Kas naktį žemėn siunčia...

Kai aš žiūriu į jas, prisimena balti tėvynės sodai
Žiedais nukarusius obels rankas augstan dangun iškelę,
Senelio Nemuno ramus didybės kupinas tekejimas,
Žalių laukų banguojantis alsavimas vidurdeinio kaitroj
Ir mano brolio skambanti linksma daina pirmos vagos
Juodu garuojančių brūkšnių žaliav pavasario veidam irėžta.

Ir aš girdžiu, tamsiam vidurnakty tarp mūsų svetimų sustojęs,
Kąip, rodos, grįžta paukščiai iš pietų — padangės dykumoje,
Tartum maži taškai, jie iriasi į gimtą krantą, ir aš matau,
Kaip jie nuvargę žemėn krenta ir kaip paskui, linksmai klegėdami,
Pašoka paliktų lizdų įjėskoti... Ir mėlyno dangaus beribiam ploty
Nubunda aštrūs ryto spinduliai ir užgesina tėviškos dangaus
Išblykusias žvaigždes...

Iš kultūros ir knygų pasaulio

Bostono Univ. liet. studentai per vad. Steigėjų Dieną kovo 10-14 buvo suruošę taip pat lietuviškas parodėles ir gražiai pasirodė tautinių programų metu.

Susivienijimas Liet. Am. paskelbė naujų narių verbavimo vajaus taisykles, pagal kurias studentams, užrašiusiems 25 naujus narius, skiriama \$700 stipendija, mažiau užrašiusiems — mažesnė. Siūloma taip pat pasinaudoti ir studentų grupėms, kurios gautų stipendijų sumą patys pasidalinti arba įnešti į specialų stipendijų fondą.

Estų laikraščio Londone leidėjas E. Jacobson buvo paskelbęs romano konkursą su 100 svarų st. premija. Ji teko rašytojui A. Viirilaud už romaną "Kapai be kryžių", kuriame vaizduojama gyvenimas Estijoje po praeito karo. (BTI).

Lenkai ruošiasi minėti A. Mickevičiaus 100-tį

The Polish Institute of Arts & Sciences in America, Inc. jau pradėjo ruošti savo būstinėje Niujorke planus paminėti šimtmečiui nuo poeto Adomo Mickevičiaus mirties. Tam tikslui suorganizuotas specialus komitetas "The Polish - American Committee for the Commemoration of the 100th Anniversary of the Death of Adam Mickiewicz". Komitete lygiomis teisėmis dalyvauja tiek senieji, tiek naujieji lenkų kilmės ateiviai. Kitas ko-

mitetas, kuris susidės vien tik iš Amerikos lenkų, būsiąs sudarytas netrukus. Minėjimo progą planuojama išleisti 1955 metais Mickevičiaus kūrinis anglų kalba ir Mickevičiaus Jubilėjaus knygą. (Alm.)

Išidėmėtos knygos JAV Valstybės departamentas išleido: Foreign Relations of the United States. Diplomatic papers. The Soviet Union 1933—1939. Washington, United States Government Printing Office, 1952, 1034 psl.

Čia yra vienas skyrius apie Pabaltijį 1939 m. Pabaltiečių politiką pasisakymai Sovietų Rusijos reikalu aiškiai rodo, kaip trūko tada suderintos Pabaltijo politinės linijos.

Walter Kolarz, Russia and her Colonies, New York, Praeger, 1953, 334 psl.

Pasinaudodamas oficialiais duomenimis, autorius pavaizduoja rusų ir vad. mažumų santykius Sovietų Sąjungoje. Pasak jo 1927 m. Sovietų Sąj. pabaltiečių buvo: estų 154.704, latvių 135.880, lietuvių 41.564. Idomu, kad iš šių 8,98% latvių, 6,2% lietuvių ir 2,38% estų priklausė komunistų partijai, kai pačių rusų partijai tebe priklausė vos 0,88%. Iš šitų, beabejio, buvo parinkti tie "lietuvių" (kartais lietuviškai nemoka), kurie 1940 m. buvo sudodinti ir augstas vietas greta grynų rusų.

TARP MŪSŲ KALBANT

Ro'o LAIMA KUTVELIENE

Nuosirdžiai dėkoju visoms už malonius laiškus, kuriuos gavau po pirmojo mano straipsnio. Nors dar visai neseniai mūsų mažoji šeima pasiekė laisvą Kanados žemę, bet jums, taip pat naujai atvykusiems, tikrai gėlesiant noriu truputį padėti įsikurti svetimoje žemėje. Aš prisimenu, kaip buvo sunku pirmą kartą nuvykti krautuvėn, bet... Šiandien tai tik malonumas. Kas vakarą savo vyrui papasakodavau apie naujus atidėjimus ir naujai išmokus žodžius. Netrukus aš jau laukdavau progos naujoms "ekspedicijoms".

Viena iš mūsų pirmųjų problemų buvo, kaip susitvarkyti su pinigais, kuriuos mes uždėdavome. Liko truputis, bet tai ir buvo mūsų vienintelė garantija atečiai. Truputį varžydamosi pirmą kartą įėjusi į IMPERIAL BANK OF CANADA banką, bet apimau, kai mandagus tarnautojas rūpestingai paaiškino, kaip šitame banke vedama Taupomųjų Sąskaita ir koks procentas mokamas. Mūsų smulkiosiomis santaupomis IMPERIAL BANK OF CANADA rūpinasi, lyg tai būtų daug kartų didesnė suma. Dabar su pasididžiavimu galime sakyti, kad IMPERIAL BANK OF CANADA yra MŪSŲ BANKAS.

Ar galite įsivaizduoti? Daug mėnesių praėjo, kol aš sužinojau, kad čia esama dalyku, kaip lignino nosinais. Aš parsinešiau pirmą kartą pokelį FACE ELLE ir visai šeimai parodžiau jį. Nuo to momento mes vartojame FACE ELLE įvairiomis progomis—abių rūšių—trigubas nosinais ruožavoje ir dvigubas žolijoje dežutėje. Ir koks skirtumas mano skalbimo dienomis—nereikia skalbti nesvarių nosinačių, nei lyginti jų. Sekanti karta būdami krautuvėje nupirkite pokelį FACE ELLE lignino nosinačių. Išbandykite jais!

Atrodo, kad šiame naujame krašte galima atrasti daugybę įvairių dalykų. Ir kiek daug jų specialiai pagamintų pagalberti mums moterims. Savo tėvynėje niekuomet nesapnavau apie tokią krosnį, kaip GURNEY—aš net nebūčiau patikėjusi, kad krosnis gali atlikti tokius uždavinius. Jei dienos metu turiu išeiti iš namų, aš galiu įdėti pietus krosnin, užstatyti automatinį laikrodį, kad jis pradėtų virti man norimu laiku—ir kai grįžtu namo—pietūs išvirti! Mano GURNEY man suteikia daugiau laisvo laiko, kaip turėjau per eilę metų. Linkėčiau ir jums tokių malonumų!

NAMAI PARDAVIMUI

\$32.000. Sunnyside—High Park, atskiras, nepaprastai komfortiškas namas, akmenų plytų, 14 kamb. Dėl šilumos: 3 šildytuvai ir tt. 6 bloko garažas ir dirbtuvės; dalis kiemo išnuojama 35 automobiliams; pajamų mėnesį \$575. Neturi mokių.

\$2.000 (apie) už manufaktūros krautuvę (Manning-Euclid), 5 m. nuoma. Prekes pirkimo kaina.

\$14.500. Dundas gatvė. Mūrinis namas; krautuvė ir 4 dideli, šviesūs kambariai. Kieto medžio grindys, garažas, įmontuoti \$5.000.

\$15.200. Sunnyside—High Park. Pusiaus atskiras, 11 kamb. duplexas; vandeniu-alyva šild., 2 vonios ir 2 virtuvės; dalis baldų; garažas vietoj. Įmontuoti apie \$5.000. Ši namų reikia tuojau pirkti.

\$1.300 įmontuoti. Viso kaina \$5.000. Queens—Bathurst, frontas plytų; 7 šviesūs kambariai; garažas. Be mokių.

\$12.500. Atskiras, šviesus, apyaušis mūro namas; didelis sklypas-sodis; cementuota lane; moderni virtuvė. Alyva šild. Prie parko, šviesi ir rami aplinkuma. 5½ kamb. Įmontuoti apie \$3.000. Gladstone gatvė. Atskiras, 8 kamb., moderni virtuvė; garažas vietoj. Įmontuoti \$5.500.

\$16.000. Galley Ave. Pusiaus atsk.; geram stovų mūro namas; tuščias, 8 kamb., vand. šildymas. 2 modernios vonios, dvigubas garažas. Neturi mokių. Įmok. apie \$5.500.

\$17.000. Alhambra gatvė. 10 kamb., kieto medžio grindys; apie 35 m. senumo, mūro namas. Oru alyva šild. Lane. Įmontuoti apie \$6.500.

\$8.500. Manning Ave. Atskiras, 5 kamb., mūro namas. Vandeniu-alyva šild. Lane. Be mokių. Įmontuoti \$3.000.

\$7.300. Lisgar gatvė. 6 kamb., garažas. Įmontuoti \$2.000. Nori skubiai parduoti.

Be šių pavyzdžių turime įvairių kainų namų, krautuvę, valgyklą, ypač lietuvių rajonuose. Paraiškų ir bankų ir iš privačių asmenų paskolės.

Dr. J. Kaškelis
Telef.: EM. 8-2646. EM. 8-2647, EM. 8-2648.
575 QUEEN ST. W. (prie Bathurst)
R. TESLIA
REAL ESTATE

KOREJOJE KARAS

gali pasibaigti, o namų Toronto per daug nebus! Todėl nerasta ir laukti.

- \$37.000** — pilna kaina, \$20.000 — grynais! (ne mažiau!) Tik 8 kambarių per 2 augštus namas. 3 vonios. 4 toiletai. 2 garažai. Didelis — dvigubas sklypas. Visi įrengimai — daugiau negu pirmos rūšies. High Parko rajone.
- \$5.000** — grynais, \$15.500 — pilna kaina. 9 kamb. per 3 augštus namas. 3 virtuvės. Didelis sklypas. Garažas. Vidus reikalingas remonto. Gilmour gatvėje netoli Dundas.
- \$16.800** — pilna kaina. 8 kambarių. Svarus, atskiras, mūrinis namas. Didelis kiemas. Prievažiavimas yra. Margaretos gatvėje netoli Bloor.
- \$4.000** — grynais, \$14.000 — pilna kaina. 8 kambariai. 2 virtuvės. 2 vonios. Kambariai nedideli. 2 garažai. Savininkai nori būtinai parduoti. Palmerston Ave. visai arti Bloor.
- \$7.000** — grynais, \$18.500 — pilna kaina. 8 kambariai. Liukusinė virtuvė. Vonia taip pat. Dušas ir toiletas. Taisy. Gražus kiemas. Garažas. Vandeniu ir alyva šildomas. Namas atskiras, mūrinis. Netoli Bloor — Dufferin gatvėje.
- 16 metų dviejų pilnų butų namas. 12 kambarių. Mūrinis, atskiras namas. Didelis sklypas. 3 garažai. Gerai dekoruotas vidus. Vandens šildymas. Kaina (apytikriai) \$22.500. Grynų turi būti \$8.000. High Parko rajone netoli Bloor.
- \$3.000** — grynais, \$10.500 — pilna kaina. 6 kambarių, medinis, vidury kitų namas. Šiaip viskas yra net garažas. Indian Rd. Cresc. netoli Annette.
- \$7.000** — grynais, \$18.500 — pilna kaina. 8 kambariai. 2 virtuvės. Vandeniu ir alyva šildomas. Mūrinis, atskiras. Garažas. Nepereinami k. High Parko rajone — Evelyn g.
- \$9.000** grynais, \$24.000 — pilna kaina. 9 kambariai per 2 augštus. Liukusinis namas su kilimais ir veidrodžiais. Viskas yra. Lauder Ave. virš Blooro.

Skambinkite
Jonui Matulioniui
863 BLOOR ST. W., Toronto
R. TESLIA
REAL ESTATE BROKER
įstaigos tel. KE 9459, namų LA 0248

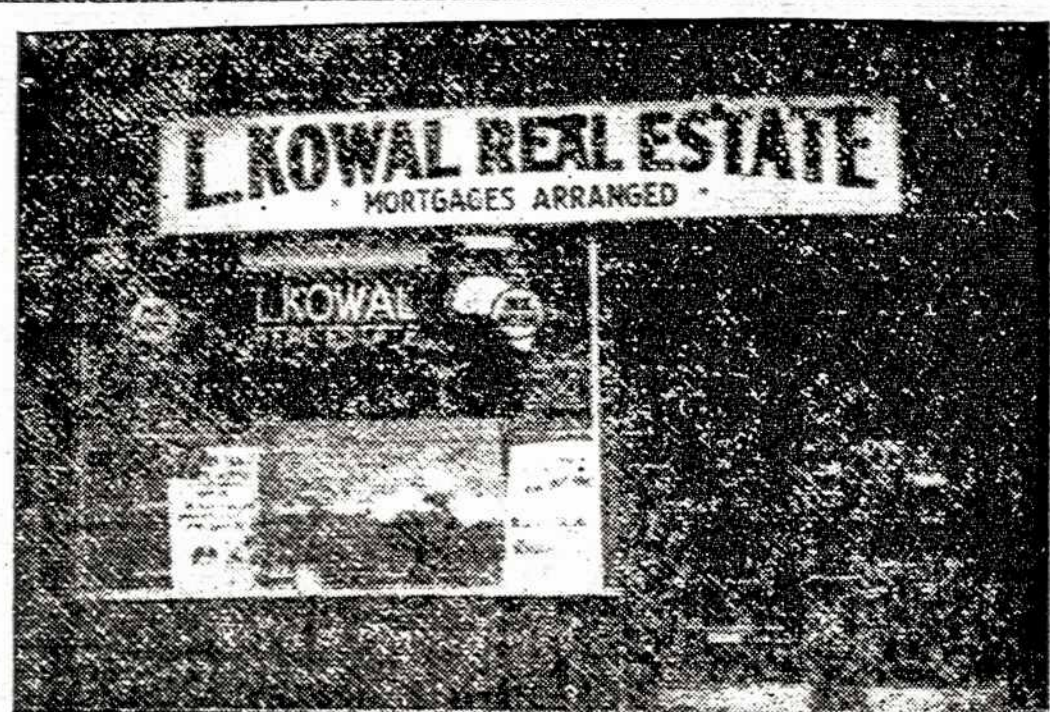

KANADOJ DIDŽIAUSIA NUOSAVYBIŲ PARDAVIMO ISTAIGA.

SAUGU — PATIKIMA
PIRKDAMI AR PARDUODAMI
pasitarkite su mūsų ekspertais.
MES TURIME ŠIMTUS ĮVAIRIAUSIŲ NAMŲ

- \$11.500.** High Park—Bloor. 8 kambarių mūrinis namas, dvi, gubas garažas, įmontuoti \$4.500.
- \$11.900.** Spadina—Dundas, 9 kambarių mūrinis namas, vieta garažui, \$50 pajamų savitei ir kambarių savininkui.
- \$11.900.** Netoli Dundas 9 kambarių mūrinis namas. Dvi virtuvės. Vieta garažui. Savininkui butas ir apie \$200 nuomos mėnesį.
- \$12.000.** Bloor—Shaw, 7 kambarių mūrinis namas, vandeniu-alyva šildomas, garažas.
- \$12.800.** Bloor—Shaw, 7 kambarių 2 augštų mūrinis geras namas. Vandeniu-alyva šildomas. Garažas.
- \$13.000.** Bloor—Lansdowne, 6 k. gerų plytų namas, garažas.
- \$13.500.** Bloor — Dufferin, mūrinis 7 kambarių namas, oru-alyva šildomas, kietmedžio grindys, gerame stovyje.
- \$13.600.** Bloor—Lansdowne, 6 kambarių, atskiras mūrinis namas. Vandeniu-alyva šildomas. Garažas.
- \$14.000.** College — Havelock, 8 k. mūrinis namas, išnuomotas, vieta garažui.
- \$14.500.** Roncesvalles — Grenadier, atskiras mūrinis namas — duplexas.
- \$14.500.** King—Jameison, mūrinis 7 kambarių namas, vandeniu šildomas, dvi virtuvės.
- \$14.900.** St. Clair—Westmount. Mūrinis 6 kambarių namas su 2 virtuvėmis ir garažu.
- \$15.500.** Queen — Dovercourt, 10 kambarių su baldais mūrinis namas, vandeniu šildomas, dvigubas garažas, 2 virtuvės.
- \$15.500.** Bloor — Bathurst, 8 kambarių mūrinis namas, alyva šildomas.
- \$17.700.** High Park—Bloor, 7 kamb., 2 augštų, mūrinis, atskiras namas. Garažas.
- \$17.900.** Parkdale, mūrinis 10 kambarių namas, vandeniu šildomas, labai gerame stovyje.
- \$18.000.** St. Clair—Oakwood. Duplexas — 12 kambarių, vandeniu-alyva šildomas.
- \$18.700.** Runnymede—Annette, 10 k. atsk. mūrinis namas. Vandeniu-alyva šildomas. 4 virtuvės, Garažas. Privatus įvažiavimas.
- \$18.900.** Bloor—Jane, mūrinis 6 k. namas, vand. alyva šildomas, su garažu.
- \$21.000.** High Park — Roncesvalles 10 kamb. atskiras mūrinis namas. Vandeniu-alyva šildomas. 2 garažai.
- \$21.000.** Dundas—Dufferin, didelė krautuvė su prekėmis ir du butai po 3 kambarius, mūrinis gar., įmontuoti \$9.000.

Taip pat duodame paskolas.
Platesnių informacijų ir visais namų pirkimo-pardavimo reikalais kreipkitės
A. Kiršonis, V. Morkis, B. Sergautis
Telef.: KE. 9272 ir KE. 0415
1460 DUNDAS STREET WEST - TORONTO
(prie Dufferin)
ERNEST RIDOUT
REAL ESTATE LIMITED REALTORS
Centrinė įstaiga 1172 Bay St. Toronto, Ont.

MES PARDUODAME NAMUS, BIZNIUS, ŽEMES IR HOTELIUS
\$13.500. Parliament g-vė, 8 kamb., 2-ju augštų, atskiras, mūrinis namas, 10 metų senumo, vandeniu-alyva šildomas, privatus įvažiavimas. Garažas. Įmontuoti \$4.000.

\$15.500. Ossington rajone, 8 kamb., mūrinis namas, vandeniu šildomas. Įmontuoti \$4.000.

Garažas, gazolino stotis, restoranis ir atskiras namas, 8 kamb., puikus biznis, prie pat plento, \$62.500, įmontuoti \$20.000.

\$27.500. 5 kamb. ir didelė maisto krautuvė, kampinis namas (prie Bloor—Christie), labai puikus biznis, įmontuoti \$7.000.

Pajamų namas: 16 kamb., mūrinis, vienas blokas nuo High Parko, 11 kambarių, visi išnuomoti mėnesiui už \$400, 5 modernūs kambariai priklauso savininkui. Vandeniu-alyva šildomas. Balanse vienas mokių. Įmontuoti \$15.000. Nepreleiskite progos apžiūrėti.

Klauskite: V. Andrejausko-Andrews
Telefonas ME. 8036
Pirkdami namus ir kitokias nuosavybes kreipkitės į
L. KOWAL, Realtor
403 RONCESVALLES AVENUE, TORONTO, ONTARIO
ME. 8036 — ME. 8036
Mes sudarome paskolas I ir II mokių ir skoliname privačiai iki \$2.000

Mann & Martel

REALTORS
1663 BLOOR STREET WEST, TORONTO

\$9.800. Hettam—Dovercourt rajone, 6 kambarių, pusiau atskiras, mūrinis namas. 2 virtuvės, gražūs kambariai, kietmedžio grindys, vieta garažui. Įmontuoti \$3.000.

\$11.000. Bartlett—Devenport rajone, 9 ir saules kambario namas, dideli kambariai, kietm. grindys, nauja krosnis, vieta garažui. Įmontuoti \$3.000.

\$12.800. Mountview—Bloor rajone, 6 ir saules kambarių, pusiau atskiras mūrinis namas. Vidus gražiai dekoruotas, nepereinami kambariai, kietmedžio grindys. Garažas. Įmontuoti \$4.000.

\$12.900. Morton—St. Clair rajone, 8 kambarių, pusiau atskiras, mūrinis namas. Vidus reikalingas remonto, nepereinami kambariai, kietmedžio grindys. Vieta garažui. Įmontuoti \$4.000.

\$13.500. Indian Rd.—Garden rajone, 8 kambarių pusiau atskiras mūrinis namas. Dideli ir gražūs kambariai, kietmedžio grindys. Įmontuoti \$5.000.

\$17.900. Pacific—Bloor rajone, 9 ir 2 saules kamb., pusiau atskiras mūrinis namas. Vidus puikiai įrengtas, kietmedžio grindys, 2 gražios virtuvės, nepereinami kamb., vandens šildymas, 2 garažai. Įmontuoti \$10.000.

\$19.300. Rogers Rd.—Blackthorne rajone, 15 kamb., 5 butų atskiras mūro namas. Vandens-alyvos šildymas, atskiras įvažiavimas, vieta garažui. Geras pajamos. Įmontuoti \$5.000.

Mes turime ir daugiau namų, valgyklų, benzino stočių ir krautuvų visose miesto dalyse. Taip pat duodame paskolas padidinti įmokėjimo grynais. Jei Jūs norite parduoti savo namą paskambinkite mums, mes pasiūlysiame Jums duoti gerą patarimą.

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais mielai patarnauja
J. TAMULIONIS
Telefonas MU. 8256

DEMESIO!
Lietuvio IGNO ASTRAUSKO
naujai atremontuota ir padvigubinta
batų krautuvė
Parduodu įvairios rūšies vaikų, moterių ir vyrų batus — normalaus ir plataus EE—EEE dydžio.
Lietuviams nuolatiniu Prof. Ištikinti
1414 Dundas St. West. Toronto
Tel. KE. 3881

S. DWORAK
REAL ESTATE BROKER
Didžiausia Naujųjų Kanadiečių
Pirkimo — Pardavimo Įstaiga
373 RONCESVALLES AVE.
Toronto, Ont.
Tel. OL. 3210, KE. 3011, ME. 3311

\$14.000. Close Ave.—King, 7 k., mūr. atskiras, vand. šildomas, 2 virt., 2 vonios. Įmontuoti \$6.500.

\$14.000. Fernside—Roncesvalles, 6 k., mūrinis, alyva šild., pus. atskiras, 2 virt., 2 vonios. Galimybė poilsio k. įrengimui, puikus vidaus įrengimas, garažas. Įmontuoti \$6.000.

\$15.500 — Galley — Roncesvalles, 9 k. mūrinis, pus. atskiras, angl. šild., 2 virt., dvigubas garažas. Įmontuoti \$5.500.

\$15.500 — Beresford—Dundas, 7 k. atskiras, mūr. kv. planas, dvigubas garažas. Įmontuoti \$4.500.

\$18.500. Evelyn—Annette, 8 k. mūr. atskiras, kvadr. pl., alyva-vand. šild., 2 virtuvės, mod. vonia, galimybė poilsio k. įrengimui, puikus vidaus įrengimas, garažas. Įmontuoti \$7.000.

\$19.000 — Wanda Rd., Ind. Rd. Cresc. 9 k. + did. saulės k., atskiras, vand. alyva šild. 3 virt., 4 d. vonia, garažas su priv. įvažiavimu. Įmontuoti \$8.900.

\$12.900 — Runnymede — Annette, 6 k. mūrinis, atskiras, alyv. šild., yra priv. įvažiavimas. Įmontuoti \$4.000.

ATSTOVAUJA
V. JUČAS
Tel. KE. 3011.

**Parduodami
namai
visose miesto
dalyse.**

Turime dideli namų pasiūkimą tarp St. Clair—Eglington — Lansdowne — Mt. Pleasant, nuo \$12.000 iki \$16.000 (pilna kaina), mūriniai, atskiri namai, daugiausia vand. alyva šildomi su privačiu įvažiavimu ir garažais. Arti prie susisiekimo ir krautuvų, labai gerame stovyje.

Taip pat turime naujų namų su žemu įmokėjimu nuo \$2.500 iki \$3.000 šiauriniame Toronte. Mielai Jums parodysiu ir suteiksiu daugiau informacijų

A. TAMULAITIS
Tel. MA. 1177
Namų tel. OR. 2657

A. W. FARLINGER
Real Estate
2000 Yonge St., Toronto

**Didelis namų
pasirinkimas
visuose rajonuose**

\$24.000. Annette-Evelyn, 13 kamb., atskiras, mūrinis namas, vandeniu-alyvos šildymas, 3 virtuvės ir vonios. Didelis pajamos, lengvas mokių. Garažas.

\$18.000. įmontuoti \$4.000, Annette—Dundas, 4 duplexas po 10 kambarių kiekvienas, labai pigūs šildymas, garažas.

\$17.000. Dundas—Roncesvalles, duplexas, 10 kamb., pusiau atskiras, vandens šildymas, 3 garažai.

\$16.000. Dundas—Roncesvalles, 10 kamb., atskiras, mūrinis namas, geros pajamos.

\$15.000. Lisgar—Queen, 9 kamb., pusiau atskiras namas, vieta garažui, geros pajamos.

\$15.000. Bloor—Dundas, pusiau atskiras namas, vandens-alyvos šildymas, garažas.

\$13.000. Bloor—Clinton, 9 kamb., atskiras, mūrinis, vand. alyvos šildymas, 2 mūriniai garažai.

J. KARPIS
K. Wiles Real Estate
(Centrinė Įstaiga)
1 ST. CLAIR AVE. W.
TORONTO
Tel. KE. 7941, namų tel. LL. 4744
Nerode manęs įstaigoje, maloniai polikti savo telefono numerį.

F. N. PREBBLE
REAL ESTATE
Nuosavybių pirkimo —
pardavimo įstaiga
1052A BLOOR ST. W.,
Toronto

Parduodame ir perkame namus, biznius, visuose miesto rajonuose.

**NAMAI—BIZNIAI
PARDAVIMUI**

\$12.900. įmontuoti apie \$5.000. 8 k., mūrinis, pusiau prijungtas namas, Huron-Dundas rajone, geras pajamų namas.

\$13.000. įmontuoti \$4.000, mūrinis, 6 kamb. pusiau prijungtas namas, Shaw — Davenport rajone, nepereinami kambariai, alyvos šildymas.

\$14.500. Shaw—College, 6 kamb., mūrinis, pusiau prijungtas namas, alyvos šildymas, dideli ir gražūs kambariai.

\$15.000. įmontuoti \$5.000, Euclid — Bloor rajone, 8 kamb., pusiau prijungtas, mūrinis namas, nepereinami kambariai, alyvos šildymas, garažas.

\$16.000. įmontuoti nuo \$6.800, Pauline—Bloor rajone, 8 kamb., mūrinis namas, alyvos šildymas, šoninis įvažiavimas ir dvigubas garažas.

\$23.500. apie pusę grynais, 12 k. atskiras, mūrinis namas, High Park rajone, karšto vandens alyvos šildymas, didelis kiemas, garažas ir šoninis įvažiavimas.

Reta progą mechanikams, \$2.500 pilna kaina, Dundas—Pacific rajone, pilnai įrengta auto remontui dirbtuvė, 4 metų nuomos sutartis, tik \$30 mėnesiui.

Visais nuosavybių pirkimo—pardavimo reikalais kreipkitės į

J. RUKŠA
Tel. OL. 1793, OL. 5176
Namų tel. MU. 0746.

**Dėmesio
Hamiltoniečiai!**

**Dėmesio
Hamiltoniečiai!**

Ernie C. Miles
REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER
910 KING IR SHERMAN, HAMILTON, ONT.

\$12.900 Erie S.
8 kamb. kietos grindys, naujai dekoruotas, 2 kamb. nebaigti III augšt. Savininkas išvažiuoja į JAV. įvažiavimas. Įmontuoti \$4.000-3.500.

\$57.000 Cannone ir Ottawa,
1 apartamentų, kietos grindys, vandeniu ir alyva šildomas, geros metinės pajamos. Įmontuoti \$20.000.

Dėmesio, ieškantiems biznį!
Tarp Simco ir Bradford tabako ūkių apylinkėje 60 pėdų frontas ant Main St. Mesos ir valgomų produktų krautuvė, vaistinė, vyriškų rūbų, moteriškų rūbų, avalynės, soda bar, geležies ir indų krautuvės su visais įrengimais \$9.000 plus prekes. 4 kamb. moderniškas apartamentas pirkimui. Metinė apyvarta \$50.000-65.000. Dabartinis savininkas sutinka duoti 10 metų nuomos sutartį. Parduodama dėl ligos.

Be to, turime biznį visoje Ontario provincijoje.
Pirkdami ar parduodami, visuomet rasite sąžiningą patarimą mūsų įstaigos priėjusių parduoti. Kalbame visomis Europos kalbomis. Patirpiname mokių ir duodame paskolas.

Visais namų pirkimo ar pardavimo reikalais jums sąžiningai patars, patyrę mūsų įstaigos salesmenai. Skambink 9-3563.

(Salesman)
L. MACKEVICIUS
910 KING ST. E. Tel. 9-3563
ERNIE C. MILES
REAL ESTATE

John J. ELLIS
REAL ESTATE
1072 BLOOR ST. W. — Tel. ME. 2471

Sąžiningu ir maloni patarnavimu visų tautų klientams mūsų firma yra įsigijusi gerą vardą Toronto visuomenėje ir sparčiai auga bei plečiasi, atidarydama vis naujus skyrius. Šiuo metu pas mus dirba virš 80 įvairių tautų agentų. Į dieną gauname apie 60 naujų namų pardavimų. Tai faktas, kad pas mus ir jų pasirinkimas tikrai didelis. Štai tik keletas pavyzdžių:

PORTLAND — KING
\$8.000, įmontuoti tik \$2.000. Visai atskiras 8 kambarių namas. Priekis mūrinis. Koridorinė sistema.

DUNDAS — BROCK
\$11.500, įmontuoti \$3.000. Pusiaus atskiras, mūrinis, 6 kambarių namas, alyva apšildomas. Koridorinė sistema.

MONTROSE — BLOOR
\$13.500, įmontuoti \$5.000. Pusiaus atskiras dviejų augštų 7 kambarių namas su dviem moderniom virtuvėmis ir dviem voniomis. Šildomas alyva.

GRANGE — SPADINA
\$13.500, įmontuoti apie \$4.500. Visai atskiras mūrinis 9 kambarių namas su vieta garažui. Patogus nuomavimui ir pelnings.

MONTROSE — BLOOR
\$14.900, įmontuoti tik \$4.500. Pusiaus atskiras mūrinis, alyva apšildomas 8 kambarių namas. Daugelis iš lauko ir viduje.

DOVERCOURT — QUEEN
\$15.000, įmontuoti apie \$6.500. Pusiaus atskiras visas mūrinis 10 didelių ir šviesių kambarių namas. Šildymas vandeniu-anglimis. 2 ir 3 augštai su baldais. Dvi virtuvės. Rūsy papildomai įrengta švietė. Yra dvigubas garažas. Didelis kiemas. Labai patogus nuomavimui.

CLENDENAN — ANNETTE
\$16.500, įmontuoti apie \$6.500. Visai atskiras mūrinis 11 kambarių vandeniu-alyva šildomas namas. Dvigubas garažas. Slypas 40 x 210 pėdų, su dideliais medžiais.

NEW TORONTO
\$18.000, įmontuoti apie \$6.700. Visiškai naujas, atskiras 6 didelių ir šviesių kambarių prabangiai pastatytas namas su dviem voniomis. Didelis kampinis sklypas prie Ontario ežero. Galima laikyti laivelį ir turėti privatus mokykles. Garažas prie namo.

Mielas Bičiuli! Jei nori pirkti namą, bet koki biznį, ūkį ar ieškai paskolos, pats atsimink ir savo pažįstamiems primink, jog šiuose reikaluose Jums — be jokio įsipareigojimo — Jūsų pusė — visada mielai patars ir patarnaus

P. LEONAS
agentas, kuris niekuomet nepyksta ir nesinervuoja!
1072 BLOOR ST. W. — Tel. ME. 2471, buto tel. KE. 7425.

MIELI HAMILTONIEČIAI!

Perkat, parduodat namą? Turit problemų su apdraudimu?

Nepamirškite manęs!
B. KRONAS

R. TESLIA
REAL ESTATE AND INSURANCE
1294 KING ST. EAST, HAMILTON, ONTARIO
Tel.: 9-3558 — 2-9077

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda įvairių rūšių laikrodžius ir žiedus.
Darbas garantuojamas. Kainos prieinamos.

Atidaryta iki 7 val. vak. - 272½ QUEEN ST. W., Toronto

JOHN J. ELLIS
REAL ESTATE

Naujai atidarytas skyrius
383 RONCESVALLES — TEL LA. 8000

Igyto pasitikejimo dėlei mūsų firma auga sparčiausiai žingsniais. Kiekvienu laiku čia rasite didžiausią namų ir kitokių nuosavybių pasirinkimą. Kiekvienu laiku šimtai namų visuose Toronto rajonuose. Ypatines mūsų naujojo skyriaus dėmesys bus skiriamas patarnauti klientams norintiems įsigyti namus High Parko rajone.

Jūsų pasirinkimui:

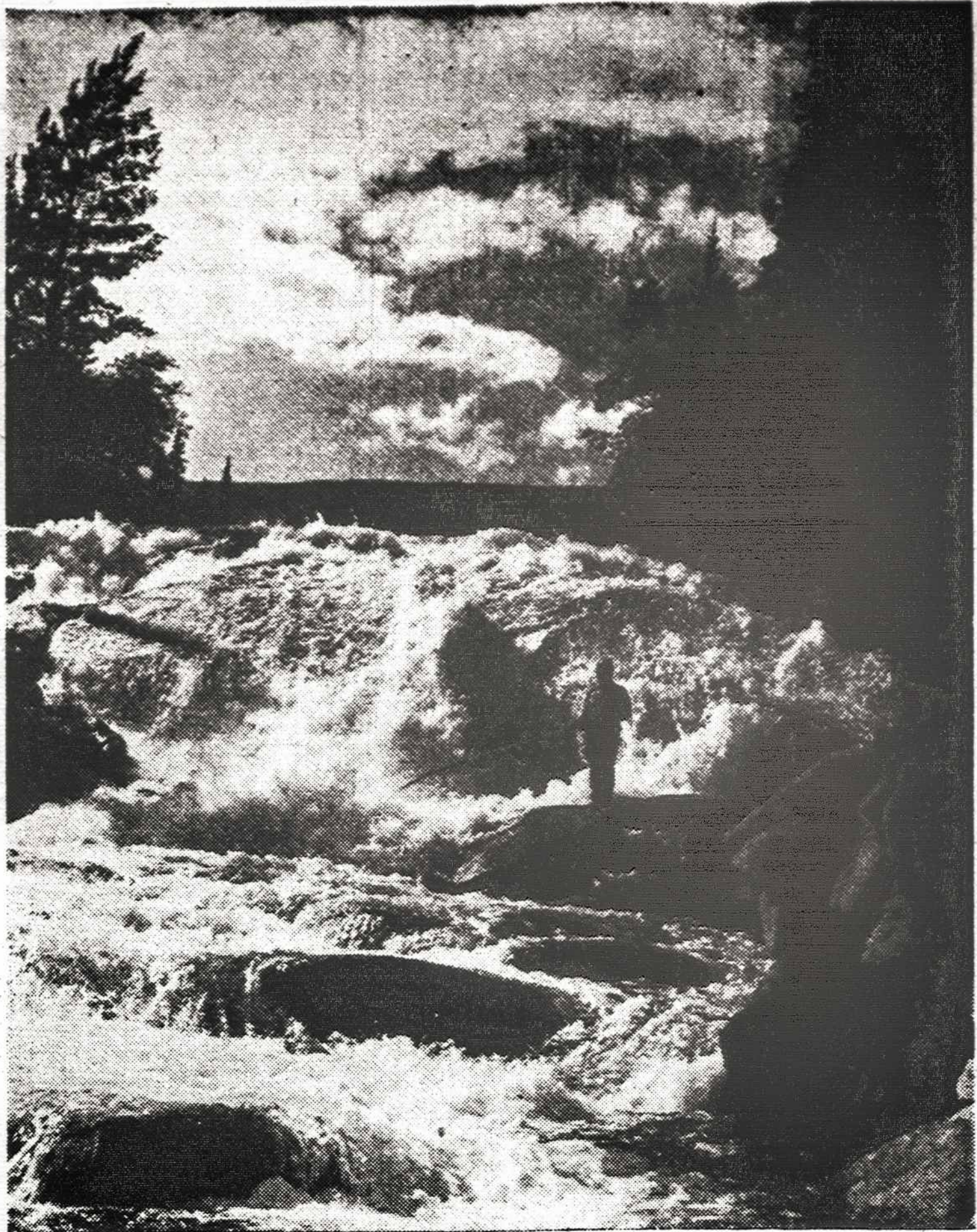
- \$13.000.** įmontuoti \$4.300. Humberstone—Indian Rd. Labai gero mūro 9 kambarių namas, alyvos šildymas. 2 gražūs mūriniai garažai. Namų be skolų.
- \$15.500.** įmontuoti \$5.000. Garden—Sunnyside. Mūrinis 8 kambarių namas, vandens-alyvos šildymas.
- \$12.800.** įmontuoti \$3.000. Aziel—Annette—Keele. Mūrinis, presuotų plytų namas, 6 kambariai, alyvos šildymas, poilsio kambarys rūsyje, išsiai švarus.
- \$20.500.** įmontuoti \$7.000. Indian Rd. Visai atskiras, gero mūro, geltonų plytų namas, 10 erdvų kambarių, square planas, vandens šildymas, garažas. Gražus namas — geros pajamos.
- \$17.000.** įmontuoti \$6.000. Beresford netoli Bloor. Visai atskiras geltonų plytų namas, 7 kambariai, square planas, vandens-alyvos šildymas, garažas su bendru įvažiavimu.
- \$12.500.** įmontuoti \$3.000. Ossington—Manchester. Pusiaus atskiras, mūrinis, 6 nepereinami kambariai ir 2 sanritiniai, garažas su privačiu įvažiavimu.
- \$17.000.** įmontuoti \$6.000. Heydon Fr. Rd.—College. Visai atskiras, žiurkščių plytų namas, 8 kambariai per du augštus, vandens-alyvos šildymas, garažas. Ištaigingas namas.
- \$15.000.** įmontuoti \$5.000. Beatrice. Visai atskiras gero mūro namas, alyvos šildymas, dvi virtuvės, geras išplanavimas, garažas.

Patirpinamos paskolos padidinti Jūsų įmokėjimą.

R. ŽULYS

383 Roncesvalles. - Telef. LA. 8000 - Buto tel. EM. 3-6711

Jau žuvalia pavaršiniam sriaute tolimoje Kanados šiaurėje

Juozapas Visarionovičius Džiugašvilis — STALINAS

Masių žudiko atviri žodžiai

Dar visiškai neseniai žiauriausias pasaulio diktatorius, milijonų žmonių žudikas, išklampęs savo gyvenimo kelią nekaltų žmonių kraujuje ir asarose, Juozapas Stalinas, užmerkė akis, palikdamas žmonijai tik klaidų ir žiaurų atsiminimą. Dar 1931 m., kada Stalinas be jokio pasigailejimo naikino vadinamuosius „kulokus“ ir steigė kolchozus, buvo duotas sukrečiantis atviras interviu dviejiems užsieniečiams anglams — George Bernard Shaw ir įtakingajam Anglijos moteriai Lady Astor. Kaip visuomet, Nancy Astor buvusi labai atvira ir užklausti Stalina:

— Kada jus nustosite masiniai žmones žudę?
— Kada busiu įsitikinęs, kad jau to pakanka, — atsakė Stalinas. — Tuoju at, š tikiu... — pagaliau pridūrė.

1942 m. karo metu, W. Churchillis, buvdamas paskutinis naktį Rusijoje, Stalino buvęs prašytais praleisti vieną kitą valandėlį su juo ir išgerti rusiškos „vodkos“. Įmetus, kai paslaptin-gieji ledai jau buvo pralaužti, Churchillis užvedęs kalbą apie kruvinąjį „kulokų“ likvidavimą. Pradžioje Stalinas nenorėjęs teistis ir tokį pašnekę, bet dar išgėrus po vieną kitą, jis pradėjęs:

— Dešimt milijonų, — ištare Stalinas gniauzdamas kumščius pastyrušiais pirštais. — Tai buvo vis dėlto baisūs dalykai. Ket-veris metus tęsėsi likvidacija...

Siaip Stalinas niekam ir nie kad panašų pasikalbėjimą nėra davęs. Tai buvę tiesiog „išvogti“ jo prisipažinimai apie masines žmonių žudynes, nors jis žmones užmušinėjo visą gyvenimą, ligi pat mirties. Užmušinėjo metodais. Galima būtų pasakyti: „Niekad dėl asmeniškų reikalo, visuomet savojo režimo išlaikymo tikslams“...

Ar taip ištikrųjų buvo? — Toli gražu: „Stalino būdas — žiauriausias, kokį aš kada nors gyvenime mačiau“, — kadaise rašė Leninas. „Sėtoniškas bruozas jo politikoj — jo žiaurumas“, — teigė Trockis. — „Stalinas — tai oportunistas su paruošta sprogi-mui bomba rankoj“...

Deja, anais laikais, kaip ir šiandien, naivieji pasaulio netrūko. Buvo žmonių ir net augstų intelektualų, kurie Staliniui tas baisiausias žudynes buvo atleisdę, sakdami, jog tai neišvengiamas žingsnis kuriant žemėje komunistinį rojų.

Salti ir gūdūs pateisinimai

Stalino būdo ir jo žiaurų darbų vertinimą praityje buvo daugiausia atlaidūs jo atžvilgiu. Užsieniečiai ir daugelis net tokių, kurie patys dirbo su juo ranka rankon, vadinamų „kom-partiotų“, kurie vėliau paspruko iš komunistinio „rojaus“, kalbėjo apie tą baisų žudiką gana palankiai.

Pvz., vienas iš garsiausių JAV prekybininkų, Donald Nelson,

Pagal „Time“ paruošė PRANYS ALŠENAS

kuris vedė su Stalinu pasikalbėjimus dėl Lend-Lease sumų, rašė Stalina „reguliariu draugu ir partneriu, labai nuoširdų ir reto gerumo žmogų“. Tai „reto padarumo žmogus žemėje“, — teigė amerikietis prekybininkas.

Leonidas Serebriakovas, kadaise buvęs Stalino artimiausiu draugu, apie jį labai teisingai ištare: „Stalinas gyvens gana ilgai ir jis visiems mums tinkamai atkėrys, kurie jį bent kada žodžiu ar veiksmu įžeidė“... Taip ir buvo. Serebriakovas su kitais šimtais tūkstančių Stalino nepatikimųjų buvo sunaikintas 1937 metais.

Buv. JAV ambasaderius Maskoje, Joseph E. Davies, charakterizuodamas tą masinį žmogudį, buvo šitaip pareiškęs: „Stalino tamsios akys ir dženelmeniš-kumas daro jį žmogumi, ant kurio kelių kiekvienas vaikutis norėtų pasidėti“...

JAV-bių admiralas William D. Leahy, po susitikimo su Stalinu Teherane, šitaip apie jį pasakojo: „Dauguma iš mūsų Stalina vaizdavomės kaip banditų viešpatį, tik per jėgą ir žudynes įsiveržusį valdžion, tačiau toks mūsų galvojimas buvo klaidingas. Stalinas yra augstos inteligencijos žmogus“...

Ir Churchillis, nors žinodamas apie Stalino „herojišką darbą“ — dešimties milijonų nekaltų žmonių išžudymą, tačiau po visu slaptųjų konferencijų apie jį šitaip pareiškė: „Stalinas paliko manyje gilų įspūdį. Tai šalta, tvirtas charakterio ir be nereikalingų iliuzijų asmenybė“...

Stalino biografiniai metmenys

Jis gimęs 1879 m. gruodžio 21 d., mažoj trobelėje, nedideliame Gori miestely, Gruzijoje. Tai istorinė trans-Kaukazo provincija. Juozapas Džiugašvilis, vėliau virsts Stalinu, buvo ketvirtasis vaikas neturtingoje šeimoje. Kiti vaikai mirė vaikystėje. Jo tėvas — batišius ir pakinktų dirbėjas, prisigėręs alkoholikas, kuris savo sūnų dar mažystėje negailestingai mušdavo. Gi motina — jį labai mylėjo, vadindavo mažybinu vardu „Soso“ (kas reikštų — visuomet geras berniukas). Motina, dirbdama skelėdavo darbą, pradėjo mokinti Juozą ir pagaliau išsiuntė į Tiflis Ortodoksinių kunigų seminariją, norėdama savo mylimą sūnų išmokyti kunigui.

Deja, neilgai trukus, jaunas Džiugašvilis iš seminarijos buvo pašalintas už skaitymą nelegalios literatūros. Tuomet jis jau visiškai pasijuto laisvas ir įstojo į slaptą socialistų organizaciją. Javo darbo Tifliso Geofizikų observatorijoje, o jo bute susidarė slaptas pagrindinis sueigos lizdas. Policija tą lizdą išdraskė, o Džiugašvilis pasislėpė. Po to, pasivadinęs „slapyvardžiu“ „Kobas“ („nesuvaldomas“), pradėjo

organizuoti Tifliso geležinkeliečių streikus ir vykdyti sabotažo aktus. Caro policija jį suėmė ir ištremė į Sibirą.

Sibiras, žinoma, ne toks, koks jis padarytas pagal paties Stalino įrengimą (tuomet jame nebuvo spygliuotomis vielomis aptvirtų koncentracinių stovyklų, o ištremtieji laisvai galėdavo pasirinkti gyv. vietas ir pragyvenimo šaltinį), ir buvo Džiugašvilui tarytum revoliucinio universitetas. Tenai jis skrupulingai išstudijavo Socialistų partijos grupes, skirdamas jas į dvi dalis: menševikus (dešiniuosius) ir bolševikus (kairiuosius). Taipogi jis išstudijavo ir apsvarstė savo draugų stipriasias ir silpnasias puses, nes iš anksto tikėjosi, kad su jais reikės vesti kovą. Po nepavykusio 1904-5 m. Rusijos karo su Japonija, Džiugašvilis iš Sibiro paspruko ir grįžo į Tiflisą. Tenai jis vedė neturtingą ir beraštę merginą Kateriną Svanidzę, kuri jįms pagimdė sūnų Jakov. Džiugašvilį gyvenimas buvo sunkus ir pilnas pavojų, nes vyras, kaip karštas revoliucionierius, policijos nuolat buvo persekiojamas.

Revoliucijos išvakarės

Kai Leninas, gyvendamas Zenevoje, davinėjo iš ten direktyvas į Rusiją, Trockis St. Petersburgėje jau sudarė pirmąjį darbininkų sovietą, Stalinas tuomet rašinėjo įvairius pamfletus ir kurstė liaudį sukilti. Deja, pirmieji žygiai nepavyko. Revoliucinis židinys buvo užgesintas, Trockis išsiųstas į Sibirą, o Džiugašvilui pavyko pasislėpti. Tuo metu džioga mirė jo jauna žmona. Tai buvo sunkios dienos Džiugašviliiui

Susipažinęs su pamfletais, Leninas panorė su juo susitikti. Susitarta vieta — Suomija, kur vyko komunistų partijos konferencija. Deja, pirmą kartą sutiktasis Džiugašvilis Leninui nepadarė gero įspūdžio. Vėliau jis apie jį šitaip rašė: „Aš buvau manęs, jog pamatysiu mūsų partijos kalno viršūnę, tačiau begaliniai apsirinkau, kai prieš mano akis atsislojo labai paprastas žmogelis, žemiau vidutinio ūgio, be jokios inteligencijos ir visiškai neimponuojantis“...

Kiek vėliau Leninas Džiugašvilį vis dėlto pamilo už vieną „gerą savybę“ — disciplinotumą. Jam buvo pavestos Kaukazo biuro vedėjo pareigos. Tačiau biuroi vesti reikia gi pinigų, o iš niekur jų negalima gauti. Džiugašvilis sumanė pinigų pats prasiimančių: sudaręs keletą kovos vienetų — banditinių grupių ėmė plėšti bankus, laivus ir valdžios įstaigas. Vienas iš didžiausių Stalino grobių buvęs vieno stambaus Tifliso banko apipilimas, kuris davė banditams apie ketvirtį milijono rublių „pelno“.

Nežiūrint gūdrių slapstymosi metodų, Džiugašvilis praleido apie septynis metus caro kalėjime. Vėliau jis metė Kobos „slapyvardį“ ir pasivadino Stalinu. (Bus daugiau)

AR PERSEKIOJA ŽYDUS?

Sveicarų žurnalas „Der Aufbau“ Nr. 36 mėgina aiškinti priežastis, kodėl bolševikai pradėjo Sov. Sąjungoje persekiojti žydus. Buvusis žydų kilmės raud. armijos karininkas M. Eršovas rusų socialdemokratų organe „Socialistų pasiuntinys“ rašo, kad rusų įstaigos ne tik neevakuavo žydų iš nacių užpultų sričių, bet naciams net padėjo žydus naikinti Ukrainoj, Vilniuj ir Kryme. Kaikur mėginę bėgti žydai į Rytus buvo NKVD pareigūnų sūsaudyti. 1941 m. liepos mėn. daugely Ukrainos vietų ginkluotos 30-40 žmonių bandos vykdė tikrus žydų pogromus, o jų apsaugoti policija pasirodydavo tik po trijų dienų. Oficialiai antisemitinis kursas buvęs Sov. Sąjungoj pradėtas 1944 m. balandžio mėn., kai bolševikų CK pareikalavo visus žydus pašalinti iš atsakingų vietų. 1948 m. Gudijoje ir Ukrainoj buvo praveisti dideli valymai. Tada iš kom. partijos buvo išmesta šimtai tūkstančių komunistų ir komjaunuolių, prieš tai fiktyviai apkaltinti, kad buvę sionistai. Antisemitiniai valymai praversti ir raud. armijoje. Gen. Čukovas, marš. Sokolovskio pavaduotojas, per savo inspekcinę kelionę 1948 m. pirmajam pusmety daugybei susirinkusių karininkų viešai pareiškė, kad žydai esą kalti, jei divizija pasirodžiusi nepakankamai kovinga, nors iš 1185 karininkų žydų buvo vos 23.

Tuo tarpu „Süd-West Beobachter“ Nr. 4/1953 skelbia, kad dabartiniai žydų persekiojimai Sov. Sąjungoje esą tik tariami, surežisuoti žmonių akims dumti. Laikraštis deda savo korespondento iš Buenos Aires pranešimą, kuriame nurodoma, kad Argentinos sostinėje leidžiamas ispanų k. žurnalas „America y Oriente“ paskelbė tvirtinimą, sukelusį didelį susijaudinimą, jog žydai persekiojami Sov. Sąjungoje tik dėl akių, o visas reikalas esąs išpūstas. Iš tikro sionistų centrinės organizacijos esančios tyliai susitarusios su komunistais, kaip 2.500.000 žydų, gyvenančių už gel. uždangos, iš ten ištraukti ir jų 2.000.000 įkurdinti Palestinoje, o kitus 500.000 paskleisti po Vak. Europą, JAV ir kt. Amerikos kraštus, kad jie

ten, patekę kaip komunizmo aukos, faktiškai dirbtų komunistinių agentų ir šnipų darbą. Jau šių metų sausio 18 d. sionistų organizacija JAV-bėse priėmė rezoliuciją, kuria kreipiamasi į Sov. Sąjungą, kad 2,5 mil. žydų būtų leista iš Sov. Sąjungos išvykti į Palestiną. Žurnalas, nurodęs, kokią iš to naudą turėtų patys žydai, toliau pažymi, kad Sov. Sąjunga tuo būdu galėtų tarp žydų pabėgėlių paskleisti po visą pasaulį tūkstančius savo agentų ir šnipų, kuriuos visur, kaip nukentėjusius nuo komunizmo, mielai priimtų. Užplūdus Palestiną iš Lenkijos kilius žydams, Sov. Sąjunga galėtų būsiamajame kare lengvai užvaldyti visą Izraelį ir tuo būdu Artimuosiuose Rytuose santarvininkams kirsti skaudžiausią smūgį. Žurnalas stengiasi savo tezes pagrįsti daugybe įrodomosios medžiagos. Būdingu laikomas taip pat dalykas, kad dangelis Pietų Amerikoj gyvenančių slovąkų su užsispyrimu tvirtina, jog Prahos byloje nuteisti komunistų vadai, kurie, išskyrus Clementį, buvo žydai, iš tikro buvę visai ne pakarti, bet išgabenti į Rusiją. Prie jų egzekucijos nebuvę jokių liudininkų, nors jie šiaip dalyvauja visuomet. Tokiais fantastiniais tvirtinimais sunku patikėti.

“The Telegram” apie mažumų spaudą

Toronto dienraštis „The Telegram“ balandžio 14 d. laidos antros sekcijos pirmajame puslapy išspausdino E. Gelgerio ilgą straipsnį „41 Europe—Tongue Papers Active Against Reds Here“.

Straipsnyje įsakmiai apibūdina 10 Toronto išeinančių imigrantų savomis kalbomis leidžiamų antikomunistinių laikraščių. Jų tarpe ir „Tėviškės Žiburiai“. Prie straipsnio pridėta didžiulė klišė — montažas visų paminėtųjų laikraščių vinjetų.

Skaitytojams betgi lieka neaišku, kodėl antraštelėje kalbama apie 41 laikraštį, o po klišės parašyta, kad tai pavyzdžiai iš 50 laikraščių. Ištikrųjų 41 antikomunistinis mažumų laikraštis išeina visoje Kanadoje. Bent tiek

Europos Laisvės Kolegiją pertvarkys

Europos Laisvės Kolegijos Draugija (7, Rue de la Paix, Paris 2, France, Association du College de l'Europe Libre) kreipėsi į Lietuvos atstovą Paryžiuje, prašydama kiek galint greičiau suteikti šių informacijų: pranešti, kiek yra lietuvių studentų pabėgėlių atskirai kiekviename Europos krašte, taip pat kiek iš jų galėtų atitikti kolegijos nustatytas sąlygas ir galėtų prašyti stipendijų iš kolegijos per at einančius 5 metus, taip pat nurodyti skaičių tų lietuvių studentų, su kuriais palaikomas tiesioginis ryšys. Su studentų sąrašu drauge paprašyta, kad būtų nurodytas skaičius tų, kurie kalba vokiškai ir kurie kalba prancūziškai. Mat, numatyta atidaryti antrą kolegijos šaką su vokiečių dėstomąja kalba krašte, kur kalbama vokiškai, be to, padidinti pačią kolegiją Strasburge, nes studentų skaičius yra palyginti didelis.

Lietuviai studentai, kurie nori gauti stipendijas, turi atitikti šias sąlygas: 1) turėti oficialiai pripažintą brandos atestatą, 2) būti kilę iš Lietuvos ir gimę po 1922 m. gruodžio 31 d., 3) pasižadėti grįžti į savo tėvynę, kai tik ji bus išlaisvinta, 4) mokėti prancūzų ar vokiečių kalbą ir 5) prašymus minimajai kolegijai įteikti ligi nustatyto termino

(balandžio 1 d.). Draugija atsižvelgė į prašymus tų studentų, kurie gyvena Europos žemėje, bet nenori studentų nei iš JAV, nei iš Kanados. Tuo reikalu dr. S. A. Backis susisiekė su VLIKo Vykd. Taryba, diplomatais, dr. J. Griniūm Strasburge ir atskirų kraštų lietuvių bendruomenių vadovybėmis, prašydamas, kad iš jo reikalaujami duomenys būtų pristatyti skubiausiu laiku. Drauge apie tai painformuotas VT Lietuviųbės Išlaikymo Tarnybos valdytojas K. Zalkauskas. Reikalingi duomenys pasiūsti.

L. Europos Kolegijos vokiečių kalba, gautosiomis iš Prancūzijos žiniomis, prie kurio nors ne prancūzų un-to šiemet greičiausiai dar nebus. Todėl studentai, kurie moka prancūziškai, tegali tikėtis stipendijų Strasburge.

Lenkų veteranų suvažiavimas Otavoje balandžio 10-12 d. praėjo su didele pompa. Kadangi tai priešrinkiminių sezonas, tai buvo daug kalbėtojų iš pozicijos ir opozicijos vadų. Imigracijos ministeris Harris ta proga pranešė, kad CBC transliacijoje Europai netrukus busianti pradėta vartoti ir lenkų kalba. Iki šiol lenkai jaučiasi labai įžeisti, kad ukrainietiškos transliacijos jau yra, o lenkiškų vis dar ne.

“T2” REMEJAI

Garbės pren. dr. J. Sungaila, Wakaw, Sask., \$10.

Aukojo: J. Giedraitis, Hamilton, Ont. \$10; J. Stulgys, London, Ont. \$5; po \$2 — G. Lumbys, Garson, Ont., K. Zaras, Riondel, B.C., J. Doimenas, Fort William, Ont.; po \$1 — P. Sutas, Toronto, Ont., S. Petrosienė, Hollywood, Cal., J. Aukštakalnis, Kowkash, Ont., J. Butkus, Bridgeport, Conn., A. Stankevičius, Snow Lake, Man., kun. A. Baltinis, Chicago, Ill., A. Vilimas, Montreal, Que., M. Arlauskaitė, Montreal, Que., J. Laugaly, Toronto, Ont., J. Yokubynas, Toronto, Ont., J. Svagzdys, Brockton, Mass., B. Salkauskienė, Kowkash, Ont., J. Aleliūnas, Forget, Sask., J. Onaitis, Port Burwell, Ont., S. Vaškys, Brooklyn, N.Y.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Administracija.

Dr. Paplauskas-Ramūnas yra puikaus mokslo išsilavinimo, nes jis studijavo garsiuose Vokietijos, Prancūzijos, Austrijos, bei savo gimtosios Lietuvos universitetuose.

Tai vienas iš serijos straipsnių, padedančių pasirošti pilietbei, spausdinamas George Weston Limited, gaminančios augstos kokybės duoną, biskvitus, tortus ir saldinius.

VISUOMET PIRK GERIAUSIUS — PIRK WESTON'S GAMINIUS

Weston's

GEORGE WESTON LIMITED... CANADA

Fort William, Port Arthur, Ont.

Motinos Diena. Šiomet čia lieviai atšventė Motinos dieną. Balandžio 11 d., kiek anksčiau už kitus, nes norėjome atšventi drauge su vyrais prieš jų išvykimą į tolimus mėsos darbus.

9 val. rytą atlaikytos šv. mišios už mirusius ir kenčiančius motinas tėvynėje ir Sibiro taigose. Vakare minėjimą pradėjo KLB vietos skyriaus pirmininkė trumpai apibūdindama didžiulį motinos vaidmenį žmogaus ir žmonijos gyvenime. Mirusios ir tėvynėje bei Sibire kenčiančios motinos buvo pagerbtos tylos ir susikaupimo momentu.

Dienos garbės prezidentė, paskaitė seniausią atvykusios į šį kontinentą ir daugiausiai vaikų išauuginusios motinos: Druktenienė, Bružienė, Jonaitienė ir mokytoja Mitalienė. Jas papuošė prisegama rožė Nijolė Kašinskienė. Dienai pritaikintą paskaitą skaitė Simonaitis.

Gražiai deklamavo Motinai skirtus eilėraščius Jūra Mitalaitė ir Irutė Bružaitė. Pianinu skambino Jonaitytė ir Bružaitė. Smuikavo Tribaudytė. Minėjimui labai gražiai pirmininkavo B. Kašinskas (anglų laikraščio redaktorius ir oficialus fotografas Geraldstone). Sekret. Kajutis. Baigta Tautos himnu.

Po to sekė draugiškas pobūvis. Šio metu padėkoti vyrams išvykstantiems iš mėsos darbus už jų bendradarbiavimą ir taktinį-kavimą vietos Liet. B-nėje ir palinkėti jiems geriausios kloties. Taip pat nuosirdžiai padėkoti nuolatiniams skyriaus darbuotojams: Druktenienei, Bružienei, Kaminskenei, Jonaitienei, Kuolaitienei ir kt. Taip pat Bružas ir Kaminskas labai daug padeda kiekvieno parengimo metu. Be to, skyriaus darbe daug prisideda Kajutis, mokytoja Zadeikis, majoras Mitalas ir kt. Mūsų pobūviuose muzikinę dalį atlieka gana gražiai Kajutis ir Leonas Druktenis su savo draugais.

Visa dienos programa praėjo gražiai ir jaukiai dalyvaujant daugeliui tautiečių.

Sekanti skyriaus svarbūs darbai: suorganizuoti sekmadieninę liet. mokyklą jaunomenei ir dalyvavimas Fort William ruošiamoj metinėj parodoj rugpjūčio mėn. Į tą darbą labai prašome visus, kuo tik kas gali įsijungti. E.

Dr. E. Jasevičiūtė, vietos komiteto pirmininkė, šiuo metu atlieka svetimsaliams privalomą praktiką sanatorijoje ir laiko egzaminus. Dalį egzaminų jau sėkmingai išlaikė. Linkime sėkmes ir išstvermės tolimesniuose egzaminuose.

Vietos sanatorijoje gydosi keli lietuviai ir visi baigia sveikti. Tikimasi, kad greitai laiku visi aplėis sanatoriją.

Fort William psichiatrinėje ligoninėje kelinti metai gydyti Aloyzas Bačiulis, kurį, atrodo, pamiršo visi jo buvusieji draugai. Jis turi dėdę gyvenantį JAV, bet nežino jo adreso.

Čia jaučiamas ypatingas lietuvių trūkumas. Jaunų vyrų yra gražus būrys, bet lietuvių — nei vieno! Gaila, bet moterims geru darbu čia veik nėra.

Jonaitis namuose šiomis dienomis įvyko įdomios vestuvės, kuriose jaunasis buvo latvis, jaunoji — anglė, o 18 pokylio dalyvių buvo net septynių tautybių. Ben. Kašinskas.

Delhi, Ont.

Padėka

Simcoe ir Delhi apylinkės tabako ūkininkams reikiame širdingiausią padėką, rengėjams ir dalyviams už sukurto partijos mūsų dukreles gimimo progą. Pp. Bikams, Balnams, Mateliams, Dadrakams, Rudokams, Valočiai, Urbanovičiams, Simučiui, Indriulėnams, Tamošauskams, Paleikiams, Rugieniams, Zemačiams, Morčukams, Normanai, Augaičiams, Augustinavičiams, Gurkijams, Budreikiui, Rudokui, Stroliams, Bartuliams, Jokubickams, Ažuliams, Razočiams, Dumšams, Veiveriui, Grinsevičiams, Aleliūnams, L. Balnui, Mozeikams, Varkėvičiams, Dougelai, Mikėliams, Ignočiams, Augustinavičiams, Rusinskas ir Mrs. Dugysko. Svarbiausia padėka reikiame rengėjams: pp. Bikams ir Balnams, širdingiausius ūkiu! Br. ir Ona Čekai su šeima.

Ottawa, Ont.

Lankėsi J.E. vyskupas V. Brizgys. Balandžio 10 d. čia lankėsi J.E. vyskupas V. Brizgys, lydimas kunigų S. Kulbio ir V. Parulio. Jo priėmimu rūpinosi Apylinkės v-ba ir Bažnytinis k-tas. Nors tai išpuolė eilinę darbo dieną, tačiau visų būta pakilioj šventiškoj nuotaikoj. J.E. susitikimas su vietos lietuviams įvyko Sister of Service patalpose, kurios buvo papuoštos vainikais ir "Sveikas, Ganytojai" parašu.

8 val. vakare visi susirinkusieji suėjo į II augštę esančią koplyčią. Atvykęs Ekskelencija, asistuojant abiem kunigams palydovams, susirinkusiems giedant, palaimino su Sv. Sakramentu. Po to visi suėjo I augštę esančią salėn. Įeinantį Augštąjį Svečią pasitiktą visiems sustojus muzikos dalykėliu: "Vivat Pastor Bonus"; o mažytis Simanskių Bernardas įteikė gėlių puokštę. Augštąjį Svečią sveikino LB ir Bažnytinio k-to vardu apylinkės pirmininkas A. Paškevičius, padaręs trumpą vietos lietuvių koto gyvenimo apžvalgą.

Jo Ekskelencija savo žody kalba ne tik įtikinčiosios, bet ypač kaip į lietuvių; nurodo nūdienius kelius, būdus, galimybes ir pareigas lietuvių išeivio, palinkinti visiems darnaus sugyvenimo, susiklausymo ir vieningo sutelktinio darbo, kiekvienam atskirai asmeniškai laimės. P-kui padėkojus J.E. už žodį, oficialioji dalis tuo ir baigėsi. Po to buvo kuklios vaišės, kurių metu buvo pagrotas šiuo metų Vasario 16 d. transliacijos per vietos radiofoną įgrotas plokštelė ir visų nusifotografuota.

Labai didelį nuosirdumą Augštąjam Svečiui parodė ir vietos Sister of Service Vyresnioji su savo padėjėjomis.

J.E. vaišių metu pasikalbėjo su pavieniais tautiečiais ir Bažnytinio k-to atstovais; pastarųjų kronikos knygoje padarė atitinkamą įrašą. Esant jau vėlyvam laikui, J.E. atsisveikines su visais ir išlydėtas Apyl. pirm. išvyko į vietos arkivyskupiją, iš kur rytojaus dieną vyko toliau į Montrealį. J.E. vizitas buvo palaimintas ir vietos kanadiškoje spaudoje.

Vietos lietuvių yra didžiai dėkingi J.E. už atsilankymą, kadangi čia tėra nedidelė lietuvių kolonija, todėl nedažnai kas ją ir prisimena.

Pirmas Lietuvos Ganytojo čia vizitas ilgai bus vietos lietuvių minimas. Stella.

SAULT STE. MARIE, Ont.

Balandžio 7 d. mus aplankė vysk. V. Brizgys. Jo Ekskelencija vyko į Montrealį lydimas kun. Kulbio ir amerikiečio "Laivo" bei "The Marian" žurnalų administratoriaus kun. V. Parulio. Mums šio užkampio lietuviams tai buvo ypatingas įvykis. Jau prieš porą dienų, vadovaujant vietos kun. L. Kemešui, ėjo pasirušimas Ekskelencijai priimti. Tam nei darbo nei išlaidų nepagalėjo mūsų šeiminių. Taip salėje, kurioje gerbiamieji svečiai buvo priimti, stalai lūžo nuo gausių valgių, padabintų tortais. Vyskupą pagerbti susirinko didesnė pusė mūsų kolonijos gyventojų, o ir kiti, kurie dėl darbo sąlygų negalėjo dalyvauti, labai apgailestavo. Vyskupą pasveikino visų vardu St. Grigelaitis. Prieš pradėdam vakarienę, kun. L. Kemešis paprašė Te-

visiems darnaus sugyvenimo, susiklausymo ir vieningo sutelktinio darbo, kiekvienam atskirai asmeniškai laimės. P-kui padėkojus J.E. už žodį, oficialioji dalis tuo ir baigėsi. Po to buvo kuklios vaišės, kurių metu buvo pagrotas šiuo metų Vasario 16 d. transliacijos per vietos radiofoną įgrotas plokštelė ir visų nusifotografuota.

Labai didelį nuosirdumą Augštąjam Svečiui parodė ir vietos Sister of Service Vyresnioji su savo padėjėjomis.

J.E. vaišių metu pasikalbėjo su pavieniais tautiečiais ir Bažnytinio k-to atstovais; pastarųjų kronikos knygoje padarė atitinkamą įrašą. Esant jau vėlyvam laikui, J.E. atsisveikines su visais ir išlydėtas Apyl. pirm. išvyko į vietos arkivyskupiją, iš kur rytojaus dieną vyko toliau į Montrealį. J.E. vizitas buvo palaimintas ir vietos kanadiškoje spaudoje.

Vietos lietuvių yra didžiai dėkingi J.E. už atsilankymą, kadangi čia tėra nedidelė lietuvių kolonija, todėl nedažnai kas ją ir prisimena.

Pirmas Lietuvos Ganytojo čia vizitas ilgai bus vietos lietuvių minimas. Stella.

va Kulbį pabūti šio vakaro šeiminiuku. Pastarasis paprašė J.E. sukabėti maldą. Vėliau kun. Kemešis padarė viešą mūsų gyvenimo apžvalgą, supažindindamas svečius su kolonijos rūpesčiais bei džiaugsmais.

Tėvas V. Parulis, nors Amerikoje gimęs ir augęs, Lietuvos visai nematęs, bet kalbėjo tikra suvalkiečių gražiąja kalba. (Ir tai paįvairyz visiems, kurie augino jaunąją kartą). Vysk. Brizgys savo ilgoje, turiningoje kalboje nukreipė mūsų mintis į tėvynę, pabrėždamas, jog jis, kaip vyskupas nedarė išimčių dėl religinių kiekvieno individo ištikimybės, jam visi esą brangūs, kas myli tėvynę. Tik einantieji Tarybų Lietuvos keliu yra pilnai sugėdę, tiek tautiniu, tiek religiniu atžvilgiu. Ekskelencijos kalba sklido ir besiklausančiųjų širdis lyg Lietuvoje gėlių kvapas gegužėje. Po vakarienės svečiai išsikirstė nakvynės: vyskupas pas kun. L. Kemešį, kun. Kulbis pas K. Galinį ir kun. Parulį pas A. Motuzą.

Kitos dienos rytą svečiai, palydėti kun. L. Kemešio, išvyko į Sudbury. Dalyvis.

Visais turto pirkimo

ir pardavimo reikalais

Jums patarnaus

Feliksas Senkus

Tel. LL. 3744

WILLIAM BOLLAND
Real Estate1130 College St.,
Toronto, Ont.

Ieškau žmonos

Esu 36 metų, nevedęs, turiu 1953 m. Fordą, uždirbu \$75 savaitėje, manau persikelti į farmą. Prašau rašyti pridedant fotografiją: Joe K., 302 Margueretta St., Toronto, Ont.

Europietė damų frizuotoja. Garantuos darbas. Susitarti iš anksto telefonas Kingsdale 4585

KAPSTI HAIRSTYLING

113 McPherson Ave., Toronto, Ont.

Kalbu: anglų, vokiečių, rusų, estų ir švedų kalbomis.

K. Wiles

REAL ESTATE

\$10.500. \$3.000 grynais, plytinis pusiau atskiras, 6 kamb. High Park rajone.

\$12.800. \$3.500 grynais, 8 kamb. pusiau atskiras, plytinis, Mario St. prie Dundas.

\$12.900. \$3.500 grynais, Concord—Bloor, 6 kamb. plytinis pusiau atskiras, vandeniui-alyva šildomas. Garažas.

\$15.500. \$4.000 grynais, 10 kamb. atskiras, plytinis, šoninis įvažiavimas. Clendenan prie Dundas.

\$16.000. \$6.000 grynais, 10 kamb. duplexas po 5 kamb., dviejų augštų, plytinis pusiau atskiras namas. Grenadier Rd. prie Sagamore.

\$16.000. Runnymede—Bloor, 7 k., atskiras, plytinis, šoninis įvažiavimas, du garažai. \$6.000 grynais.

\$17.900. High Park, 9 kamb., atskiras, plytinis, šoninis įvažiavimas, 3 virtuvės.

\$19.000. High Park, 10 kamb., atskiras, plyt., vand.-alyva šildomas. 3 virtuvės, dideli kambarai, geras parkinis. \$8.000 grynais.

\$20.000. St. Clarens—Bloor, 10 k., atskiras, labai tvirtas plytinis, didelis kiemas, pajamų namas. \$7.500 grynais.

\$30.000. Indian Rd.—Bloor, 18 k., atskiras, vand.-alyva šildomas. \$12.000 grynais.

\$50.000. \$17.000 grynais. Parkdale, 33 kamb., 11 virtuvių, puikus visais atžvilgiais pajamų namas, didelis kiemas, virš \$1.000 pajamų mėn.

ir daug kitų namų, didelių ir mažų, įvairiomis kainomis visuose lietuvių mėgiamuose rajonuose.

Nuosavybę perkant, parduodant ar keičiant visos informacijos Jums suteiks ir mielai patarnaus

Jonas Baltakys

1675 BLOOR ST. W. Tel. KE. 7941

Namų tel. LL. 8310

RUSŲ KOLONIZACIJA PABALTIJY

Vienoj ir Salzburge leidžiamas žinių biuletenis "Interreport-Ost" paskelbė žinią: "Naujas Sovietų apgyvendinimo planas Pabaltijy — esą, sekančiais metais rusai numato apgyvendinti trijuose Pabaltijy kraštuose — Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje — 3 milijonus rusų: 1 mil. Estijoje, 1/2 mil. Latvijoje ir 1/2 mil. Lietuvoje. Šiomis priemonėmis Pabaltijy gyvenančių rusų skaičius numatoma padidinti net iki 4 milijonų. Tuomet Pabaltijy bus 9 mil. žmonių, iš jų 5 mil. pabaltiečių ir 4 mil. rusų. Apygyvendint numatomi didesnieji miestai ir lenkų, vokiečių, žydų ir pabaltiečių sodybos. Apygyvendinti norima Talinas, Ryga, Ventpilis, Liepoja, Klaipėda, Kaunas, Vilnius, Daugpilis ir rečiau gyvenamos sritys, kaip Klaipėdos kraštas, Vilniaus kraštas, Latgalija".

Šią žinią komentuodama, pabaltiečių spauda ta proga iškelia akcentą, ką bolševikai skelbia savo propaganda ir kaip elgiasi iš tikro. Tokios plačios rusifikacijos, jei ji bus įvykdyta, nesitiki net ir didžiausi skeptikai.

Latviai turi Pabaltijy Kooperacijos Biurą

Amerikos Latvių Sąj. įsteigė biurą, kuris palaikytų kuo glaudžiausius santykius su estais ir lietuviais. Biuro vedėju pakviestas Mr. V. Lambergas. Pirmoje eilėje turėtų būti palaikomi bendros propagandos ir kultūrinės bei ekonominės informacijos ryšiai. Biuras taip pat turėtų skatinti Pabaltijy santarvės ar unijos idėją, turint galvoje, jog pačios tautos po išsilavinimo apsispręšitokios unijos formą. Idėmų, jog beveik tuo pačiu metu glaudesnio pabaltiečių bendradarbiavimo reikalas buvo iškeltas tiek latvių, tiek ir lietuvių spaudoje. Latviai padarė, lietuvių derinasi tarpusavyje. (Alm.)

WINDSOR, Ont.

Skaudi nelaimę. Balandžio 12 d. 1 val. rytą šios kolonijos gyventojas Siminkevičius Viktoras, 22 metų, ant plento nr. 2 prie Tillsonburg kelio turėjo avariją su savo lengva mašina. Vaziuojant greitai, netikėtai buvo apšviestas stipriomis šviesom didelės mašinos ir apakintas. Jo mašinos ratai nuėjo nuo grindinio, neteko lygsvaros, atsitrenkė į stulpą ir sugniūžo. Pats Siminkevičius labai sunkiai sutrenktas, neteko sąmonės ir paguldytas Windsor Hotel Dieu ligoninėje. Dabar atgavo sąmonę, girdi ir mato. Siminkevičius turi gabumų muzikoj. Yra vedęs orkestrą ir savo kūrinių turį įgrobę plokštelėse.

Lietuviška muzika per CBE-CBC radio Windsor. Prieš Vasario 16-tą Apylinkės valdybą pavyko susitarti su CBE-CBC radijo stotimi, ta proga davė radijo valandėlę ir pažadėjo daugiau tokių progų sudaryti, jei mes parūpsinsim lietuviškų plokštelių. Po ilgų pastangų gauta keletas tinkamesnių plokštelių. Per tą pačią radijo stotį, banga 1550, šio mėn. 25 d., 6.15-6.30 val., vėl bus lietuviška radijo valandėlė.

Kviečiame visus pasiklausyti, radijo stotis galinga — girdisi ir toliau gyvenantiems. Prasime po to parašyti radijo stotiai padėką ir pageidavimą daugiau tokių pusvalandžių.

— Gegužės 2 d., 7 val. 2520 Seminole, Kroatų salėje, ruošiamas lietuviškas pobūvis. Kviečiame gausiai atsilankyti.

Apyl. v-bos įgal.

J. Ražauskas.

NICK KRAKANA

REAL ESTATE

Didžiausias Šiaurės Ontario realtorius

Mes apimame Hurst, Kirkland Lake, Kapuskasing ir Timmins.

Centrinė įstaiga

147 Third Ave. Timmins, Ont.

Tel. 1400

Mūsų firmos greitas išaugimas

Timminse ir kitose Šiaurės Ontario dalyse rodo, kad mes teikiame gerą, sąžiningą ir greitą patarimą.

ma mūsų klientams. Informacijai ir visais jūsų nekilnojamo turto pirkimo ir pardavimo reikalais prašau kreiptis pas mus.

Mielai noris pasitarti savo tautiečiams.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

J. Krikštolaitis

asmeniškai arba tel. 1400.

Arba rašykite viršų minetu adresu.

NAUJŲ "FORD" AUTOMOBILIŲ

ir sunkvežimių pirkimo reikalais kreipkitės į mūsų firmos atstovą

V. PESECKA

1638 Bloor Street W., Toronto

Tel. OL. 2371

Informacija vakarais 18-21 v.,

šeštadieniais 10-13 val.

CHURCH MOTORS LTD.

PLANINGAS TAUPYMAS

Beveik kiekvienas iš mūsų taupome po keletą centų tamsenei dienai. Nelaimės atveju kiekvienas sutaupytas centas atneša dėsiningai daugiau naudos, nei jis būtų išleistas būnant sveikam. Taupymo formų šiame krašte galima rasti įvairių: bankų sąskaitos, investavimai į akcijas ir pan. Nuo šių metų kaikiurios bendrovės priima gyventojų reguliarius taupymo sąskaitas, apdraudami indelinką nelaimės atveju maždaug dvidešimt kartų daugiau nei metiniai jo indėliai. Be to, nelaimės atveju išmoka apie 50% palūkanų (po 2 metų). Sąskaitos priimamos normalios sveikatos asmenų tarp 18-45 metų amžiaus.

Norint daugiau informacijų prašau paskambinti A. Dudai telefonui HU. 8-6654 į Savings and Security Department.

TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖS

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE. Tuo tarpu IRENGIAMI NAUJI OIL BURNERIAI ir naujas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimokėjimui iki dviejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis:

TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951

HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

KANADA RŪPINASI

savo kūdikiais...

Beveik visur yra įrengtos klinikos padėti pasiruoti būsimoms motinoms. Čia mokoma, kaip prižiūrėti naujagimį... kaip mokyti, suvystyti ir maitinti... kaip žiūrėti, kad kūdikis būtų sveikas ir linksmas. Čia skiepijama naujagimis nuo pavojingų vaikų ligų... čia rūpinamasi kūdikių ir jų motinų gerove.

KANADA RŪPINASI SAVAISIAIS — STENKIS DAUGIAU ŽINOTI APIE JĄ.

MELCHERS SPIRITO VARYKLÓS

MELCHERS DISTILLERIES LIMITED

SEIMŲ GALVOM! Dabar! Taupykite, kirkpate savo plaukus namuose. Visiškai lengva! Iliustruotoje knygyne parodys jums, kaip puikiai galima kirpti plaukus namuose.

EKSTRA! Prie kiekvienos "SEIMYNINĖS" kirpimo, mašinelės duodame priedo: šukas ir tikros chirurginės PLIENINĖS KIRPEJO žirkles. + Garantuos be sąlygų. +110 voltų, 25 arba 60 ciklų. +CSA patvirtintos. +Nesijuskite pinigų.

FAMILY HOME PRODUCTS. 1072 St. Lawrence Blvd., Montreal.

Prašau man atsiųsti pilną "Family" plaukų kirpimo mašinelės komplektą. Aš pasirinkau žemiau nurodytą planą.

Mano ciklas..... mokėti paštininkui \$15 ir pošto išlaidas.

Planas 2.—pridėti pilną kainą \$15.50 ir tu sutaupyti pošto išlaidas.

NAME.....

ADDRESS.....

COUNTY..... PROV.....

Satisfactory guaranteed or money refunded.

lygu. +110 voltų, 25 arba 60 ciklų. +CSA patvirtintos. +Nesijuskite pinigų.

GERIAU PAS LIETUVI, NEGU SVETIMTAUTI!

Visais auto remonto reikalais mielai pasirengs padėti

Imperial Auto Collision

Pilnas DUCO ir DELUX užbaigimas. PATARIMAI DUODAMI VELTUI

Mūsų specialybė — auto korpuso (body and fender) darbai

Pakraunamos gazo-alyvos baterijos

SAUGU—PATIKIMA—SAŽININGA!

Mann & Martel

REALTOR'S

1245 BLOOR ST. W. (prie Lansdowne) Tel. OL. 2354
Daugelio lietuvių išbandyta — patikima nuosavybių pirkimo—pardavimo įstaiga turi pasiūlymų visuose Tamstų pageidaujimuose rajonuose ir pagal Tamstų norimą kainą.

\$10-12.000 įmokėti, \$32.000; Indian Rd.—Bloor St. W.; 18 d., puikūs mūro ir išpūdingos statybos pastatas; vandeniui ir alyvai šildomas, 3 vonios ir 3 atskiri tualetai; garažas; kambariai didžiuliai, vonios ir virtuvės modernios, visos pastatos rūpestingai prižiūrimos ir geriausios salygos parduodamos naujomis savininkui, senasis išvyksta į JAV. V-bių pietus apsigyventi. Didelės pajamos, vertas demesio objektas.

\$7.000 įmokėti, \$17.500; Quebec—Bloor; 8 k. + saulės šildomas k., vandeniui šildomas, garažas, moderniška virtuvė, atskiras.

\$7.500 įmokėti, \$18.000; Indian Rd. Bloor; mūrinis, 9 k. namas, garažas, 2 virtuvės; alyva ir vandeniui šildomas, dideli ir nauji dekoruoti kambariai, patogūs išnuomoti.

Turime pasiūlymų: įvairiausių būstų, farmų, gazolino stočių, žemės sklypų ir tt. Suteikiame poskolas ir morkišius.

MŪSŲ ATSTOVAS

Zigmas UMBRAŽUNAS

mielai Tamstoms suteiks plačią informaciją, apdovys ir padės išsirinkti. Prašom kreiptis į jį asmeniškai arba TELEF.: įstaigos OL. 2354 — Namų KE. 5843

Proletariato diktatūros valdovai

(Atkelta iš 3 psl.)

kuris veda prie nuolatinių normų didinimo, tuo pačiu paliekant senų išdėstytų normų atlyginimą.

„Nuo darbo apmokėjimo principas reikiama nustatyti tiesiogines priklausomybes uždarbio nuo išdėstytos normos... Stachanovo judėjimas... atmetė pasenusias išdėstytas normas, privertė peržiūrėti senas techniškas normas, pritaikant jas prie stachanoviečių pasiekimų“ (Sovietų Darbo Teisė, 1949 m. 39 psl.).

Teorėtiškai normos nustatymas pačių darbininkų taip vadinamo darbo sutartyse, kurios kiekvienais metais pasirašomos įmonės profesinės sąjungos darbininkų vardu ir direktijos — įmonės vardu. Čia sovietų darbo įstatymai aiškiai pabrėžia darbininkų, o ne kaip savininko, tvirtinimą kaip samdomos darbo turtinimą, kad darbo sutartis yra „susitarimas, kurio pagrindu viena pusė (toji, kuri samdoma) duoda savo darbo jėgą kitai pusei (tai, kuri samdo) už atlyginimą“ (Kodeksas įstatymų apie darbą, 27 strpsn.), o „Sovietų Darbo Teisė“ pažymi, kad tie, kurie samdo, sovietų darbo sutartyje, kaip taisyklė yra sovietinės valstybinės įmonės“ (Sov. Darbo Teisė 1949 m. 123 psl.).

Be to, pagal darbo įstatymą kolektyvinės darbo sutartys gali būti pasirašytos tik po to, kai gaunamos direktyvinės instrukcijos iš ministerijų ir Prof. S-gų Centro komiteto, o vietinėms prof. s-goms palikta teisė tik dinti ministerijų ir prof. s-gų CK sutartyse nustatytas normas, bet jokių būdu netaikant jų (Sov. D. Teisė 1949 m. 169-170 psl.). Tokiu būdu valstybė nustato normas, kurias darbininkų susirinkimai įmonėse „vienbalsiai“ siūlo įrašyti į kolektyvinę darbo sutartį, geriausiu atveju nepakeičiant jų, bet paprastai, kaip taisyklė „savarankiškai“ padidinant jas, ir išspareigojant jas dar perviršyti.

Prieš 100 metų Marksas „Kapitalizmo“ rašė: „kapitalistinis vamyraus neišleidžia jo (darbininko) tol, kol dar lieka išsiūpinti nors vienas raumuo, viena gysla, vienas kraujo lašas“. Pakeiskite žodį „kapitalistinis“ „bolševikiškas“ ir turėsite stebuklingą darbininkų išsiūpimo ir eksploatacijos vaizdą SSSR.

Kaip tik prie tokio darbininkų išsiūpimo paskutinio lašo kraujo prisideda sovietų „ekonominio pakėlimo“ sistema su savo akordiniu darbu, stachanoviniu lenktyniavimu ir normų perviršijimo „politika“. Kiek toji darbo sistema yra nepopuliari darbininkų tarpe, rodo faktas, kad vyriausybė buvo priversta stachanoviečius paimti ypatingo globon. 69 str. Ukrainos SSR Kriminalinio kodekso, nustato: „sumušimas arba koks nors kitoks jėgos panaudojimas prieš visuomenės aktyvistus, udarnikus įmonėse“ baudžiamas kalėjimu iki 5 m., tuo tarpu už tuos pačius nusikaltimus padarytus prieš valdžios įstaigų tarnautojus — iki 3 m. Be ordinų ir piniginių premijų Centr. V. Komiteto ir L. Komisarų Tarybos nutarimu 1931 m. birželio 23 d. „sudaromos geresnės darbo salygos, pirmoje eilėje duodami leidimai ir poilsio namai, sanatorijos, vaikų darželiai, kad paskatinti pagrindinius darbininkų kadrus — prof. s-gų narius ir pirmoje eilėje „udarnikus“ įmonėse... paskirtos skirtingos globos normos; globos dydžio nustatymas priklausau nuo priklausymo prof. s-gai, darbo stažo ir normų perviršijimo“ (Sov. Darbo Teisė, 1938 m. 72 psl.). Kaip matome, sovietų darbininkas neturi lygybės net socialinėje apsaugoje. (Bus daugiau)

.. ŠYPSĖNOS ..

Gavo, ko norėjo
Berniukas, kietai įsitvėręs pavėžio, vedėsi asilą pro kareivines. Kariams tik to ir būtruko. Jie pradėjo šaukti:
— Kodėl taip kietai laikai savo brolių?
— Bijau, kad nepabėgtų į armiją, — atsėvė vaikas.

Nori pirmenybių
— Prašyčiau, Pone direktoriau, pakelti nors kiek mano algą. Su dabartiniu atlyginimu aš jokių būdu neišsiverčiu, — prašo buhalteris savo šefą.

— Jei kiti išsiverčia, tai kodėl tamsta negali išsiversti?
— Neišsiverčia ir kiti, Pone direktoriau.
— Tai kodėl tamsta nori turėti pirmenybių?

Elgeta pagal receptą
Seimininkė: — Žiūrėk, kodėl tu tik čia ir čia laikaisi? Negalėtumei kur kitur pabandyti?
Elgeta: — Daktaro įsakymas, ponai. Jis liepė man kai tik atsirasiu sau tinkamą maistą, tai tik jo ir laikytis.

Neapsižiūrėjo
Memphis, Tenn., iškūręs storių merginų klubas iš pirmo vakaro susidūrė su sunkumais — pasirodė, kad paskolintos svastyklės nebeveikia virš 300 svarų. Taip įstojimo ceremonijos buvo suardytos.

Ko bosas nežino?
— Ar tamsta niekada nepagalvojai kitaip, negu tamstos bosas?
— Kartais pagalvoju, bet bosas niekada to nežino.

Aišku, dėl ko
Turistai, važiuodami per Oklahomą indėnų teritoriją susitiko išdidžiai sau ant risto žirgo jojanti plunksnomis pasipuošusi indėna, kai jo žmona su dideliu ryšuliu ejo pėsčia.

— Kodėl neleidi savo žmonai joti? — riktėlėjo indėnui vienas iš turistų.

— Kad ji neturi arklio, — atsakė pasukęs galvą ir kalbant raudonodis džentelmenas.

Priežastis skrybom
— Tamsta nori su savo vyru skirtis? Dėl kokių priežasčių?
— Gyvenimas nepakeliamas su juo, Pone Teisėjau.

— Kodėl?
— Aš noriu skirtis, o jis ne, dėl to amžinai ir baramės.

Su juo nekaltėk
Aštuoniameis Jonukas eina su mama pasivaikščioti. Priešais ateina jaunas ponas, kuris aiškiai juodu stebi.

— Mamyt, — taria Jonukas baugiai, — tik tu su tuo ponu nesikalbėk.

— Vaikeli, kaip aš galiu su nepažįstamu ponu kalbėtis.

— Tai nėra nepažįstamas ponas — tai mano mokytojas, — sušnabžda vaikas.

Turi pagrindo
Paskui turtuolio karštą eina moteris ir griaužiai rauda.

— Kodėl tamsta taip raudi? Juk velionis nebuvo tamstai gimė.

— Taigi, dėl to ir liūdnu...

Kodėl tu negali?
Žmona: — Mūsų kaimynas yra tikras vyras. Jis pabučiuoja ją kiekvieną rytą. Kodėl tu negali tai padaryti?

Vyras: — Labai gaila, bet aš jos dar gerai nepažįstu.

Galite būti ramus
Svečias: — Padavėjau, esu alkanas, kad, rodos, galėčiau prašyti arklį.

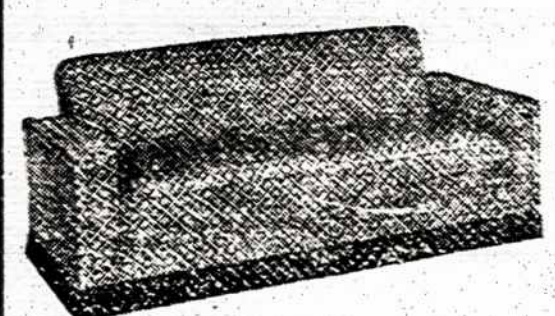
Padavėjas: — Ponas galite būti ramus — pataikėte kaip tik į tikrą vietą.

Taip pat
— Žinai, mama, koks bus mano vyras?

— Taip, dukružė ir aš daug svajoju. Bet pasirodė tavo tėvas ir aš išteikėjau.

Aferistai su pelėmis
Prieš kiek laiko Belgijos Charlerois atsirado bendrosios baltosios pelės auginti. Ji paskelbė parduosianti po 80 frankų pelę tam, kas norės užsimti jų augintojų bei veisimo, iš tokių augintojų naujas pelikes supirkianti po 18 frankų. Kadangi pelės yra labai vislios, tai daug kas susigundė geru būdiniu ir auginti pasisovė net 2500 belgų. Jie už veislinės peles sumokėjo apie du milijonus frankų. Praėjo dar kiek laiko ir Charlerois stotį suplaukė tūkstančiai dėžių su pelėmis, kurių betgi niekas neatėmė ir augintojams nesumokėjo. Sako, toms dienoms ten negalima buvo apsklausyti nuo alkanų peylių cypimo.

Teismas suvedžiojo nubaudė nuo 3 mėn. iki 5 m. kalėjimo.

Tiesiog iš fabriko
5 metų garantija!

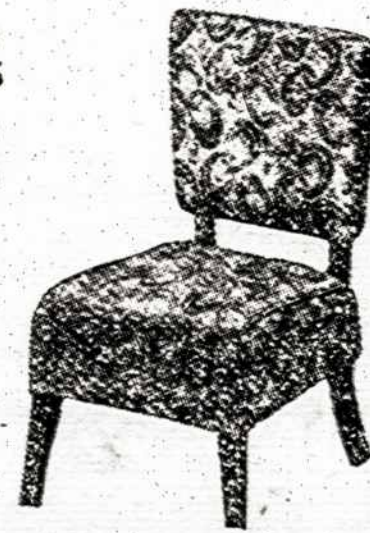
5 gab. virtuvės chromo komplektas — \$59.50
3 gab. fotelis (chesterfield) — 99.00
3 gab. miegamojo komplektas — \$79.50
Davenport lova (Chesterfield) — \$49.50
Kėdės (Hostess) — \$12.95

DIRECT FURNITURE SALES

480 YONGE ST. TORONTO
(1 blokas į šiaurę nuo College St.)

ATIDARYTA VAKARAIŠI IKI 9 VAL.

Lengvos išsimokėjimo salygos.
Skambinti Midway 1213

Mes dirbame 24 valandas

THE VICTORY FLORIST

Mūsų krantuvė dvejose vietose:

749 QUEEN ST. E.
Tel. RI. 5804

578 QUEEN ST. W.
Tel. EM. 3-1618

ŠVARA — GYVENIMO PAGRINDAS!!!

Valymas rūbų naujaisiais metodais išsaugo jūsų rūbus.

Garantuotas saugojimas. Mokama

atsiimant. Garantuojama.

Pasiimame ir pristatome.

Atsiminkite, kad vasariniai rūbai netinkamai laikomi sugenda. Mūsų sandėliuose jūsų vasariniai rūbai bus rūpestingai saugomi. Kai darysite rudėninį apsitvarkymą, valyti viską duokite žinomai firmai:

138-46 CLAREMONT STR. — TELEF. EM. 8-4557

30 metų valymo patyrimas

YORK PACKING CO. LTD.

104-106 Trowell Ave., Tel.: JU. 2794, JU. 5197. Toronto 9, Ont.

Mes gaminame geriausios kokybės produktus:

šviežią, rūkytą ir virtą mėsą, įvairias dešras.

Rinkos kainomis.

Priimami užsakymai vestuvėms, piknikams, pokyliams.

Dr. A. Ratnow

L.M.C.C.

Dirbęs Europos ir Kanados ligoninėse. Vidus ligų specialistas: širdies astmos, reumatizmo, skilvio ir kt.
479½ Euclid Ave., Toronto
Tel. RA. 6708.

Dr. Aleksas Valadka

Gydytojas ir chirurgas

1081 BLOOR ST. W.

(tarp Dufferin ir Dovercourt)

Priima ligonius ir gimdyves

šiokiadieniais nuo 2-4 val. p.p.

ir 6.30-8 val. vak. arba pagal susitarimą

Telefonas ME. 2933

Dr. A. Pacevičius

Gydytojas ir Chirurgas

YARNEY CLINIC

314 BATHURST ST.

Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696

Namų OL. 4778

RENTGENAS, PHYSIOTERAPIJA,

LABORATORINIAI TYRIMAI

Priima ligonius ir gimdyves

kasdien 11-12 val., 2-4 val. ir 7-9 v.

šeštadieniais nuo 11-3 val.

Dr. Jonas Yčas

Gydytojas ir chirurgas

1390 DUNDAS ST. W.

(tarp Gladstone ir Rusholme Rd.)

Priima ligonius ir gimdyves

šiokiadieniais nuo 2-4 ir 6.30-8

val vak. arba pagal susitarimą.

Telefonas LO. 1794

Toronto

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN

B.A., M.D., L.M.C.C.

GYDYTOJAS IR

CHIRURGAS

Priėmimo val.: 2-4.30 ir 7-9 val. p.p.

386 Bathurst St. Toronto

Telef. EM. 8-1344

Dr. Rosalia Basior

Bendrų ir moterų ligų gydytoja su il-

gamete praktika.

Sveicarų diplomata (Basel).

Telef. PR. 5368

572a. Bathurst Str., Toronto

Priėmimo valandos: 2-4 ir 7-9 p.p.,

arba pagal telefoninį susitarimą.

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6. Pirmadi-

niais, ketvirtadieniais priima tarp 7-9.

386 Bathurst St. Toronto

Tel. EM. 4-6515

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defek-

tams. Iširia akių nervus, kurie daž-

nai sukelia galvos skaudėjimą ir ner-

vingumą. Kolba slavo kalbomis.

410 College St. W. Toronto

Tel. RA 3924

Seymour Hermant

ADVOKATAS, NOTARAS

ir tt.

Suite 410

394 Bay St., Toronto, Ont.

Telef.: EM.4-9912

W. A. LENCKI, B.A., LL.B.

Teisininkas — Notaras

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

LIETUVIS

BATSIVIS

J. Jasiūnas

1228 Dundas St. W., Toronto

(netoli Lietuvių Namų)

Dėmesio!

Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis,

taip pat remontuoju senas.

Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiato-

rius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius

panašius darbus

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 Havelock, Toronto, telef. LL. 4576

ANT. JUOZAPAITIS

Dr. K. Žymantienė

GYDYTOJA ir CHIRURGE

430 Dundas Str. West

prie Huron gatvės

Toronto

Priimamos val.: nuo 1-4 ir 5-8

val. pp. Kitu laiku pagal su-

sitarimą.

EM. 6-5798

Dr. JOHN REKAI

Chirurgas ir akušeris

Dr. PAUL REKAI

Vidus ligų specialistas,

buv. Budapešto bendrosios ligoninės

vyr. gydytojas.

219 St. Clair Ave. W. Toronto, Ont.

Susitarti telefonu RA. 0237

Kalbama lenkiškai ir rusiškai

Dr. MICHAEL BALKANY

Moterų ligų ir gimdymo specialistas.

Buvęs Budapešto ligoninės vedėjas ir

vienas iš Miuncheno universiteto mo-

terų klinikų asistentų.

202 ST. CLAIR AVE. W., TORONTO

prie Avenue Road

Tel. RA. 9632 ir HU. 7841

Priėmimo val.: 3-6 val. pp., trečiadi-

eniais 3-8 val. pp. Priimama susitarus

telefonu.

Dr. F. Tickett

Gydytojas

ir

chirurgas

Priėmimo valandos 2-3 ir

7-9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto

Telef. EM. 8-3754

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS

838 Dundas St. W. Toronto

kampus Euclid Ave.

Priima vakarais pagal susitarimą.

Telef. EM. 8-9822

LICENZIJUOTI

ELEKTRIKAI

J. BARAKAUSKAS ir CO.

Viskas nuo durų skambučių

iki pilno namų instaliavimo.

119 PERTH AVE.

Telefonas KE. 7808.

DĖMESIO!

Lietuvius Elektros — Radio

Technikas

ANTANAS ČEPONIS

Taisau, patikrinu, prijungiu ar

perstatau:

europietiškus ir vietinius radijo apar-

atus, patefonus, visų paskirčių automa-

tus. Kintamos ir tiesioginės srovės

motorus.

Be to, opimu namus pilnam instalia-

vimui ar pakeitimui srovės, duodu

techniškus patarimus.

Skambinti telef. KE. 1080

190 Wright Ave., Toronto

STANLEY SHOE STORE

Augsčiausias rūšies moterų, vaikų ir

vyrų batai, normalaus dydžio ir platus

EE—EEE

TORONTO, Ont.

Lankėsi vysk. V. Brizgys
Vizituodamas Kanados lietuvių kolonijas, pakelėsi į St. Catharines iš Montrealio, kur AV parapijoje suteikė Sutvirtinimo sakramentą, Toronto lankėsi J.E. vykuspas V. Brizgys. Atvykęs trečiadienį, J.E. išbuvo Toronte iki penktadienio popiečio. Buvo apsislėgęs klebonijoje. Jo Ekselencija ypatingai akcentavo verbavimą kandidatų kunigo pašaukimui ir siuntimą jų studijoms į sv. Kazimiero kolegiją Romoje.

Dėmesio ateitininkams
Šių metų balandžio 26 d., 4 val. pp. "T. Žiburių" patalpose šaukiamas susirinkimas. Narių dalyvavimas būtinas. AK V-ba.

KLB Šalpos Fondas
Savo pirmą auką iš KLB Moterų D-jos Toronto skyriaus \$25, kuriuos tuoj Fondas, aukotojų pagėdėdavo, persiuntė į Vokietiją Huntlosen Tbc sanatorijos lietuviams. Tikimės, kad ir daugiau organizacijų bei pavienių asmenų tuo pavydžiui paseks.
ŠFondas adresas: 235 Ossington Ave., Toronto. G. čekius ir "Money order" rašyti O. Indrelienei, 202 St. Clares, Toronto.

KLB Šalpos Fondas

Cikagos Meno Ansamblys
Toronte
Pereitą seštantadienį Toronto lietuvių visuomenė turėjo vėl malonios progos išlaikyti p. Alice Stephens vadovaujamo Meno Ansamblio koncertą, skirtą kompozitoriaus Miko Petrausko atminimui pagerbti. Dėl to ir išpildyta buvo tik M. Petrausko kompozicijos dainos (pirmoje dalyje) ir jo operų — "Eglė žaliųjų karalienė" ir "Birutė" — ištraukos (antroji dalis). Koncertą rengė vietos moterų šalpos grupė "Daina". Publikos prisirinko beveik pilnutinė didžiulė Eaton Auditorium.

Vadinasi koncertas pasisekė neeilinis. Ir niekas neįsivaizdavo, kad Alice Stephens pasirodė su tvirtai sumetuota kolektyvu, turinčiu savo originalų stilių bei sava išraišką, sugebanti nugalėti tolimų trupaliukų gastrolių sunkumus. Išlyginti, nepretenzivalūs balsai ir sceniškumas darė malonų įspūdį, o visiems taip artima lietuviška patetika klausovus sujudino iki gelmių ir paliko gilią padėkos jausmą šiam meno kolektyvui, lietuviška dvasia išaugusiam svetimoje aplinkoje.

Taip ir kyla amžinasis nesutarimų klausimas — kuria gilia linkme geriau mūsų meninė veikla sukurti — savojo krasto dvasia puoselėti ar meniškoji augstųjų ieškojimų keliais sukurti, ko originalumo siekti, iš dangaus žvaigždės graibysti? Be abejo, turi sava vertę kiekvienas kelias ir nei vienas, nei antras neįžymėtinai, tačiau lietuvišką masę visada gyviau įsijaučia į savosios dvasios išraišką. Tai dar kartą įrodė entuziastingai sutiktas šis Alice Stephens ansamblio pasirodymas. Tos gėlės, kurios buvo išneštos į sceną ir padėkos adresas, kurį "Dainos" vardu perskaitė jos garbės pirmininkė M. F. Yokubynienė, reikėdavo nemeluota jausma, lygiai kaip publikos gyvas pritarimas, išreikštas gausiu plojimu.

Ne čia ir ne reporteriui vertinti M. Petrausko kūrą — ją jau įvertino pasisavindama jo dadas tauta. — lygiai kaip aptarti ansamblio vadovės bei viso kolektyvo darbo charakterį. Mums tik džiugu, kad jų puoselėjamas lietuviškasis dainos menas, pasirodo tebėra dar taip artimas ir torontiečių masei. Tai rodo, kad dar esam gyvi, o ansamblių linkim nenailsti savojoje "vaidilos" sauklio misijoje.

Pasukami laikrodžiai
Nuo šio sekmadienio Kanadoje įvedamas vasaros — dienos šviesos taupymo — laikas 2 val. rytą laikrodžiai pasukami 1 val. pirmyn.

Pamaldos naujųjų laikų
Šį sekmadienį, balandžio 26 d., pamaldos Toronto liet. kat. bažnyčioje įvyks pagal naują laiką, laikrodžius pasukus 1 val. pirmyn.

Įsisteigė mokinių choras
Kun. B. Pacevičiui vadovaujant prie Toronto liet. parapijos įsisteigė mokyklinio amžiaus mokinių choras. Jo tikslas: lavinti lietuvių jaunimą giesmių ir dainų. Sekanti choro repetitija įvyks ketvirtadienį, balandžio 23 d., 5.30 val. parapijos salėje. Lietuvių tėvų pareiga paskatinti savo vaikus įsijungti į jaunimo chorą.

Serga T. Kazakevičienė
Pasitarus keletą gydytojų, torontietė Tamara Kazakevičienė buvo pagerbama ir General Hospital didesnei galvos operacijai. Ligonė jaučia fizinį galvos skausmą, kuris, gydytojų manymu, yra susijęs su galvos kaulų gedimu.

A. a. Antanas Kartavičius
Penktadienį, balandžio 17 d., Toronte staiga baigė savo gyvenimą jaunas, vos 32 metų, lietuvis a. a. Antanas Kartavičius. J. Kanadą velionis atvyko prieš penktą metų kartu su kitais savo dviem broliais. Maždaug vienerius metus velionis nusikūlė davė didelių skausmų galvoje ir pastaruoju metu gydesi. Velionis po iškilmingų gedulinių pamaldų liet. bažnyčioje palaidotas Toronto Vilties Kalno katalikų kapinėse.

Pamaldos už a. a. Mikalauskienę
Lygiai prieš vienerius metus tabako ūkiuose prie Port Burwell automobilio mirtinai buvo užmušta lietuvių a. a. Bronė Mikalauskienė. Už jos sielą žuvimo metinėse, balandžio 26 d., sekmadienį, 11 val. rytą Toronte liet. bažnyčioje bus atlaikytos pamaldos. Velionės vienerių metų sūnelis Gediminas šiuo metu augina lietuvių seselių lopšelyje Wellesley Place 9.

Šį sekmadienį L. Namuose bus rodoma filmas "Sands of Iwo Jima"
su John Wayne. (Japonų — amerikiečių karas). Pradžią 6 v. vak. Prie filmo dar įdomūs priedai.

Latvių radijo programa
Latvių organizacija "Daugavas Vanagi" nuo kovo 30 d. per St. Catharines radijo stotį, kur būna ir lietuviškoji programa, bangą 620, pradėjo transliacijas, kurios vyksta kas pirmadienį 10.15 val. vak. Jų tikslas supažindinti kanadiečius su komunistų kalbotęvių kvietimu iš visų Pabaltijo tautų. (BTI)

Linksmas nuotykis
Pereitą savaitę ketvirtadienį viena Toronte lietuvių važiuojo su savo mažąja dukryte tramvajumi. Tuo tarpu įlipę kažkokios vyros su ūsais. Viesiems buvo girdaus juoko. Kai mergaitė stailę pradėjo šaukti, rodydama į tą poną:

— Mama, žiūrėk, Stalinas...

Naujos rūšies alus
Ontario Svaiginamųjų Gėrimų Kontrolės Komisija suteikė teisę Peller Brewing Co. Ltd., Hamiltone, paleisti į rinką naujos rūšies alų "Special Coronation Brew", kuris oficialiai vadinamas Pellers Brew '53 — Old Stock Ale. Leidimas duotas 1952 m. rugpjūčio mėn. ir šis alus jau yra pardavinėjamas alaus parduotuvėse.

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W. Toronto
Kasdien nuo 6 val. vak. Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — seštadienį, balandžio 23, 24, 25 d.d.
1. RANCHO NOTORIAUS — spalv. — Marlene Dietrich Arthur Kennedy
2. TRIPPLE TROUBLE — Bowery Boys
Pirmadienį — trečiadienį, balandžio 27, 28, 29 d.d.
1. THREE LITTLE WORDS — Fred Astaire, Red Skelton
2. QUEBEC — spalvota — Corine Calvet, John Barrymore, Jr.
LINKSMI IR ĮDOMUS PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ
Prie kiekvienos programos rodoma nauja "Savaitinė apžvalga"

Lietuviai pigiai perveža baldus, bagažą, prekes ir kit.
VEŽAMA IR I PROVINCIJĄ.
Kreiptis:
9 Pearson Ave., Toronto
Telefonas LO. 8928

VISADA IR VISUOMET
įvairius apsidraudimo reikalus Jums sutvarkys
J. BERZINSKAS
1212 Dundas St. W. Toronto — Tel. LA. 9547 ir MU. 3940

KVIECIAME ATsilankyti
I Tėvų KOMITETO RENGIAMĄ
PASILINKSMINIMĄ
kuris įvyks šeštadienį, balandžio 25 d., 7 val. vak. UNF salėje,
297 College Street
Pelnas skiriamas Toronto Maironio vardo Lietuviškai Mokyklai
Geras orkestras, šokiai, turtingas ir pigus bufetas ir kiti pajavainimai.

UNF salė
Toronto liet. parapijos dispozicijoje yra sekantais seštantadieniais: birželio 6 d., liepos 4 d., rugsėjo 12 ir spalio 24 dienomis.

Ukrainistikos studijos Toronte
Kanados Ukrainiečių Komitetas Toronte ilgai vedė derybas su Toronto universitetu dėl ukrainistikos studijų įsteigimo. Universitetas pagaliau sutiko tokį skyrių įkurti, tačiau nesutiko padengti su tuo susijusių piniginių išlaidų. Jas prisiėmė patys ukrainiečiai ir pradėjo organizuoti atitinkamą fondą — \$100,000. Iš to fondo bus apmokama profesūra, o universitetas duos nemokamai patalpas, pilnas teises naudotis biblioteka ir kit. mokslo priemonėmis.

Ukrainistikos Studijų fondui rinkliava jau pradėta ir, reikia manyti, planas bus įvykdytas. Tai dar vienas įrodymas ukrainiečių susipratimo ir pasiryžimo puoselėti savąją kultūrą išvilioje.

Karališkoji muzikos Konservatorija šį ketvirtadienį, balandžio 23 d., 8.15 val. v., koncerto salėje (University Ave. ir College Str. kampas) ruošia instrumentalistų koncertą. Programoje dalyvauja ir lietuvių violončelistas Leonas Kosciakauskas. Įėjimas nemokamas. Pakvietimų galima gauti pas V. Verikaitį, susitarus telefonu: KI. 2449.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ tabako ūkiui. Kreiptis: Toras M., RR 2, Delhi, Ont.

REIKALINGA STENOGRAFISTĖ advokato įsteigimui. Kreiptis: J. W. A. Lencki, B.A., L.L.B., 100 Adelaide Str. W., Room 107, tel. EM. 6-4182.

Įnuomojamas butas iš dviejų kambarių ir virtuvės, II-me aukšte. Galima nuomoti tik kambarį ir virtuvę. Butas be baldų. Skambinti KE. 4506, po 4 val. pp.

Įnuomojami 2 kambariai ir virtuvė II-me aukšte be baldų ir vienas kambarys ir virtuvė III aukšte be baldų. 59 Marion St.

Įnuomojamas frontinis kambarys su atskira virtuve. Galima su arba be baldų. Arti susisiekti. Tel. KE. 7425.

Įnuomojama nuo gegužės 1 d. II-me aukšte virtuvė ir kambarys, II-me — 3 kamb., virtuvė ir "sanitinis", I-me aukšte frontinis kambarys su teise naudotis virtuve; ir garažas. Tel. OL. 2885. Beecroft Ave. prie Dundas.

Įnuomojami du dideli kambariai su virtuve ir baldais suaugusioms šeimai, St. Clares — Dufferin rajone. Skambinti po 6 val. vak. arba seštadieniais ir sekmadieniais tel. KE. 8622.

Įnuomojamas kambarys II-me aukšte vienam asmeniui. Galima naudotis virtuve. 5/2 McKenzie Cres., prie Dundas — Dufferin. Tel. KE. 9222.

Įnuomojami 2 kambariai ir virtuvė. Tel. LA. 5813. Kreiptis kiekvieną laiką.

Įnuomojamas butas 2 kambarių ir virtuvės iki pirmo rugsėjo. 96 Pine Crest Rd., High Park. Kreiptis rytais iki 11 val., antradienį betkurio metu visą dieną.

Įnuomojamas didelis kambarys ir virtuvė Dufferin — Bloor rajone, netoli naujo vaikų darželio. Skambinti LL. 8310, betkurio laiką.

Įnuomojamas didelis kambarys ir virtuvė, yra cinko. Kreiptis tel. ME. 6174, 6 Spencer Ave.

Gery vartoti daiktų pardavimas gegužės 5 d., 9.30 iki 2 val. pp., Lietuvių Namuose, 235 Ossington Ave.

RETAI PASITAIKANTI PROGA įmokėjimo grynais \$20,000, o like \$25,000 įmokėjimui 6½ metų po \$125 mėn. Dėl persikėlimo į kitą vietą skubiai parduodu miesto centre labai pelningą namą su 15 apartamentų — atskirų butų SU METINIU GRYNŲ PELNU (ne pajamomis) virš \$5,000. Sildymo radiatoriais — garais, alyva. Vanduo plovimui šildomas irgi alyva. Du butai bus laisvi po mėnesio, o 13 butų išnuomota dviems metams pagal sutartis, kurios galioja dar 20 mėnesių. Po to sudarant naujas sutartis nuoma padidės iki \$7,000 gryo pelno metams.
Sev. A. Smigelskis, ME. 6498.

"ADMIRAL" šaldytuvai visu šimtu dolerių pigiau ir daug kitų dalykų specialiai PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

MALONI STAIGMENA!
Š.m. balandžio 25 d., Lietuvių Namų didžiojoje salėje, vienišis iš JAV atvykęs
PONIA ELENA DEVENIENĖ
padarys prancūzų aktualiais lietuvių išviliojimo klausimais. Gerb. prelegentė yra žinoma visuomenininkė, žmoniškumo teisių gynėja; BALFO vicepirmininkė ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje išd. globėja.
VISI LIETUVIAI KVIECIAMI JĄ IŠGIRTI.
Po kalbos, šokiams gros "TRIMITAS" pilname sąstate
Veiks bufetas su karštos užkandžiais ir įvairiais gerimais. Įėjimas: moterims 75c Vyrams \$1.00 — Pradžią 7 val. 30 min. vak.
SLA 236 Kuopos.

LAS KANADOS VIETININKIJA
gegužės 2 d., seštadienį, UNF salėje, 297 College Str. rengia
linksmą šokių vakarą
Erdvioje salėje, grojant garsiajam TLO "TRIMITAS", jaunimas galės puikioje nuotaikoje praleisti laiką, pasišokdamas ir atsigalvindamas alučiu bei kitais gerimais.

Sužeisti auto nelaimėje
Pareitą sekmadienį auto nelaimėje sužeisti "TŽ" eksped. talkininkai tėvas ir sūnus Vytautas Bubeliū. Automobilį vairavo nenasiai iš Anglijos atvykęs anglas. Dėl nesiorientavimo Kanados susisiekimo taisyklėse dideliu greičiu važiuojo kaire puse ir atsitrenkė kairėn pasirengusią sunkią mašiną. Visi paguldyti Sv. Juozapo ligoninėje. Savo talkininkams linkime skubiai pasveikti.

Toronto. — Karūnacijos proga Toronte didelių iškilmių nebus. Miesto taryba tam tėra paskyrusi \$5,000. Fairverky nebus, nes tai esą per daug brangu.

Vasario 16 gimnazijos atsišaukimas

Vasario 16 gimnazijos direktoriaus remiamų būrelių nariams išsuntinimo šitokią laišką:

"Brangūs mūsų Rėmėjau — Jau baigiasi ar pasibaigė ištisi metai nuo to laiko, kai Jūs savo sunkiai uždirbtų pinigų dalį kas mėnuo aukojate šiai gimnazijai išlaikyti. Šiandien gimtąją kalbą mokosi ir ruošiasi laisvai Lietuvai 156 vargstančių mūsų tautos jaunuolių. Be Jūsų pagalbos didžiausioji dalis jų būtų likę be mokslo šio krašto ūkio tarnai, o dalis į vokiečių mokyklas patekusių būtų pamirę savo tėvų kalbą ir tėvų žemę, ir visi jie gal būtų dingę svetimųjų tarpe, darydami nuostolį ir taip jau labai naikinamai Lietuvai tautai. LV 16 gimnazijos vardu prašau priimti nuosirdžią visų mūsų padėką už Jūsų sudėtą auką ant lietuviškos išlaikymo aukuro, kurio šventąją Lietuvai meilės ugnį, Jūs remiami ir patys kiek sugebėdami ir įstengdami, kurenami irsaugome čia besimokančių jaunuolių širdyse jau dvejus metus. Mūsų visų didžiausias troškimas — išauginti šią aukurą neužgesusį, iki jo degančią ugnį galėsime parvežti ir laisvę atgavusią tėvynę Lietuvą. Be Jūsų Brangūs! Tautietie, pagalbos nepajėgūs esame mūsų visų troškimus įvykdyti. O dėl to labai prašom ir toliau remti gimnaziją, liekiant jos Rėmėjų Būrelio nariu talkininku.

Linkiu Jums visų geriausio, tikėdamasis ir toliau Jūsų paramos Vasario 16 gimnazijai.

Jūsų

A. Giedraitis
Gimnazijos Direktorius."

Prie KLB Kr. Valdybos veikiančios gimnazijos remti komisija prie šio jungia savo žodį:

"Prašome skaitytojus neatsisakyti gimnazijai, kurie remė, ir toliau remti, o kurie dar negalėjo iki šiam laikui prisidėti prie jos išlaikymo, tai padaryti dabar.

Kanadoje veikia prie Krašto Valdybos sudaryta Gimnazijai Remti Komisija. Jos išdėstymas, kuris aukas priiminėja ir veda piniginę apyskaitą yra Pranas Simelaitis, gyv. 1271 Allard Ave., Verdun, P.Q.

Pr. Simelaitis, išd.

BALTIC CARTAGE & MOVERS
pergabena baldus, specialistas pervežti šaldytuvus. Transportas visų rūšių. Didelis sunkvežimis. Informacijų kreiptis OL. 1403 30 DEWSON ST., Toronto, Ont. 24 valandų tarnyba.

MOHAWK FURNITURE CO.
2448 Danforth Ave., Toronto. Tel. OX. 4444
VIŠKAS NAMAMS!
Miegamos sofos tik \$49.50
Lloyd's vaikų vežimėliai \$29.50
Virtuvės komplektai \$49.50
Saldytuvai Delux tik \$287.00 (9½ kubinių pėdų)
Grynos vilnos kilimai tik \$49.50 (dydis 6 iš 9 pėdų)
Super Delux tik \$299.00 (9½ kubinių pėdų)
Philips radijo aparatai
Trumpoms bangoms nuo \$57.50
"ADMIRAL" šaldytuvai visu šimtu dolerių pigiau ir daug kitų dalykų specialiai PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

MONTREAL, Que.

Neo-kanadiečių pasirodymai
Forume, skirti J.E. kardifolui P. E. Leger pagerbiui, bus balandžio 24 d., penktadienį, 8.15 val. vak. Programoje pasirodys 14 tautų, su daugiausia 500 dalyvių, turiniais drabužiais, 6 chorai, 6 orkestrai, 13 šokio ansamblių. Programa tęsis apie 2 val., įėjimas 25 c., Forume vietų apie 10,000 Lietuvių kviečiami gausiai dalyvauti.

Neo-kanadiečių komisija praėjusią savaitę sukvietė Montrealio laikraščių atstovus painformuoti apie neo-kanadiečių festivalį Forume. Ta proga, buvo peršvelgta komisijos veikla ir uždaviniai. Komisija veikia prie Katalikų mokyklų komisijos. Tikslai: įjungti naujuosius ateivius į katalikišką aplinką, pagelbėti mokykliniam jaunimui istoti į mokyklą ir suartinti ateivius su vietos gyventojais. Veikla: kelia nuolatinis sekretorijatas, nemokamas vertimų biuras, leidžia biuletenius įvairiomis kalbomis, rengia nemokamus anglų ir prancūzų k. kursus, skatina jaunimo organizacijas, kaip skausus, sportininkus ir kultūrininkus. Konkrečiai Neo-kanadiečių k-jos parama gauta — liet. seštantadienį, anglų ir prancūzų k. kursams, bažnytiniam biuleteniui "Ecclesia".

Komisija mielai padės pagal galimybę kiekvienam asmeniui, kuose sunkumose, kaip darbo, buto, gydymosi reikais. Komisijai vadovauja kanaaninkas Raoul Drouin. Įstaigos direktorius René Gauthier. Čia dirba ir viena lietuvių Irena Kibirkštytė. Adresas Service des Neo-Canadiens, 4225, rue Berri, Tel. CH. 9214.

Sporto Klubas "Tauras" pavaršio šokių vakaras praėjo geroj nuotaikoje prie geros "Melodija" šokių muzikos. Veikė alaus bufetas ir turtinga loterija. Programoje pasirodė Vaitkunaitės šokių studijos mokinės su pakartojimais. Dalyvių skaičius buvo vidutinis, bet neįskaitus. Girdėti, jog "Tauras" jau visiškai tiki, kad jiems uniformas klubas jau galės nupirkti iš parengimo pelno.

"Neringos" skaučių t. "Klumpių sunėsimas vakaras" — tai jau savų jėgų pasirodymo vakaras. Pradėtas "Žaislų krautuvė" paveikslu, kurį paruošė Gailevičiūtė ir Sarkanė, o muziką Z. Lapinas. Išpildė paukštytės, radusios didelį pritarimą, ypač mažųjų žiūrovų tarpe. Toliau Janė Pauliūtė padainavo Supinsio dainužę ir Sorento, akomp. S. Lapinas. Dainų ir poezijos montažą "Man vistik pat" atliko pats "Neringos" tunto stabas — buvo juoko iki valia! Satrijos Raganos draugovė inscenavusi skautų įvairiose profesijose. O Vaivos ir jūrų skautės pašoko komišką šoki Pas de quatre.

Programą pranešinėjo S. Pauliūtė, bičiuliai ir dalyviams padėkojo turtininkė I. Lukoševičienė. Po to sekė užkandžiai, mažųjų ir didžiųjų šokiai, loterija.

EGZILAI ATOMINIAMI ISLAISVINIME

(Atkelta iš 2 psl.)
las, mažai liečiamas mūsų spaudoje, vis susilaukia didesnio dėmesio, rimčiausioje Amerikos periodikoje. "US News & World Report" vedamajame "Mr. Bohlen as a Symbol", užpraėjusiame numeryje, šitaip rašo: "Senatas Amerikos istorijoje įrašė tragiką skyrį — nepravėdę rezoliucijos panaikinancios Jaltos konferencijos nutarimus. Praleido Bohleną Maskvon, lyg sutikdamas su jo filosofija, kad, girdi, esmėje Jaltos susitarimas nebuvo blogas, tik netinkamai sovietų interpretuotas. Tačiau faktai rodo ką kita... Šio žurnalo politinis rašytojas David Lawrence jau 1945 m. rašė: "Jalta pasuko istoriją. Iš kolektyvinio saugumo eros "the pendulum" buvo permestas į didžiųjų valstybių

Garbenis rekomenduoja:
High Park rajone. \$12,900 — atskiras 6 kambarių namas, plytinis, su garu. Įmokėti \$4,000.
Glenlake. \$17,500 — 8 kamb. mūrinis namas, vandeniu - alyva šildomas, su garu. Įmokėti \$7,000.
Quebec-Glenlake. \$15,000 — 8 kambarių atskiras plytų namas, nepereinami kambariai, su garu. Įmokėti \$6,000.
Weston. \$13,800 — atskiras 7 kamb. plytų namas, 2 augštų, vandeniu alyva šildomas, plotas žemės 125 kv. pėdos su sodu. Galima statyti dar kitą namą. Įmokėti \$6,000.
Sunnyside rajone. \$17,500, 10 kamb., atskiras plytų namas, vandeniu šildomas, 3 virtuvės, privatus įvažiavimas, arti susisiekimo. Įmokėti \$4,500.

Klauskite A. SUKASKO
Vakarais LO. 3287
Reikalingi namai pardavimui. Kreipkitės į
AL GARBENS
REAL ESTATE
1486 DUNDAS STREET WEST (prie Dufferin), TORONTO
Telefonai: LO. 2738, vakarais MU. 9-1543

ja. Šokiams grojo brolių Lapinų "Lituanica".
Lėktuvų fabrikas Canadair numato sumažinti produkciją vienu ketvirčiu. Yra pagrindo manyti, kad dirbančiųjų skaičius bus sumažintas tuo pat santykiu.
Pranciškono Rafaelio Sakalo šventinimai į kunigus numatomi birželio 21 d., sekmadienį. Busimam kunigui pagerbti tą dieną ruošiamas vakariene.

Iš Cikagos lankėsi Monteale Tėvas Br. Kristanavičius, SJ, lietuvių jėzuitų vyresnysis, susipažinti su jėzuitų vedama Ausros Vartų parapija, jos darbas ir naujos bažnyčios galimybės.

Vedvybos Seštadienį, balandžio 18 d., AV klebonas J. Kubilius suteikė moterystės palaiminimą Valerijai Danutei Daniliauskaitėi su Liudu Stankevičiumi ir laikė iškilmingas jungtuvų mišias.

Moterystė ruošiasi Irena Juodytė su Petru Navaselskiu, Zosė Vygirdaitė su Juozu Riekum, Anelė Jokubauskaitė su Povilu Rutkausku.

AVartų parapijos susirinkimas šaukiamas gegužės 3 d. AV parapijos patalpose.

Montrealis. — McGill universiteto studentų mokesčiai nuo liepos 1 d. pakeliami \$50 vienuose fakultetuose, išskyrus žemės ūkio. Kartu pakeliamos profesorų algos. Taip dabar profesorai gaus metams \$6,000, asso. prof. — \$5,000, asistentai \$4,000 ir lėktoriai \$3,100.

Quebec. — Provincijos vyriausybė paskelbė imsiantis griežtų priemonių prieš margariu nelegalią prekybą. Tai daroma ūkininkų interesų apsaugai, kad nebūtų konkurencijos ypač sviestui.

Lenkas Cieslia pakartas
Sausio 22 d. Sorel, Que., prisiekusiųjų teismas 21 metų lenką imigrantą M. Cieslią pasmerkė mirti kartuvėse už nužudymą Yamaska, Que., garžo laikytojo. Beveik visos Kanados lenkų organizacijos, prieky su Kanados Lenkų Kongresu ir veteranais buvo įteikę malonės prašymus, kuriuos remė net keli parlamentarai iš Montrealio, tačiau jis buvo atmetti ir kovo 26-27 d. naktį sprendimas įvykdytas Bordeaux kalėjime prie Montrealio. Malonės prašymuose buvo motyvuojama tuo, kad Cieslia augo be globos, be jokio auklėjimo nuo 8 metų. Kai jo tėvai buvo nužudyti vokiečių, jis pabėgo į mokyklą ir augo tarpe partizanų, kovojusių prieš vokiečius, o vėliau su rusais. Buvo sumtas, pabėgo iš kolektivo Lenkų, atsidūrė Danijoje, o is ten Kadan. Trumpas gyvenimo laikotarpis normaliose Kanados sąlygose negalėjęs atstatyti jo dvasinės lygyvės ir suteikti moralės principų. Jis ir išpažinties ir šv. Komunišios pirmą kartą priėjęs tik kalėjime. Prašytojų leidė vilties, kad jaunystė yra laisvė, kai jis pasitaikys. Vyriausybė betgi kitaip nusprendė.

Pirmoji kapitalizacija Jaltoje buvo: Nr. 1: Jalta patvirtino Latvijos, Estijos ir Lietuvos, Stalino pasidalinimą su Hitleriu 1939 m.; ... mes paprasčiausiai buvome apmaivę, nuoti bei apgauti ir mes jau tada pradėjome nusileisti, aukodami savuosius idealus ir principus...
"The Saturday Evening Post" pritarė: "The Iniquities of Yalta were real. Not just Republican Nightmares". Stebimasi, kad demokratai "pasiryzę mirti", bet neleistų sutepti Rooseveltto atminties, nors kiekvienas mato jo nusizengimą principams, kaip tik šių rezoliucijų atveju. "Post" klausia, kaip galima nematyti juodu ant balto surašyto punkto, jog specialiu priedėliu, visi DP, karo belaisviai privalėjo būti prievartai sugrąžinti į TSRS: "pledged to give every assistance with operational requirements to help to insure that all these prisoners of war and civilians are speedily repatriated". Toks nežmoniškas esąs nedovonotinas. Esą juokinga, kad Trumanas-Achesonas tvirtino, kad sovietai vistik, girdi, jau viską valdė. "Esmė yra... ne ką Stalinas paėmė ar galėjo užgrobti, bet tai, su kuo buvo sutikta. Jaltos susitarimas Stalną paskatino tolimiesiems puolimams Azijoje"... "Post" apgailestauja, kad rezoliucijos tapo užmestos ir pasauliui nepadarė, kad Amerika su šitokiais susitarimais nenori turėti nieko bendra.

— Roma. — V. Vokietijos vyriausybė prašant, Italijos vyriausybė suėmė Horstą Wagnerį, kaltinamą dėl 1500 žydų išuždymo gazo kameroje. Jis buvo atvykęs į Romą kaip Argentinos laikraščio atstovas Peter Ludwig pavarde, bet buvo atpažintas gatvėje vokiečių.